Aker-
dom
Phän
Kaama
Histori

1859

1761

Pyhän Raamatun Historia.

Jonka on muinen kirjoittanut

Hübner

ja sitten lyhennettynä uudistanut sekä

kysymyksillä lisännyt

J. F. Åkerblom,
Prowasti ja Kirkkoherra Skultunassa.

Mutta nyt suomentanut

Yhdeksännestätoista Ruotsinkielisestä painoksesta

E. D. Stenberg.

Turussa,
J. W. Lilljan kirjapainossa,
1859.

Gillas till tryckning. Åbo Domkapitel, den 24 November 1858. Enligt befallning:

J. M. v. Essen.

Wanha Testamentti.

1. Luominen ja ensi-ihmisten täydellisyyden tila.

Alussa loi Jumala taiwaan ja maan. 2. Maa oli silloin autia ja tyhjä, ja pimeys oli sywyyden päälle, ja Jumalan Henki liikkui wetten päälle. 3. Jumala loi sitte kuutena päiwänä kaikki, mitä taiwaassa ja maan päällä on. 4. Ensimäisenä päiwänä loi Hän walkeuden (tulenaineen); toisena taiwaan wahwuuden (ilmapiirin); kolmantena meren, maan ja kaswut; neljäntenä auringon, kuun ja tähdet; wiidentenä kalat ja linnut; kuudentena muut eläimet ja ihmisen; 5. seitsemäntenä lepäsi Hän kaikista teoistansa. 6. Adam oli ensi-ihminen. 7. Hänen loi Jumala maan tomusta ja puhalsi hänen sieramiinsa eläwän hengen. 8. Jumala ei kuitenkaan tahtonut Adamin yksinänsä olemaan, waan hänen nukkuissansa teki Hän Hänen kylkiluustansa waimon, Ewan, hänelle awuksi. 9. Sen jälkeen asetti Jumala pyhän awio-liiton, 10. siunaten sitä ensimmäistä parikuntaa näillä sanoilla: "Kaswakaat ja lisääntykäät ja täyttäkäät

1. Mitä Jumala alussa loi? 2. Tuliko maa kohta silloin järestetyksi, ja kaswuilla sekä eläimillä täytetyksi? 3. Monenako päiwänä Jumala täytti luomisen työn? 4. Missä järjestyksessä tämä tapahtui? 5. Mitä teki Jumala seitsemäntenä päiwänä? 6. Minkä ihmisen loi Jumala ensiksi? 7. Millä tawoin Hän hänen loi? 8. Oliko Adam kauwan yksinänsä? 9. Mitä Jumala sen jälkeen asetti? 10. Millä sanoilla siunasi Hän silloin

maata, ja tehkäät se teillenne alammaiseksi, ja wallitkaat kaikki, jotka maalla liikkuwat." 11. He luotiin Jumalan kuwaksi, yhiksi ja hurskaiksi. 12. Heillä ei ollut pelkoa pedoista, eikä tarwinneet waatteita ja oliwat kuolemattomat. 13. He asuiwat Paradiisissa eli Edenissä, joka oli ihana ilo-tarha, jossa oli kaikenlaisia ihania puita, joidenka hedelmiä he saiwat syödä. (1 Mos. 1, 2, 3.)

2. Syntiin lankeeminen.

Ainoastaan hywän- ja pahan-tiedon puusta kielsi Jumala Adamin ja Ewan syömästä. 2. Tähän lisäsi Hän tämän uhkauksen: Jona päiwänä te siitä syötte, pitä teidän kuolemalla kuoleman. 3. Mutta perkele pukeutui kärmeen muotoon ja sanoi waimolle: "Ei suinkaan pidä teidän kuolemalla kuoleman, jos te syötte tästä puusta; sillä Jumala tietää, että jona päiwänä te syötte siitä, aukenewat teidän silmänne, ja te tulette Jumalan kaltaisiksi." 4. Waimo otti sitte hedelmästä ja söi, ja antoi myös miehellensä siitä, ja hän söi. 5. Kohta aukeniwat molempain heidän silmänsä, niin että he äkkäsiwät olewansa alastomina, jonkatähden he peittiwät itsensä wiikuna-lehdillä; ja Herra ajoi heidän ulos Paratiisista, jonka siwussa ihmiset tämän syntiin lankeemuksen kautta

---

Adamin ja Ewan? 11. Milliset oliwat ensimmäiset ihmiset? 12. Mitä ajallisia etuja heillä oli nykyisten ihmisten suhteen? 13. Kussa ja millinen oli heidän asuntonsa?

2. Löytyikö jotaan puuta Paratiisissa, josta Jumala kielsi Adamin ja Ewan syömästä? 2. Millä rangaistuksella uhkasi Hän heitä, jos he siitä söiwät? 3. Mitä sanoi perkele tästä, houkutellaksensa heitä tottelemattomuuteen? 4. Mitä teki waimo näiden kärmeen sanain johdosta? 5. Mitkä oliwat seurauksset tästä syn-

kadottiwat Jumalan kuwan, ja saiwat sen siaan perisynnin, kaikkinaisen kurjuuden ja kuoleman. 6. Jumala lupasi heille kuitenkin, että waimon siemenen piti rikki polkeman kärmeen pään, (se on: että Jesus, mailman Wapahtaja oli kukistawa perkelen wallan). 7. Net lapset, jotka Adami sitten siitti, oliwat hänen kaltaisensa, ja wielä tänäpänä syntywät kaikki hänen jälkeisensä synnissä. (1 Mos. 2, 3.)

3. Kain ja Abel.

Adamilla oli kaksi poikaa: wanhin, Kain, oli maanwiljelijä: nuorin, Abel, lampuri. 2. Kuin Kain uhrasi Herralle lahjoja maan hedelmästä, uhrasi myös Abel esikoisen lampaistansa. 3. Mutta Jumala piti enemmän Abelin uhrista kuin Kainin; sillä Abel oli jumalinen, mutta Kain jumalaton. 4. Tästä julmistui Kain niin, että hän löi weljensä kuoliaksi. 5. Rangaistukseksi tästä tuomitsi Jumala Kainin kulkiaksi ja pakenewaiseksi. 6. Kaikki hänen jälkeisensä oliwat jumalattomat, ja kutsutaan sentähden Raamatussa ihmisten lapsiksi. 7. Abelin siaan synnytti Ewa pojan, jonka hän kutsui Seth. 8. Hänen jälkeisensä oliwat jumaliset ja kutsuttiin Jumalan pojiksi. 9. Niistä tuli Henoch eläwänä otetuksi taiwaasen; ja Methusa-

---

tiin lankeamisesta? 6. Antoiko Jumala heille mitään lupausta pelastuksesta? 7. Minkälaisiksi tuliwat sitte Adamin jälkeiset luonnostansa?

3. Monetko ja kutka oliwat Adamin pojat? 2. Mitä uhria nämät weljet uhrasiwat? 3. Kummanko uhri oli Jumalalle otollisempi? 4. Nousiko tästä eripuraisuus heidän wälillänsä? 5. Millä tawalla rankasi Jumala Kainia? 6. Milliset oliwat Kainin jälkeiset? 7. Synnyttikö Ewa jonkun toisen pojan Abelin siaan? 8. Milliset hänen jälkeisensä oliwat? 9. Nimitä niistä joitakuita merkillisimpiä?

lah, joka ennätti 969 wuoden ijän, on ollut wanhin ihminen. (1 Mos. 4.)

4. Wedenpaisumus.

Ihmisten sen jälkeen lisäännyttyä maan päällä ja pahuuden sen oheessa enenettyä, ei Jumala kuitenkaan kohta rankaissut heitä, waan antoi heille 120 wuotta parannuksen aikaa. 2. Kuin eiwät he kuitenkaan parantaneet itsiänsä, päätti Jumala tulwalla hukuttaa maan päältä ne syntiset ihmiset. 3. Noach, se ainoa jumalinen, löysi armon Jumalan edessä. 4. Hän sai sentähden käskyn rakentaa arkin (se on: suuren aloksen), ja sinne saattaa kaikkinaisia eläimiä, jotka ei wedessä elä, sekä hankkia heille elatusta. 5. Tämän tehtyä, meni Noach arkkiin waimonensa ja kolmine poikinensa, Sem, Kam ja Jafet, sekä heidän waimoinensa. 6. Nyt kuohuiwat kaikki meren lähteet ja taiwaan pilwet aukeniwat, ja satoi neljäkymmentä wuorokautta. 7. Tässä hukkuiwat kaikki eläwät maan päällä, paitsi Noach ja mitä hänen kanssansa arkissa oli. 8. Kuin Jumala wihdoin antoi tuulen puhaltaa maan ylitse, wäheni wesi ja arkki pysäyi Araratin wuorella. 9. Noach laski nyt neljä eri lintua ulos arkista, saadaksensa tietää, jos maa olisi kuiwa, ja kuin wiimeinen niistä ei palannut, ymmärsi hän

---

4. Kuin Jumala näki ihmisten pahuuden enenewän, rankaisiko Hän kohta heitä? 2. Koska he eiwät kuitenkaan parantaneet itsiänsä, kuinka päätti Hän heitä rankaista? 3. Eikö löytynyt ketään jumalista miestä? 4. Mitä käski Jumala hänen tehdä, pelastaaksensa itseänsä omaisinensa, ja niitä eläimiä, jotka ei wedessä elä? 5. Kutka net oliwat, jotka Noachin kanssa meniwät arkkiin? 6. Tuliko silloin raju-sadetta? 7. Mitä waikutti tämä wirta? 8. Weden wähettyä, kuhunka pysähtyi arkki? 9. Millä keinolla sai Noach tietää, että maa oli

maan jo kuiwuneen. 10. Mentyänsä sen jälkeen ominaistensa ja kaikkein eläinten kanssa arkista, rakensi hän Herralle alttarin, jolla hän uhrasi kiitos-uhria. 11. Tämä oli niin Jumalan mieleen, että Hän siunasi Noachin lapsinensa, ja antoi heille taiwaan-kaaren merkiksi, että wedenpaisumista ei enää pitänyt maan yli tuleman. (1 Mos. 6—9.)

5. Babelin torni.

Kohta jälkeen wedenpaisumisen puhuiwat kaikki ihmiset yhtäläistä kieltä. 2. Tutaksensa kotopaikkansa ja saadaksensa mainetta, rupesiwat he rakentamaan kaupunkia ja tornia, joka ulottuisi taiwaasen. 3. Tämä ei Jumalalle kelwannut. 4. Ja koska he toimestansa ei luopuneet, sekoitti Hän niin heidän kielensä, ettei he toinen toistansa ymmärtäneet, waan oliwat waaditut lakkaamaan rakennuksesta. 5. Siitä lähtein hajoitettiin he kaikkiin maihin. 6. Kaupunki kutsuttiin sitte Babel (se on: sekoitus). (1 Mos. 11.)

6. Abraham ja Loth.

Eräs hurskas mies, nimeltä Abraham, muutti Jumalan käskystä perhenensä ja weljensä pojan Lothin kanssa Haran kaupungista Mesopotamiassa Kanaan maahan.

---

kuiwa? 10. Noachin seuranensa arkista maalle tultua, kuinka kiitti hän Jumalaa pelastuksestansa? 11. Kuinka kelpasi tämä Jumalalle, ja minkä armomerkin antoi Hän hänelle silloin?

5. Löytyikö wedenpaisumisen jälkeen useampia eri kieliä? 2. Alottiwatko ihmiset silloin mitään rakennusta? 3. Mitä Jumala piti tästä rakennuksesta? 4. Millä tawoin esti Jumala heidän yrityksensä? 5. Pysyiwätkö he myös sitte koossa samalla paikalla? 6. Kuinka kaupungi sentähden kutsuttiin?

6. Kusta ja kuhunka muuttiwat Abraham ja Loth?

2. Abraham sai Jumalalta tämän lupauksen: "Sinussa pitää kaikki sukukunnat maan päällä siunatuksi tuleman", 3. se on: että Abrahamin jälkeisistä mailman Wapahtaja oli syntywä. 4. Tästä teki Jumala Abrahamin kanssa liiton, jonka wakuudeksi Hän asetti ympärileikkauksen sakramentin. 5. Waimonsa Saaran kanssa ei ollut Abrahamilla lapsia, ja koska he molemmat oliwat jo pitkälle ijälle joutuneet, ei niistä enää toiwoakaan ollut. 6. Abraham luotti kuitenkin Jumalan lupaukseen; 7. ja tämä luottamus luettiin hänelle wanhurskaudeksi. 8. Lupaus täytettiin myös Jumalalta, niin että Saara synnytti pojan, joka kutsuttiin Isak. 9. Abraham oli silloin 100 ja Saara 90 wuotinen. 10. Koska Abraham kauwan asui yhdessä lankonsa Lothin kanssa, ja heidän karjalaumansa eneniwät enenemistään, nousi riitoja heidän paimenittensa wälillä. 11. Silloin antoi Abraham Lothille sen neuwon, että he ystäwinä eriäisiwät. 12. Loth meni silloin itään päin Sodoman kaupunkiin. 13. Mutta Sodoman ja Gomorran asukkaat oliwat perkiä jumalattomia. 14. Jumala käski sentähden Lothin kahden enkelinsä kautta pakenemaan Sodomasta. 15. Sitte antoi Herra sataa tultaa ja tulikiweä näiden kaupunkien

---

2. Minkä lupauksen antoi Jumala Abrahamille? 3. Mitä se merkitsi? 4. Asetettiinko tämän oheessa mitään sakramenttia? 5. Oliko Abrahamilla lapsia, että hän syystä taisi turwata tähän Jumalan lupaukseen? 6. Epäilikö siis Abraham Jumalan lupauksesta? 7. Minänä piti Jumala tämän Abrahamin uskon? 8. Millä tawalla lupaus täytettiin. 9. Kuinka wanhat oliwat wanhimmat silloin? 10. Abrahamin ja Lothin yhdessä asuessa ja heidän karjalaumainsa enetessä, mitä tapahtui? 11. Minkä neuwon antoi silloin Abraham? 12. Kussa majautui Loth? 13. Milliset oliwat Sodoman ja Gomorran asukkaat? 14. Minkä käskyn sai Loth sentähden Jumalalta? 15. Mitä Jumala sitten teki näille kaupunkeille?

päälle, jotka perijuurin häwitettiin kaikkine ympäristönensä. (1 Mos. 12, 13, 17–19, 21.)

7. Abraham koetellaan Jumalalta.

Koetellaksensa Abrahamin kuuliaisuutta käski Jumala hänen uhrata poikansa Isakin. 2. Abraham meni sen wuoksi Isakin kanssa eräälle itse Jumalalta määrätylle wuorelle Morian maassa. 3. Siellä rakensi hän alttarin, jonka päälle hän pani puut ja sitoi Isakin puitten päälle. 4. Mutta koska Abraham ojensi kätensä ja otti weitsen uhrataksensa Isakin, huusi Herran enkeli hänelle: Älä satuta kättäsi poikaan, äläkä hänelle mitään tee; sillä nyt minä tiedän, että sinä pelkäät Jumalaa, ja et ole säästänyt ainokaista poikaas. 5. Silloin otti Abraham oinaan, joka sarwistansa oli tarttunut kiini pensastoon, ja uhrasi sen poikansa siassa. 6. Jumala sinnasi sentähden Abrahamin, ja uudisti lupauksensa, että hän Herran käskylle oli kuuliainen ollut. (1 Mos. 22.)

8. Isakin naiminen.

Kuin Abrahami oli wanhaksi tullut, toiwotti hän pojallensa onnellista naimiskauppaa. 2. Waan että Isakki ei ottaisi pakanallista waimoa Kanaanean tyttäristä, lähetti hän wanhimman palweliansa Eleasarin isäinsä maahan Mesopotamiaan, kussa Abra-

---

7. Millä tawalla koetteli Jumala Abrahamin kuuliaisuutta? 2. Kuhunka hän sentähden meni poikanensa. 3. Mitä hän siellä teki? 4. Mitä tapahtui, Abrahamin ollessa poikaansa uhraamalla? 5. Uhrasiko Abraham hänen edestänsä jonkun muun uhrin? 6. Mitä teki Jumala Abrahamille kuuliaisuutensa tähden?

8. Mitä toiwoi Abraham wanhuudessansa? 2. Päästäksensä saamisen pakanallisesta miniästä, mitä teki hän?

hamin suku asui. 3. Eleasarin tänne tultua, pysähtyi hän ulkopuolella Nahorin kaupunkia Harania, kaiwon tykönä, josta kaupungin naiset tawallisesti wettä ottiwat. 4. Täällä rukoili hän Jumalaa osottamaan hänelle Isakin tulewan waimon. 5. Samassa tuli kaupungista ihana nainen, nimeltä Rebekka. 6. Hänen isänsä oli Bethuel, Abrahamin sukua. 7. Kuin hän pyysi häneltä wähän wettä juodaksensa, antoi hän hänelle heti, wielä juotti kaikki hänen kamelinsakin. 8. Tämä awuliaisuus oli juuri se merkki, jonka Eleasar Jumalalta oli pyytänyt, tunteaksensa Isakin tulewan emännän. 9. Sentähden lahjoitti hän Rebekkaalle monenlaisia kultakoristuksia. 10. Rebekka kiiruhti kotiin wanhemmillensa näyttämään, mitä hän oudolta mieheltä saanut oli. 11. Kohta sen jälkeen tuli Rebekkaan weli Laban kutsumaan häntä wanhempainsa huoneesen. 12. Koska Eleasar nyt puhui kosissa käymisestänsä, sai hän sekä wanhempien että Rebekkaan suostumuksen, ja wei hänen kanssansa Isakin kotiin, joka otti hänen waimoksensa. (1 Mos. 24.)

9. Isakki siunaa poikiansa.

Isakilla oli Rebekkaan kanssa kaksi kaksoispoikaa, joista Esau, esikoinen oli karwainen; mutta Jakob, nuorempi, paljas. 2. Esau oli metsästäjä ja peltomies, mutta

3. Eleasarin sinne tultua, kuhunka seisahtui hän? 4. Mistä hän silloin Jumalaa rukoili? 5. Mitä silloin tapahtui? 6. Kenenkä tytär oli tämä nainen? 7. Minkä palweluksen teki hän hänelle? 8. Kuinka taisi Eleasar nyt käsittää, että hän oli Isakille walittu puoliso? 9. Mitä lahjoitti hän sentähden hänelle? 10. Mitä teki Rebekka sen jälkeen? 11. Tuliko sitte joku Eleasarille majaa osoittamaan? 12. Kuinka päättyi tämä kosiominen?

9. Mitä lapsia oli Isakilla ja Rebekkaalla? 2. Mikä

Jakob paimen. 3. Isä rakasti Esauta, mutta äiti Jakobia. 4. Koska Isak tuli wanhaksi ja lähes näkemättömäksi, päätti hän siunata lapsiansa, semmenkin rakastettua Esautansa. 5. Hän käski silloin Esaun mennä ulos ampumaan jotakin metsän-otusta ja walmistamaan hänelle hywän-makuisen ruan. 6. Tämän kuultua, kehoitti Rebekka Jakoppia sillä wälillä teurastamaan kaksi wohlaa, että hän hänelle ruan walmistaisi, jonka hän, Esauna olewinansa, weisi isällensä, sen Esaulle aiwotun siunauksen saadaksensa. 7. Taitaaksensa huokiammin pettää isän kääri äiti ne teurastettuin wohlain nahat Jakopin käsiin ja puetti hänen Esaun pukuun. 8. Äänen erinkaltaisuus oli kuitenkin petoksen isälle ilmi saattamallansa. 9. Hän tuli kuitenkin petetyksi ja antoi Jakopille oiwa siunauksen. 10. Koska Esau palasi metsästämästä ja isä hawaitsi petoksen, pyysi Esau myös tulla siunatuksi. 11. Hän sai myös siunauksen; mutta mitä Jakob kerran oli saanut, ei woitu enää peruuttaa. 12. Tässä ei kuitenkaan Esaulle tapahtunut mitään wäärryyttä, sillä hän oli jo ennen weljellensä myynyt esikko-oikeutensa. 13. Tästä wihastui Esau kowin Jakopille ja sanoi sydämessänsä: Minun isäni murhepäiwät lähestywät; sillä minä tapan weljeni Jakobin. (1 Mos. 27.)

---

oli kumpasenki elatus-keino? 3. Rakastiwatko wanhemmat kumpastaki yhdenlaisesti? 4. Mitä tahtoi Isak tehdä wanhuudessansa? 5. Minkä käskyn antoi hän sen wuoksi Esaulle? 6. Mitä teki siis äiti saadaksensa Jakobille siunauksen? 7. Kuinka waatetti hän silloin Jakobin? 8. Minkä kautta oli petos kuitenkin ilmi tulemallansa? 9. Saiko Jakob isältänsä siunauksen? 10. Mitä sanoi Esau tästä, metsän-ajosta kotiinpalattuansa? 11. Saiko hän sitte yhtä hywän siunauksen kuin Jakoppikin? 12. Tapahtuiko tässä Esaulle wäärryyttä? 13. Minkä mielinen oli Esau senjälkeen Jakobille?

10. Jakobin matkustus ja uni.

Kuin äiti sai tiedon näistä Esaun uhkauksista, käski hän Jakobin mennä weljensä Labanin tykö ja walitseman yhden hänen tyttäristänsä waimoksensa. 2. Isä tytyi myös tähän neuwoon ja siunasi Jakobin uudestansa, joka tämän jälkeen meni matkaansa. 3. Koska aurinko oli laskenut, eikä Jakob löynnyt majaa, täytyi hänen lewätä ulkona kedolla ja otta kiwen päänsä alaiseksi. 4. Yöllä näki hän unessa tikapuut, jotka ulottuiwat maasta taiwaasen ja joita myöten Jumalan enkelit käweliwät ylös ja alas. 5. Ylinnä seisoi Herra Jumala ja sanoi: "Tämän maan, jonka päällä sinä makaat, annan minä sinulle, ja sinun siemenessäs pitää kaikki sukukunnat maan päällä siunatuksi tuleman." 6. Herättyänsä pelkäsi hän ja sanoi: "Tosin on tämä pyhä paikka; sillä tässä asuu Jumala ja tässä on taiwaan owi." 7. Sentähden antoi hän tälle paikalle nimen Bethel (Jumalan huone); 8. ja lupasi palatessaan rakentaa tähän Jumalan huoneen sekä antaa siihen kymmenekset kaikista tawaroistansa. (1 Mos. 27, 28.)

11. Jakobin naiminen.

Labanilla, jonka tykö Jakob matkasi, oli kaksi tytärtä, Lea ja Rakel. 2. Wanhempi Lea oli wähänäköinen; mutta nuorempi Rakel sorea luontoinen warreltansa ja iha-

---

10. Esaun uhkausten johdosta, minkä neuwon antoi äiti Jakopille? 2. Tytyikö isä siihen? 3. Mikä haitta oli Jakopilla matkallansa? 4. Mitä uneksi hän yöllä? 5. Kenenkä luuli hän ylinnä seisowan ja häntä puhuttelewan? 6. Mitä sanoi Jakob herätessään? 7. Miksikä kutsui hän tämän paikan? 8. Minkä lupauksen antoi hän silloin?

11. Luettele Labanin tytärten nimet? 2. Minkä nä-

na kaswoiltansa. 3. Koska nyt Jakob tuli lähelle Harania, kohtasi hän yhden kaiwon tykönä Rakelin, jonka kanssa kohta tuli hywäksi tutuksi. 4. Rakel kiiruhti heti kotiin Isällensä ilmoittamaan Jakobin tuloa. 5. Laban meni kohta häntä wastaan ja käski hänen olla terwe tullut. 6. Kuin nyt Laban kysyi Jakobilta jos hän suostuisi häntä palwelemaan määrätyllä palkalla, wastasi hän heti: "Minä palwelen sinua seitsemän ajastaikaa Rakelin nuoremman tyttäresi tähden." 7. Labani suostui Jakobin waatimukseen, ja seitsemän wuoden kuluttua pidettin häät. 8. Mutta appi petti wäwynsä, antain hänelle Lean Rakelin siasta. 9. Koska Jakob soimasi häntä tästä, wastaisi hän: "Niin ei ole meidän maan tapa, että nuorempi annetaan ennen wanhempata." 10. Hän antoi kuitenkin Jakobille tilan palwella häntä wielä toiset seitsemän ajastaikaa Rakelin tähden; johon Jakob myös suostui. 11. Niinmuodoin sai hän molemmat sisaret waimoiksensa. 12. Rakel oli Jakobille Leata rakkaampi, jonkatähden Jumala alussa tekiki waan Lean hedelmälliseksi; tästä syttyi wiha sisarten wäliin, josta sillä hurskaalla Jakobilla oli paljon kiusaa. (1 Mos. 29, 30.)

12. Jakobin palaus-matka.

Jakobin työn Labanin tykönä siunasi Ju-

---

köiset he oliwat? 3. Kuka Jakobin sukulaisista kohtasi häntä ensiksi Haranissa? 4. Wiipyikö hän kauwan ilmoittamasta Labanille Jakobin tuloa? 5. Mitä teki sitte Laban? 6. Paljoko palkka pyysi Jakob Labanilta palwelukseestansa? 7. Myöntyikö Laban siihen? 8. Pitikö Laban myös puheensa? 9. Millä hän itseänsä puolusteli? 10 Millä tawoin tahdoi hän palkita Jakobia? 11. Montako waimoa Jakob siis sai? 12. Miks'ei nämät sisaret sowinnossa eläneet?

12. Kuinka siunattiin Jakobin työ Labanin tykönä?

mala niin, että hänkin tuli mahtawan rikkaaksi. 2. Kuin Laban sentähden kadehti Jakobin menestystä, sanoi Herra Jakobille: "Palaja isäisi maalle ja sukusi tykö, minä olen sinun kanssas". 3. Kuin Jakob sentähden palasi isänsä maalle waimoinensa ja lapsinensa kohtasiwat häntä tiellä ensiksi Jumalan Enkelit. 4. Sitte sai hän tietää, että Esau matkasi häntä wastaan neljällä sadalla miehellä, josta hän kowin peljästyi, mutta turwasi rukoukseen. 5. Lepyttääksensä weljeänsä, lähetti hän hänelle lahjaksi wuohia, lampaita, kamelia ja aasia. 6. Yöllä senjälkeen, Jakobin yksinänsä ollessa, paineli hän yhden miehen kanssa niin kowin, että hänen reisiluunsa horjahtui, josta hän ontui kaiken ikänsä. 7. Ehkä mies ei ilmoittanut itseänsä, hawaitsi Jakob hywin, sen olewan itse Jumalan. 8. Tässä tilassa sanoi Jumala: "Ei sinua sillen pidä kutsuttaman Jakob, waan Israel", (se on: joka taistelee Jumalan kanssa). 9. Koska hän sitte kohtasi Esaun, läheni hän häntä waimoinensa ja lapsinensa, ja kumarsi itsensä maahan seitsemän kertaa. 10. Esau juoksi häntä wastaan, ja syliinsä otti hänen, ja kumpiki itki ilosta. 11. Ne lahjat Jakob oli hänelle lähettänyt, waati hän wihdoin Esaun ottamaan wastaan. 12. Sen jälkeen erisiwät weljekset matkaten kumpiki itseksensä. (1 Mos. 30: 33).

---

2. Miks'ei hän sinne pysähtynyt? 3. Kohtasiko Jakob ketään palausmatkallansa? 4 Mikä sanoma se oli, joka peljätti häntä? 5. Millä tawoin koetti hän weljeänsä lepyttää? 6. Mitä tapahtui Jakobille seuraawana yönä? 7. Saiko Jakob tietää, kuka tämä mies oli? 8. Minkä uuden nimen sai nyt Jakob? 9. Kuinka terwehti Jakob Esauta toinen toisensa kohdatessa? 10. Kuinka kohteli Esau häntä takaisin? 11. Ottiko myös Esau Jakobin lahjat? 12. Matkasiwat ja oleksiwatko he sitte yhdessä?

13. Joseppi myydään weljiltänsä.

Jakobilla eli Israelilla oli kaksitoista poikaa: Ruben, Simeon, Lewi, Juda, Dan, Naftali, Gad, Asser, Isaskar, Sebulon, Josef ja Benjamin. 2. Näistä rakasti Jakob Joseppia enimmästi, ja antoi myös sentähden tehdä hänelle kauniin pu'un. 3. Tästä wihasiwat weljet Joseppia, ja wielä enemmin siitä että hän ilmoitti isälle, jos he jotakin pahaa tekiwät. 4. Paitsi sitä näki Joseppi kahdesti unta, jotka unet kowin suututtiwat heitä. 5. Ensin uneksi hän, että he oliwat wainiolla elositomia sitomassa, ja että hänen sitomansa nousi pystyyn ja heidän sitomansa kumarsiwat hänen sitomaansa; toisella erällä taas, että aurinko, kuu ja yksitoistakymmentä tähteä kumarsiwat häntä. 6. Koska Josepin weljet kaitsiwat isänsä karjaa Sikemissä, käski Jakob Josepin mennä katsastamaan sekä weljiänsä että karjaa. 7. Kuin he hänen jo kaukaa näkiwät, päättiwät he hänen kuoliaksi lyödä. 8. Mutta wanhin weli Ruben kehoitti heitä heittämään hänen kuiwaan kuoppaan, aikoen häntä siitä pelastaa. 9. Kohta kuin Joseppi tuli heidän tykönsä, riisuiwat he häneltä hänen kauniin pukunsa ja heittiwät hänen kuoppaan. 10. Silloin matkasi siitä ohitse muutamia Ismaeliittain kauppamiehiä, joille he hänen Judan neuwosta myiwät kahdella kymmenellä hopia-penningillä.

---

13. Monetko ja kutka oliwat Jakobin pojat? 2. Ketä isä enämmin rakasti? 3. Mitä ajatteliwat sentähden weljet Josepista? 4. Oliko heillä mitään muuta syytä olla tytymättömät häneen? 5. Kertoo nämät Josepin unet? 6. Kuinka saiwat weljekset tilan kostaa Joseppia? 7. Mitä päättiwät he nähdessänsä hänen tulewan? 8. Mitä esitteli silloin Ruben? 9. Mitä tekiwät he silloin Josepille? 10. Saiwatko he sitten joukun muun tilan

11. Sitte teurastiwat he yhden kauriin, tahrasiwat hänen pukunsa sen werellä ja lähettiwät sen kotiin wanhalle isällensä, joka heti tunsi poikansa puwun, luullen hänen pedoilta syödyksi. 12. Hän huusi silloin tuskassansa: "Minä menen murehtien alas poikani tykö hautaan." 13. Kauppamiehet weiwät Josepin Egyptiin ja myiwät hänen kuninkaan howihaltialle Potifarille. (Mos. 37.)

14. Joseppi heitetään wankiuteen.

Potifar asetti Josepin huoneensa haltiaksi ja jätti kaikki omansa hänen käsiinsä. 2. Että Joseppi oli kaunis, kiinitti Potifarin waimo silmänsä häneen, häntä wietelläksensä; 3. mutta hän wältti ja kamosi tätä haureliasta waimoa. 4. Kerran, koska Joseppi tuli huoneesen eikä tiennyt, hänen siellä yksinänsä olewan, tarttui hän Josepin takkiin häntä wiiwyttääksensä tykönänsä. 5. Mutta Joseppi jätti takkinsa hänen käsiinsä paeten huoneesta. 6. Kuin hän nyt näki kaiken waiwansa turhan olewan, kutsui hän korkeella äänellä talonwäen kokoon ja sanoi, että Joseppi wäkiwallalla tahtoi maata hänen kanssansa, ja että hän unohti takkinsa ja pakeni hänen huudostansa. 7. Saman syyttämisen kertoi hän myös miehellensä, hänen kotiin tullessansa.

Josepista päästäksensä? 11. Kuinka salasiwat he asian oikian laidan isältänsä? 12. Millisekſi käwi nyt ukon mieli? 13. Mitähän sitte Josepille tapahtui?

14. Saiko Joseppi jonkun hywän palweluksen Potifarin huoneessa. 2. Oliko siellä ketään, joka tahtoi häntä wietellä? 3. Onnistuiko tämä Potifarin waimolle? 4. Kuin hän kerran tapasi Josepin yksinänsä, kuinka koetti hän häntä wietellä? 5. Onnistuiko siis tämä koeh? 6. Mitä teki hän silloin harmissansa? 7. Mitä sanoi

8. Potifar, joka uskoi waimonsa kaikissa, heittäytti sentähden sen wiattoman Josepin wankiuteen. 9. Myös siellä oli Herra Josepin kanssa, niin että waarinpito kaikista muista wankeista uskottiin Josepille wankihuoneen haltialta. (Mos. 39.)

15. Joseppi päästetään wankiudesta.

Kuninkaan ylimmäinen juomanlaskia ja ylimmäinen leipoja joutuiwat wihoihin ja heitettiin samaan wankiuteen kuin Joseppikin. 2. Kuin Joseppi yhtenä aamuna tuli heidän tykönsä, oliwat he sangen murheelliset, kumpiki yöllä nähneestä unestansa. 3. Ylimmäinen juomanlaskia oli uneksinut, että hän näki wiinapuun kolmella haaralla ja tuleentuneilla wiinamarjoilla, joita hän puersi Faraon (se on, kuninkaan) juoma-astiaan ja antoi sen hänen käteensä. 4. Joseppi selitti sen niin, että hän kolmen päiwän kuluttua oli korotettawa ja asetettawa wirkaansa. 5. Leipoja oli uneksinut, että hänellä oli kolme koria päänsä päällä, ja ylimmäisessä korissa oli kaikenlaista leiwottua ruokaa Faraolle, ja että linnut söiwät korista hänen päänsä päällä. 6. Joseppi selitti sen niin, että hän kolmen päiwän perästä piti hirtettämän ja linnut syömän hänen lihansa. 7. Kuin kuningas kolme päiwää sen jälkeen wietti syntymä-päiwäänsä, toteutui selistys; sillä ylimmäinen leipoja hirtet-

---

hän siis miehellensä? 8. Mitä teki Potifar sentähden Josepille? 9. Tuliko nyt se wiatoin Joseppi tässä onnettomuudessa myös Jumalalta hyljätyksi?

15. Mitkä muut joutuiwat samaan wankiuteen kuin Joseppi? 2. Mitä tapahtui näiden wankien kanssa? 3. Mitä juomanlaskia uneksi? 4. Kuinka Joseppi sen selitti? 5. Mitä siis leipoja oli uneksinut? 6. Millä tawoin Joseppi tämän selitti? 7. Koska ja millä tawalla

tiin ja ylimmäinen juomanlaskia wirkaansa korotettiin. 8. Tämä unohti kuitenkin, että, ehkä Joseppi oli häntä pyytänyt, kuninkaalta anoa hänen wapauttamistansa. 9. Kaksi wuotta siitä lähtein oli kuninkaalla kaksi unta. 10. Ensin näki hän wirrasta nousewan seitsemän kaunista ja lihawaa nautaa, ja sitte toiset seitsemän rumaa ja laihaa. Ne seitsemän laihaa söi suuhunsa ne seitsemän lihawaa, ja oliwat kuitenkin yhtä rumat kuin ennenkin. 11. Kohta sen jälkeen uneksui hän, että seitsemän täysinäistä ja paksua tähkäpäätä kaswoit yhdessä oljessa, ja sen jälkeen seitsemän pientä ja surkastunutta tähkää, ja ne laihat tähät nieliwät ne suuret ja täysinäiset. 12. Koska aamulla ei kukaan kaikista Egyptin tietäjistä kyennyt unta selittämään, muisti juomanlaskia Josepin ja antoi hänen tulla kuninkaan eteen. 13. Kuninkaan hänelle unensa puhuttua, sanoi Joseppi, että seitsemän hedelmällistä wuotta oli tulewa, mutta senjälkeen seitsemän hedelmätöntä. 14. Samassa tilassa neuwoi hän kuningasta hankkimaan itsellensä wiisaan ja toimellisen miehen, joka hywinä wuosina oli liiallisen wiljan kokoowa. 15. Tämä kelpasi niin kuninkaalle, että hän antoi Josepille sormuksensa, ripusti kultakäädyn hänen kaulaansa, asetti hänen lähin itseänsä kaiken Egyptin maan haltiaksi sekä huudatti hänen maan-isäksi. (1 Mos. 40: 41.)

---

totentui tämä? 8. Juomanlaskia toimitti toki senjälkeen Josepille wapauden? 9. Näkikö myös kuningas sitten joitakuita merkillisiä unia? 10. Puhu hänen ensimmäisestä unestansa? 11. Puhu toisestaki unestansa? 12. Waikuttiwatko nämät unet mitäkään Josepin wapauttamiseksi? 13. Kuinka Joseppi siis selitti Faraon unet? 14. Minkä neuwon antoi hän tässä tilassa kuninkaalle? 15. Tähän neuwoon mielistyneenä, kuinka kunnioitti kuningas Josepia?

16. Josepin weljein matka kowana aikana Egyptiin.

Ne katowuodet, joita Joseppi oli ennustanut, ulottuiwat myös Kanaan maahan, missä Jakob asui; kuin hän sai kuulla wiljaa löytywän Egyptissä, lähetti hän sinne poikansa ostamaan. 2. Ainoastaan Benjamin, nuorimman poikansa, piti hän kotona; sillä häntä, joka niinkuin Joseppiki oli Rakelin poika, rakasti nyt isä enimmästi. 3. Koska he tuliwat Egyptiin Josepin tykö, lankesiwat he, maan tapaa seuraten, maahan hänen eteensä; 4. sillä he eiwät tunteneet häntä, ehkä hän heti tunsi heidän. 5. Silloin ajatteli hän untansa, että hänen weljensä piti kumartaman häntä. 6. Hän piti heitä kiini kolme päiwää, pitäin heitä wakojina. 7. He sanoiwat olewansa syyttömiä ja rehellisiä miehiä sekä kaksitoista weljestä. 8. Joseppi kysäsi silloin, missä net toiset kaksi weljestä oliwat. 9. He sanoiwat nuorimman olewan kotona, waan toisen ei enää hengissäkään. 10. Joseppi piti yhden weljeksistä Simeonin tykönänsä, mutta laski ne muut yhdeksän matkalla Benjaamia noutamaan. 11. Koska he kotiin tuliwat, löysi kukin heistä, säkkiänsä tyhjentäissä, rahansa säkissänsä, josta heidän oli Joseppia kiittäminen, joka niin oli toimittanut. 12. Tästä he kowin hämmästyiwät isänsä kans-

---

16. Mistä syystä läksiwät Josepin weljet Egyptiin? 2. Saiko nuorin weljeksistä Benjamin lähteä myötä? 3. Tultuansa Josepin eteen, kuinka terwehtiwät he häntä? 4. Eiwätkö he silloin toinen toistansa tunteneet? 5. Mitä silloin johtui Josepin mieleen? 6. Kuinka kohteli Joseppi weljijänsä? 7. Mitä he itsestänsä sanoiwat? 8. Mitä kysyi silloin Joseppi? 9. Mitä he wastasiwat? 10. Mitä teki silloin Joseppi, saadaksensa Benjamin tykönsä? 11. Tapahtuiko heille mitään merkillistä, kuin he kotiintuliwat? 12. Iloitsiwatko he siitä?

sa. 13. Koska se saatu wilja oli loppunut, täytyi Jakobin toisen erän lähettää poikansa Egyptiin. 14. Eiwät he kuitenkaan lähteneet, ennenkuin he, Josepin käskyä tarkoin noudattaen, saiwat Benjamin muassansa. 15. Matkansa perillen päästyä, antoiwat he heti Josepin huoneenhaltialle ne rahat takaisin, jotka he säkissänsä löytäneet oliwat. 16. Niitä ei Joseppi kuitenkaan ottanut, waan sanoi net olewan tawaran Jumalalta. 17. Tällä erällä otti myös Joseppi weljet ystäwällisesti wastaan, eikä tainnut pidättää kyyneliänsä, nähdessänsä rakkahimman wiljensä Benjamin. 18. Pöydän walmistettua, saiwat he sian pöydässä ikänsä jälkeen, jota he suuresti ihmetteliwät. 19. Benjamin sai myös wiisi kertaa enemmän kuin muut. 20. Toisena päiwänä walmistiwat he itsiänsä kotiin menemään. (1 Mos. 42, 43.)

17. Joseppi ilmoittaa itsensä weljillensä.

Ennenkuin weljet läksiwät, käski Joseppi haltian wiljalla täyttämään heidän säkkinsä, ja panemaan kunkin rahat säkkiinsä; mutta Josepin hopia-maljan nuorimman säkkiin. 2. Aamulla, kuin he oliwat lähteneet kaupungista, käski Joseppi haltiansa ajamaan heitä takaa ja sanomaan: "Miksi te olette hywän pahalla maksaneet, ja ot-

---

13. Tarwitsiko heidän wielä sen erän jälkeen mennä Egyptiin? 14. Saiwatko he silloin Benjamin kanssansa? 15. Mitä tekiwät he ensin Josepin tykö tultuansa? 16. Ottiko Joseppi wastaan rahat? 17. Kuinka kohteli hän nyt weljiä? 18. Tapahtuiko sitte jotakin, jota weljetset ihmetteliwät? 19. Kuka weljeksistä sai enimmän? 20. Wiipyiwätkö he kauwan Josepin tykönä?

17. Ennen weljesten lähtöä, minkä käskyn antoi Joseppi? 2. Heidän lähtönsä jälkeen, mitä käski hän?

taneet minun Herrani hopiamaljan?" 3. Kuin tunsiwat wiattomuutensa wastasiwat he: "Jonka tykönä malja löyttään, hänen pitää kuoleman, ja muitten pitää oleman Josepin orjat". 4. Haltian säkeissä haetessa, löysi hän maljan Benjamin säkissä. 5. Tästä peljästyiwät he ja palasiwat takaisin kaupunkiin, heittäen itsiänsä maahan Josepin eteen. 6. Hän soimasi heitä kiittämättömyydestä ja sanoi: "sen miehen, jolta malja on löytty, pitää oleman minun orjani, mutta menkäät te rauhassa isänne tykö." 7. Juda, joka Benjamista oli isällensä mennyt takaukseen, peljästyi tästä enimmästi. 8. Hän rukoili sentähden Joseppia saadaksensa jäädä Benjamin siaan; 9. Koska, jos he ilman Benjamia palaisiwat, saattaisiwat he isänsä harmaat karwat murheella hautaan. 10. Nyt ei woinut Joseppi kauwemmin salata itseänsä, waan sanoi weljille: "minä olen Joseppi, teidän weljenne; wieläkö minun isäni elää?" 11. Hämmästyksestä eiwät he silloin saattaneet sanaakaan sanoa. 12. Silloin käski hän heidän olemaan lewolliset. 13. Hän käski myös heitä lähtemään kotiin ja wiipymättä palaamaan isän kanssa Egyptiin, kussa heistä, wielä jälillä olewina wiitenä katowuosina, oli hywä huoli pidettäwä. 14. Hän lahjoitti senjälkeen kullekin weljeksistä yhden juhla-puwun, mutta Benjamille wiisi ja wielä 300 hopia pennin-

3. Koska huoneenhaltia Josepin käskystä nuhteli heitä, mitä wastasiwat he? 4. Missä malja kuitenkin löytyi? 5. Mitä tekiwät he sitte peljästyksissänsä? 6. Kuinka puhutteli hän heitä silloin? 7 Kuka tästä enimmästi peljästyi? 8. Mitä pyysi sentähden Juda Josepilta? 9. Miksi niin? 10. Mitä waikutti tämä Josepissa? 11. Koska Joseppi oli ilmoittanut itsensä weljillensä, mitä sanoiwat he? 12. Kuinka lohdutti hän heitä? 13. Mitä tarjosi hän heille ja isälle? 14. Antoiko hän heille

kiä. 15. Wanhalle isällensä lähetti hän kymmenen aasia ja kymmenen aasintammaa wiljalla ja muulla tawaralla kuormitettuina. 16. Kotiin tultua, ei Jakob ensin tahtonut uskoa mitä he puhuiwat Josepista, ennenkuin hän näki waunut, jotka Joseppi hänelle oli lähettänyt. 17. Hän sai silloin juuri kuin uuden elämän, ja sanoi: "Nyt minulla on kyllä että minun poikani Joseppi wielä elää; minä menen häntä katsomaan, ennenkuin minä kuolen." 18. Hän muutti sitte sinne koko huonenensa, jossa oli kaksikahdeksatta henkeä, ja kohdattiin tiellä Josepilta. 19. Kuninkaan käskystä antoi Joseppi heille Gosenin maan, jossa heillä katowuosina hywin oli tarpeensa. 20. Joseppi ei myös kostanut weljiänsä, waan sanoi ainoastaan heille: "Te ajattelitte minulle pahaa, mutta Jumala on sen kääntänyt hywäksi." (1 Mos. 44, 45).

18. Egyptin orjuus.

Josepin kuoltua eneniwät Israelin lapset suuresti Egyptissä. 2. Uusi kuningas pelkäsi sentähden, että nämät monilukuiset Hebrealaiset piti yhdistymän hänen wihollistensa kanssa. 3. Hän päätti sentähden kawaluudella häwittää Israelin lapset. 4. Sentähden toimitti hän heille raskasta työtä, mutten kaupunkien rakentamalla. 5. Työwoudit waatiwat heiltä kahdenkertaista työtä rääkäten heitä. 6. Koska kuitenkin

joitakuita lahjoja? 15. Lähettikö hän jotaki isällensä? 16. Uskoiko Jakob heti poikainsa kertomuksen Josepista? 17. Mitä waikutti tämä kertomus isässä? 18. Lähtikö Jakob yksinänsä Egyptiin? 19. Minkä maan saiwat he siellä asuaksensa? 20. Kostiko Joseppi weljiänsä?

18. Mitä tapahtui Josepin kuoltua? 2. Mitä pelkäsi Farao sentähden? 3. Mitä päätti Farao sentähden tehdä? 4. Millä tawalla tahtoi hän sen tehdä? 5. Kuinka heitä tässä kohdeltiin? 6. Kuin rasitus ei aut-

tämä ja muu rasitus pikemmin edisti kuin esti kansan lisäyksen, käski kuningas kansan ottamaan Hebrealaisilta heidän poikalapsensa ja heittämään net wirtaan. 7. Kuin Faraon tytär kerran neitinensä meni wirtaan kylpeämään, hawaitsi hän siellä kaisilaisen arkun weden päällä, jonka hän antoi ottaa ylös ja awata: 8. siinä oli wähäinen lapsi, joka itki katkerasti. 9. Tämän lapsen äiti oli Hebrealainen waimo. 10. Kuin äiti kolme kuukautta kauemmin ei saattanut salata sitä, oli hän pannut sen wirran rannalla kaisilistoon, että se, kuninkaan käskyn jälkeen, ei tulisi tapetuksi. 11. Faraon tytär toimitti lapselle imettäjän, joka oli hänen oikia äitinsä; otti sen sitte omaksi lapseksensa ja kutsui hänen nimensä Moses. 12. Moses ei tahtonut kuitenkaan, suureksi tultuansa, howissa olla. 13. Hän meni silloin heimolaistensa, Israelin lasten tykö. 14. Koska yksi heistä tuli lyödyksi yhdeltä Egyptiläiseltä mieheltä, närkästytti tämä niin Mosesta, että hän löi Egyptiläisen kuoliaksi. 15. Hän pakeni sen jälkeen, mennen erään Jetro-nimisen papin tykö. 16. Tämä pani hänen lampuriksi ja antoi tyttärensä Ziporan hänelle waimoksi. (2 Mos. 1, 2.)

19. Moses lähetetään Jumalalta pelastamaan Israelin lapsia.

Mosekseen kaitessa appinsa Jetron lam-

tanut, mitä käski silloin kuningas? 7. Mitä tapahtui sitte Faraon tyttärelle? 8. Mitä oli tässä arkussa? 9. Kenenkä siis tämä lapsi oli? 10. Mistä syystä oli se sinne pantu? 11. Mitä teki Faraon tytär tällä lapsella? 12. Oliko Moses mielellänsä howissa? 13. Mihinkä hän silloin meni? 14. Mitä silloin tapahtui? 15. Mihinkä hän sitte meni? 16. Mitä teki Jetro hänen kanssansa?

19. Mitä tapahtui Mosekselle paimen-wirassansa Je-

paita Horebin wuorella, näki hän kerran pensaan kulumatta palawan. 2. Siitä puhui Jumala hänelle, että hän oli nähnyt kansansa ahdistuksen Egyptissä, ja tahtoi nyt, että Moseksen piti wiemän heitä Kanaaseen, isäinsä maalle; 3. tätä piti Moseksen sanoman niin Israelin lapsille kuin kuninkaalle. 4. Moses koei estellä itsensä sillä, ettei hän heiltä tulisi uskotuksi. 5. Jumala antoi hänelle sentähden woiman tehdä kaikenlaisia ihmeitä, niillä osoittaakseen olewansa Jumalalta lähetetyn. 6. Moses walitti wielä kankiaa puhettansa. 7. Jumala antoi hänelle silloin weljensä Aronin awuksi puhetta pitämään. 8. Koska nämät weljekset esitteliwät asian Israelin lapsille, uskoiwat he heitä ihmetöittensä tähden. 9. Farao ei siitä lukua pitänyt, eikä tahtonut päästä Israelitaita, waan käski woudit wielä enämmin heitä rasittamaan. 10. Tästä he Mosesta ja Aronia walittiwat, että he oliwat heille tuottaneet Faraon ja hänen palweliainsa wihan. 11. Koska Moses sitte walitti Herran edessä, että Israelin lapset ei tahdo kuulla häntä, sanoi Herra: "Minä tahdon paadutaa Faraon sydämen, että minä tekisin monta minun ihmettäni ja tunnustähteäni Egyptin maalla". 12. Net ihmeet, joita Moses teki, eiwät woineet Faraota tai-

---

tron luona? 2. Mitä kuuli Moses puhuttawan tästä pensaasta? 3. Kelle piti Moseksen tätä sanoman? 4. Miks'ei Moses tahtonut ruweta tähän asiaan? 5. Millä keinoin osoitti Moses olewansa Jumalalta lähetetyn? 6. Mitä Moseksella oli wielä walittamista? 7. Kenenkä antoi Jumala sitte hänelle puhujaksi? 8. Uskoiwatko Israelin lapset heidän puhettansa? 9. Mitä waikutti heidän sanansa ja ihmeensä Faraossa? 10. Mikä walitus tästä nousi Israelitaissa? 11. Koska Moses Herralle walitti yrityksensä ei menestywän, minkä wastauksen sai hän silloin? 12. Taisiwatko Moseksen ihmeet taiwuttaa

wuttaa. 13. Jumala antoi sentähden Faraon ja hänen kansansa kärsiä moninaisia witsauksia, näin heille tiettäwäksi tehden, tahtonsa olewan johdattaa Israelin lapset Egyptistä. 14. Farao toki, kunakin uutena witsauksena, lupasi päästää heitä, mutta waiwan mentyä ohitse, peruutti lupauksensa. 15. Wihdoin kielsi hän Moseksen, kuoleman uhalla, tulemasta näkywiinsä. (2 Mos. 3—11.)

20. Moses johdattaa wihdoin Israelin lapset Egyptistä.

Taiwuttaaksensa Faraota antoi Jumala ilmoittaa hänelle wiimeisen witsauksen, joka siinä seisoi, että murha-enkeli keskiyönä, oli surmaawa kaikki esikoiset Egyptissä. 2. Israelin lapset käski hän pitää wiimeisen aterian, ottain karitsan, jonka kukin huoneenhaltia perhenensä oli ehtoolla syöwä, kupeista wyötettynä, kengät jaloissaan ja sauwat käsissään, niinkuin matkaan kiiruhtawaiset. 3. Tämän karitsan werellä oli heidän pihtipielet siwuminen; sillä murha-enkelin piti niin werellä siwuttuin owein ohitse menemän. 4. (Tämä oli alku Israelittain toiseen sakramenttiin, Päässiäis-lampaasen, joka sitte wuosittain äsken sanotulla tawalla wietettiin, muistoksi heidän waeluksestansa Egyptistä.) 5. Niinkuin Herra oli sanonut Faraolle, surmasi

Faraota? 13. Mitä pakoitus-keinoja käytti Jumala opullisesti, taiwuttaaksensa Faraota päästämään Israelitaita? 14. Pitikö Farao mitä hän witsauksen aikana upasi? 15. Mitä kielsi hän wihdoin Mosesta?

20. Mikä oli se wiimeinen witsaus, joka taiwutti Faraon päästämään Israeliittaat? 2. Kuinka käski Jumala Israelin lapset pitämään wiimeisen atriansa Egyptissä? 3. Pitikö heidän tehdä mitään erinomaista werellä? 4. Minkä sakramentin johtona oli tämä atria? 5. Minkä

hän sitte kaikki esikoiset Egyptissä, sekä ihmisistä että eläimistä, wielä Faraon esikois-pojankin. 6. Farao kutsutti silloin Moseksen ja Aronin tykönsä ja sanoi heille: "Noskaat ja menkäät pois minun kansastani, ja ottakaat myötänne kaikki mitä teillä on." 7. Israelin lapset, jotka nyt lähtiwät Egyptistä, oliwat kuusisataa tuhatta miestä, lapsia lukuun ottamatta. 8. Kuin he oliwat maasta lähteneet, katui Farao ja ajoi sotajoukolla heitä takaa. 9. Pilwen patsas eroitti kuitenkin Israelin lapset Egyptiläisten sotajoukosta, niin ettei he tainneet toinen toisensa tykö tulla. 10. Tultuansa Punaselle merelle, ojensi Moses, Jumalan käskystä, sauwansa meren ylitse, ja wedet erkaniwat ja muuttuiwat muuriksi molemmin puolin, niin että Israelin lapset käwiwät kuiwina meren keskitse toiselle rannalle. 11. Egyptiläiset käwiwät ihan heidän perässänsä, mutta kuin Moses taas ojensi sauwansa meren ylitse, uppoontuiwat he kaikki, niin ettei ainokaistakaan heistä tullut pelastetuksi. (2 Mos. 11—15.)

21. Israeliittain matka erämaassa.

Neljäkymmentä ajastaikaa oliwat Israelin lapset matkalla luwattuun maahan. 2. Herra käwi sillä aikaa heidän edellänsä, päiwällä pilwen patsaassa ja yöllä

---

häwityksen sai sitten murha-enkeli aikaan? 6. Minkä mielen-muutoksen waikutti tämä Faraossa? 7. Kuinka monet oliwat nyt Israelin lapset? 8. Tytyikö Farao sitten heidän lähtöönsä? 9. Taisiko Egyptiläisten sotajoukko tulla Israeliittain tykö? 10. Millä tawoin pelastettiin Israeliittaat, koska he tuliwat Punaselle merelle? 11. Kuinka käwi silloin Egyptiläisten kanssa?

21. Kauwanko Israelin lapset oliwat matkalla luwattuun maahan? 2. Mikä oli heille oswiittana tiellä?

tulen patsaassa, näin öin päiwin osottaen heille tien. 3. Jumala antoi Moseksen walmista teltin, jossa Jumalan palwelus pidettiin, ja joka kutsuttiin todistuksentabernakeliksi. 4. Tiellä ei tarwinnut heidän huolta pitää ruasta eli juomasta. 5. Joka aamu putosi leipää taiwaasta, joka kutsuttiin manna; ja ollessansa weden puutteessa, tarwitsi Moseksen ainoastaan sauwallansa lyödä kallioon, niin wuosi heti niin paljo wettä kuin he juodaksensa tarwitsiwat. 6. He nurisiwat kuitenkin, kapinoitsiwat ja tahtoiwat palata Egyptiin. 7. Herra wakuutti silloin, että ne wanhimmat, jotka Egyptistä oliwat lähteneet, piti korwessa kuoleman, ja ainoasti heidän lapsensa tulemaan luwattuun maahan; 8. sentähden tuliki tämä korpi-waellus niin pitkälliseksi. 9. Ei kukaan muu wanhimmista, kuin Josua ja Kaleb, tullut luwattuun maahan. 10. Ei edes Moses ja Aron tulleet sinne; mutta Jumala näytti Mosekselle maan korkeelta Nebo nimiseltä wuorelta. 11. Samalla wuorella kuoli myös Moses. 12. Hänen jälkeisensä oli Josua, joka saatti Israelin lapset luwattuun maahan. 13. Kuin Josua oli woittanut Israeliittain wohlliset, jakoi hän maan arwalla Israelin kahdentoista kymmenen sukukunnan wälillä. (2 Mos. 4, 5.)

---

3. Antoiko Jumala walmistaa jonkun huoneen Jumalanpalweluksekſi? 4. Tarwitſiko heidän huolta pitää elatuksestansa? 5. Kuinka he ſiis ſaiwat ruokaa ja juomaa? 6. Oliwatko he ſiis aina tytywäiset? 7. Mitä wakuutti Jumala rankaistukſeksi tästä? 8. Mitä ſeuraſi tästä? 9. Tuliko kukaan niistä Kanaan maahan, jotka Egyptistä läkſiwät? 10. Eiwätkö Moses ja Aronikaan tulleet ſinne? 11. Missä Moses kuoli? 12. Kuka Mosekſen jälkeen johdattajana wei Israelin lapset Kanaan maahan? 13. Kuinka maa, ſen walloitettua, jaettiin?

22. Lain ulosantaminen Sinain wuorella ja Israeliittain epäjumaluus.

Israelin lasten korpi-waellukſessa antoi Jumala heille pyhän Lakinſa, ne kymmenen Käskyä. 2. Edelliſet päiwät piti kanſan pyhittämän itſenſä ja peſemän waatteenſa. 3. Kuin Moſes kolmantena päiwänä oli koonnut Israelin lapſet Sinain ympärille, astui Jumala tuleſſa alas wuorelle ja antoi heille ne kymmenen käskyä. 4. Koska Jumala oli julistanut nämät käskyt, meni Moſes pilwen ſiſään ja nouſi wuorelle Herran tykö. 5. Hänen ſiellä olleſſa neljäkymmentä wuorokautta, antoi Jumala hänelle kaiken muun Israeliittalliſen lain. 6. Koska hän taas astui alas, antoi Jumala hänelle kaksi kiwistä taulua, joihin Herra itſe oli kirjoittanut ne kymmenet käskyt. 7. Sillä wälin kuin Moſes niin kauwan wiipyi wuorella, tuli kanſa Aronin tykö ja ſanoi: "Nouſe ja tee meille Jumalita, jotka käywät meidän edellämme." 8. Aron totteli kanſaa ja teki waimojen korwarenkaista kultaiſen waſikan. 9. Koska epäjumala oli walmis, rupeſi kanſa kohta häntä palwelemaan, huutaen: "Nämät owat ſinun Jumalas, Israel, jotka ſinun Egyptin maalta johdatit ulos." 10. Koska Moſes tuli alas wuorelta ja kuuli melun, ſuuttui hän

22. Koska antoi Jumala Israelin kanſalle lakinſa? 2. Tehtiinkö tähän mitään walmistusta? 3. Mitä tapahtui kolmantena päiwänä? 4. Kuin Jumala oli julistanut net kymmenet käskyt, mihinkä meni Moſes. 5. Mitä ſai hän Jumalalta wuorella? 6. Mitä ſai hän kanſſanſa, astueſſanſa alas? 7. Mitä oli kanſa tehnyt Moſeſſen wuorella olleſſa? 8. Noudattiko myös Aron tätä kanſan syntistä pyyntöä? 9. Kuin kulta-waſikka oli walmis, mitä tekiwät he ſen kanſſa? 10. Kuin Mo-

niin, että hän löi lain taulut maata wastaan rikki. 11. Hän teki kuitenkin sitte kaksi uutta, joihin Jumala uudestansa kirjoitti kymmenet käskyt. 12. Tästä ajasta loisti Moeksen kaswot, että hän niinkauwan oli puhunut Jumalan kanssa. 13. Kuin hän siis puhui Israelin lasten kanssa, pani hän peitteen kaswoinsa eteen. (2 Mos. 19—34.)

23. Israelin ensimmäiset Tuomarit ja Gideon.

Kuin Israeliittaat Josuan johdatuksella oliwat wallottaneet luwatun maan, hallitsi Josua heitä kuolemaansa asti. 2. Josuan kuoltua syntyi uusi suku, joka ei Herraa tuntenut eikä niitä töitä, joita Hän Israelille tehnyt oli. 3. He luopuiwat isäinsä Jumalasta, ja palweliwat ympäri olewain kansain jumalia. 4. Herra rankasi silloin Israelin lapsia, ja antoi heitä wihollistensa käsiin. 5. Kuin he taas katuiwat, antoi Herra heille tuomaria, jotka auttoiwat heitä wihollisten käsistä. 6. Senkaltaisia tuomaria oliwat: Athniel, Ehud, Samgar, Jefta ja tuomaritar Debora. 7. Kunnollisin heitä kaikkia oli kuitenkin Gideon. 8. Koska Herra

ses palatessaan kuuli kansan melun, mitä teki hän? 11. Eikös siis Israelin lapset saaneetkaan lain tauluja? 12. Mikä muutos tapahtui Moeksen kaswoissa puhellessa Jumalan kanssa? 13. Kuin Israelin lapset ei tainneet katsella hänen kaswoinsa kirkkautta, kuinka taisi hän sitte puhua heidän kanssansa?

23. Israelitain tultua Kanaan maahan, kuka ensin hallitsi heitä? 2. Muistiwatko Israelitat Jumalan hywät työt myös Josuan kuoltua? 3. Kuinka käwi silloin heidän Jumalan palweluksensa kanssa? 4. Kuinka Jumala heitä silloin rankasi? 5. Kuinka auttoi Hän heitä wihollistensa wallasta? 6. Luettele muutamia heidän tuomariansa? 7. Tunnetkos ketään wielä heitä mainittawampaa? 8. Missä tilassa tuli Gideon kutsu-

kurittaen Israeliittaita pahuudestansa antoi heitä Midianitain waltaan, seitsemäksi wuodeksi, tuli Herran enkeli Gideonin tykö, woimakkaan miehen Manassen suwusta, käskyllä pelastamaan Israelin kansaa. 9. Gideon meni silloin matkallensa, kukisti epäjumala Baalin alttarin sekä hakkasi maahan uhrimetsistön. 10. Silloin warustautuiwat sotaan Midianitat, Amalekitat ja muut Itämaalaiset. 11. Herran henki tuli silloin Gideonin päälle, niin että hän ainoastaan kolmella sadalla walitulla miehellä ajoi heidän pakoon ja otti wangiksi Midianitain ruhtinaat. 12. Silloin pyysiwät muutamat Israelista Gideonia ja hänen jälkeisiänsä oleman heidän Herransa ja kuninkaansa. 13. Tähän wastasi hän, että Herran Jumalan piti oleman heidän Herransa. 14. Midianitain näin kukistettua oli rauha maassa neljäkymmentä ajastaikaa, niinkauwan kuin Gideon eli. (Tuom. Kirj. 1—8.)

24. Simson.

Kuin Israelin lapset taas kääntyiwät Herrasta, antoi Hän heitä neljäksi kymmeneksi wuodeksi Filistealaisten waltaan. 2. Silloin herätti Herra tuomarin, jonka nimi oli Simson. 3. Kuin hän hamasta lapsuudestansa oli weloittautunut elämään

tuksi Jumalalta tuomariksi? 9. Millä osoitti Gideon uutteruutensa sen totisen Jumalan palweluksessa? 10. Mitkä kansat ryhtyiwät tästä sotaan Israelitaita wastaan? 11. Tarwitsiko Gideon silloin suuren sotajoukon kukistaaksensa näitä yhdistettyjä wihollisia? 12. Mitä tarjottiin Gideonille tästä woimallisesta käytöksestä? 13. Mitä wastasi Gideon tähän? 14. Kuinka kauwan oliwat Israelitat sitten rauhassa?

24. Kutka tuliwat sitte Israelitain syntein tähden heitä wäkewämmiksi? 2. Minkä tuomarin antoi Herra heille silloin? 3. Missä nähtiin Simsonin kunnollisuus?

raittiisti, antoi Jumala hänelle erinomaisen ruumiin woiman. 4. Saadaksensa tilan kostaa Filistealaisia, kosioitsi hän muutamaa Filistealaisten tyttäristä. 5. Mennessänsä kerran morsiamensa tykö, kohtasi häntä nuori jalopeura, jonka hän repäsi kappaleiksi; 6. palatessaan samaan paikkaan, oli kimalaispesä hunajalla jalopeuran raadossa. 7. Tästä asetti hän wieraille häissä seuraawan arwoituksen: "Ruoka läksi syömäristä, ja makeus wäkewästä." 8. Jos he seitsemässä päiwässä taitaisiwat selittää tämän arwoituksen, lupasi hän antaa heille kolmekymmentä paitaa ja kolmekymmentä juhlapukua; waan jos eiwät osanneet sitä selittää, piti heidän antaman hänelle yhtä monta paitaa ja juhlapukua. 9. Kuin ei he nyt osanneet tätä selittää, saiwat he lahjoilla morsiamen Simsonilta houkuttelemaan salaisuuden ja sen heille sanomaan. 10. Seitsemän päiwän perästä sanoiwat Filistealaiset: "Mikä on hunajata makeampi, ja mikä jalopeuraa wäkewämpi." 11. Kuin hän ymmärsi, mistä he sen tiesiwät, suuttui hän, meni ulos ja löi kolmekymmentä Filistealaista, ja antoi heidän waatteensa niille, jotka arwoituksen selittäneet oliwat. 12. Kuin Simson sitte meni morsiantansa noutamaan, oli hänen isänsä antanut hänen toiselle. 13. Kuin Simson tästä kosti Filistealai-

---

4. Kuinka sai hän tilan kostaa Filistealaisia? 5. Minkä osoituksen woimastansa näytti hän, mennessänsä sen Filistealaisen waimon tykö? 6. Kotiin palatessaan, mitä löysi hän jalopeuran raadossa? 7. Minkä arwoituksen asetti Simson tästä hääwieraille? 8. Minkä weron kiinitti hän arwoituksen selityksen? 9. Millä tawalla saiwat he selkoa arwoituksesta? 10. Mitä wastaisiwat he sitten Simsonia? 11. Kuin Simson huomasi heidän kawaluutensa, kuinka maksoi hän wetonsa? 12. Saiko Simson sitten morsiamensa? 13. Mitä tästä

sia, nousi siitä keskinäisiä kapinoita, joissa Simson kuitenkin aina oli woitolla. 14. Wihdoin rakastui Simson Delila nimiseen waimoon, jonka kautta hän menetti woimansa, niin että Filistealaiset tuliwat häntä wäkewämmiksi. 15. He puhkasiwat sitte hänen silmänsä, sitoiwat hänen waskisilla kahleilla ja pakottiwat häntä jauhamaan wankihuoneessa. 16. Silloin ymmärsi Simson Herran hänestä poikenneen. 17. Koska Filistealaiset sitte wiettiwät suurta uhria, jossa oli koossa päälle kolmen tuhannen hengen, tuottiwat he hänen soittamaan edessänsä. 18. Sillä wälin oli hänen woimansa taas kaswanut. 19. Kuin hän nyt tuli huoneesen, joka nojasi kahden patsaan päälle, tarttui hän niihin käsillänsä ja kumosi koko huoneen, jonka kautta Simson ja hänen wihollisensa yhdessä löysiwät kuoleman. 20. Hän oli ollut kaksikymmentä ajastaikaa Israelin tuomarina. (Tuom. Kirj. 13—16.)

25. Samuel.

Simsonin aikana eli yksi mies nimeltä Elkana. 2. Hänellä oli kaksi waimoa, Hanna ja Peninna. 3. Peninna oli hedelmällinen, mutta Hanna lapsiton, jonka wuoksi häntä ylönkatsottiin; 4. sentähden, muitten ilotessa uhri-atrioissa, itki hän. 5. Ehkä miehensä koetti lohduttaa häntä,

---

tapahtui? 14. Millä tawalla tuliwat Filistealaiset wiimein häntä wäkewämmiksi? 15. Kuinka kohteliwat he häntä sitten? 16. Mitä ymmärsi Simson tästä? 17. Missä tilassa tuottiwat he Simsonin sitte joukkoonsa? 18. Oliko hän silloin yhtä heikko, kuin koska he hänen sitoiwat? 19. Mitä merkillistä teki hän, tultuansa kokoushuoneesen? 20. Kuinka kauwan oli hän ollut tuomarina?

25. Elikö joku merkillinen mies Simsonin aikana? 2. Oliko hän naitu? 3. Oliko heillä lapsia? 4. Millä mielellä wietti Hanna uhri-atriat? 5. Taisiko hänen

oli hän kuitenkin murheellinen. 6. Hän teki silloin lupauksen, että, jos Jumala antaisi hänelle pojan, hän pyhittäisi sen Herran palvelukseen. 7. Koska pappi Eli, joka hänestä hänen rukoillessa otti waarin, näki ainoastaan hänen huulensa liikkuwan, waan ei wähintäkään ääntä antawan, luuli hän hänen olewan juowuksissa, ja nuhteli häntä siitä. 8. Silloin sanoi hän olewansa murheellisen waimon, joka oli wuodattanut sydämensä Jumalan eteen. 9. Hanna synnytti senjälkeen pojan ja kutsui hänen nimensä Samuel. 10. Sitte wei hän lapsen Herran huoneesen Silossa, pappi Elille, siellä kaswatettaa Herran palvelukseen. 11. Samuelin kaswattua ja Herran palweliaksi tultua, jätti hän Elin, että hänen poikansa oliwat jumalattomat. 12. Lopullisesti tuli Samuelista tuomari Israelissa ja suuri profeeta. (1 Sam. 1, 2.)

26. Eli.

Eli ei pitänyt lapsiansa kurissa; jonkatähden myös Jumala antoi ilmoittaa hänelle hänen huoneensa häwiön. 2. Eli kyllä silloin waroitti poikiansa, mutta mitä auttoi se, koska hän ei koskaan heitä toden perästä kurittanut. 3. Silloin ilmoitti Jumala itsensä Samuelille, ja sanoi tahtowansa rankaista Eliä, että hän oli an-

---

miehensä lohduttaa häntä? 6. Minkä lupauksen teki hän sentähden? 7. Mitä ajatteli Eli hänestä? 8. Kuinka puolusti hän itsensä? 9. Kuuliko Jumala hänen rukouksensa? 10. Kuhunka jätti hän Samuelin kaswatettaa? 11. Jäikö myös Samuel sinne, miehekki tultuaan? 12. Miksikä tuli Samuel lopullisesti?

26. Millä tawoin rikkoi Eli Jumalata wastaan? 2. Eikö hän siis heitä rankaissut, että he paremmiksi tuliwat? 3. Mitä ilmoitti silloin Jumala wähälle Sa-

tanut poikansa häpiällisesti käyttää itsensä, heitä siitä nuhtelematta. 4. Koska Eli sai sen kuulla Samuelilta, sanoi hän: "Hän on Herra, hän tehköön niinkuin hänelle on kelwollinen." 5. Joku aika sen jälkeen meniwät Elin pojat Israelin lasten kanssa Filistealaisia wastaan ja ottiwat todistuksen-tabernakelista liiton arkin myötänsä (6. s. o. pyhän arkun, jossa Jumalan laki y. m. säilytettiin). 7. Pian tuli Elille sanoma, että Israelin lapset oliwat maahan lyödyt, hänen molemmat poikansa tapetut ja Jumalan arkki otettu pois. 8. Näistä murheellisista sanomista putosi hän istuimeltaan sekä taitti niskansa. 9. Eli oli silloin 98 wuoden wanha ja sokia. 10. Hän oli tuominnut Israelia 40 ajastaikaa. (1 Sam. 2—4.)

27. Saul tulee Kuninkaaksi.

Kuin Samuel sen jälkeen tuli tuomariksi Israelissa, pani hän wanhuudessansa poikansa lakia woimassa pitämään. 2. Kuin nämät pojat eiwät polkenneet isänsä polkuja, waan tekiwät wäärin, niin kokoontuiwat Israelin wanhimmat, ja pyysiwät Samuelia antamaan heille kuningasta. 3. Ehk'ei hän mielellään sitä tehnyt, niin teki hän kuitenkin mitä toiwoiwat, koska se oli Herran tahtoo. 4. Sinä aikana eli urhollinen mies Benjamin su'usta

---

muelille? 4. Mitä sanoi Eli tämän kuultua? 5. Mitä wihollisia wastaan meniwät Elin pojat sotaan? 6. Mitä merkitsee liiton arkki? 7. Minkä sanoman sai Eli sodasta? 8. Kuinka käwi silloin Elin kanssa? 9. Kuinka wanha oli hän kuolessansa? 10. Kauwanko hän oli ollut tuomarina?

27. Samuelin tuomarina ollessa, asettiko hän wanhuudessansa ketään muuta sijaansa? 2. Tytyiwätkö Israelitat tähän? 3. Oliko Samuel mieluinen antamaan heille kuningasta? 4. Kenenkä sai hän käskyn woitele-

nimeltä Kis, jolla oli Saul niminen poika: tätä woitelemaan kuninkaaksi sai Samuel käskyn Jumalalta, jonka hän myös teki. 5. Kuin nyt kaikki kansa oli koossa, arwalla kuningasta walitsemaan, lankesi arpa Kis'in pojan Saulin osaksi. 6. Saul kokosi senjälkeen kaikki sotaan kelwolliset miehet Israelissa ja löi useassa onnellisessa sodassa net wiholliset, jotka Israelitaita sortiwat. 7. Saul ei kuitenkaan ollut Herran käskyille kuuliainen, waan saalis oli hänelle kalliimpi. 8. Kuin Samuel nuhteli häntä rankaistuksen alaisesta käytöksestänsä, kerskasi hän niistä rikkaista uhreista, kuin hän Herralle uhrannut oli. 9. Tähän wastasi Samuel, että "kuuliaisuus on parempi kuin uhri." 10. Jumala hylkäsi myös sentähden Saulin, niin ettei hän kauemmin pitänyt kuninkaana oleman Israelissa. (1 Sam. 8—10, 13, 15.)

28. Dawid woidellaan salaa kuninkaaksi, ja näyttää kunnollisuutensa sodassa Goliathia wastaan.

Samuel suri suuresti, että Saul oli Jumalata wastaan rikkonut ja tehnyt itsensä mahdottomaksi Israelin kuninkaana olla. 2. Herra lohdutti häntä kuitenkin ja käski hänen mennä Bethlehemitan Isain tykö woitelemaan kuninkaaksi yhden

maan kuninkaaksi? 5. Kuinka tämä Jumalan tahto tiettäwäksi tehtiin? 6. Näyttikö Saul alussa kelpaawansa kuninkaaksi? 7. Millä tawalla luopui hän sitte Herrasta? 8. Kuin Samuel nuhteli häntä, millä hän itseänsä kaunisteli? 9. Mitä wastasi Samuel? 10. Mitä teki Jumala sitte Saulin kaussa?

28. Millä mielellä oli Samuel Saulin tottelemattomuudesta? 2. Mitä käski Herra häntä sentähden?

hänen pojistansa, jonka Herra sikſi walinnut oli. 3. Kuin Samuel wiimein sai tietää sen olewan Dawidin, jonka Jumala oli walinnut, woiteli hän hänen (Saulin tietämättä) kuninkaaksi. 4. Tästä päiwästä tuli Herran henki Dawidiin. 5. Ei hän kuitenkaan kohta tullut hallitsijaksi, waan kaitsi wielä wälistä isänsä lampaita Bethlehemissä. 6. Tällä ajalla joutui Saul sotaan Filistealaisia wastaan. 7. Dawid meni silloin, isänsä käskystä, terwehtimään wanhempia weljiänsä, jotka Saulin kanssa oliwat sodassa. 8. Juuri silloin tapahtui, että, kuin sotajoukot oliwat leiriin asettuneet, yksi mainion suuri uros, nimeltä Goliath, neljäkymmentä päiwää oli tullut esiin pilkaten Israelin sotajoukkoa. 9. Tämän ohessa oli hän sanonut: "Walitkaat yksi teistä, joka tulee tänne alas minun tyköni. Jos hän lyö minun, niin me olemme teidän palweliamme; mutta jos minä hänen woitan, niin teidän pitää oleman meidän palweliamme." 10. Sentähden oli Saul luwannut, että se, joka woittaisi tämän urohon, oli saapa tyttärensä Merobin awioksensa. 11. Kuin Dawid sai tästä tiedon, tarjoutui hän sotimaan Goliathia wastaan, ehkä hänen weljensä ja Saul kielsiwät häntä. 12. Hän sanoi: "Herra, joka on auttanut minua tappamaan jalopeuran ja kar-

3. Ketä Isain pojista woiteli Samuel wihdoin kuninkaaksi? 4. Mikä muutos tapahtui senjälkeen Dawidissa? 5. Tuliko Dawid myös kohta hallitsewaksi kuninkaaksi? 6. Mikä sota oli Saulilla siihen aikaan? 7. Oliko myös Dawid tässä sodassa? 8. Mitä oli tapahtunut Dawidin tullessa sotajoukolle? 9. Mitä oli tämä uros sanonut? 10. Mitä oli Saul luwannut sille, joka woittaisi urohon Goliathin? 11. Mitä tarjoutui silloin Dawid tekemään? 12. Sanoiko hän

hun, pelastaa minun myös tämän Filistealaisen käsistä." 13. Kuin Saul sentähden antoi hänelle aseensa, hylkäsi hänet, sillä ei hän ollut tottunut niihin. 14. Hän otti sen siaan waan paimensauwan ja lingon käteensä, ja pani paimen-laukkuunsa wiisi sileätä kiweä, jotka hän oli yhdestä ojasta walinnut. 15. Kuin hän nyt tuli Goliathia wastaan, otti hän kiwen laukustaan, linkosi sen ja osasi Goliathia otsaan, niin että hän lankesi maahan, otti sitte hänen miekkansa jolla hän katkasi hänen päänsä. 16. Koska Filistealaiset tämän näkiwät, pakeniwat he, ja Israelin lapset saiwat loistawan woiton. 17. Tämä Dawidin suuri menestys suututti Saulia, erinomattain sentähden, että kansa tästä woitosta ylisti Dawidia enämmin kuin itse Saulia, jonkatähden hän ei antanutkaan hänelle tytärtänsä Merobia. 18. Kuin Saulin toinen tytär Michal mielytti Dawidia, antoi Saul sanoa hänelle, että jos hän saattaisi lyödä sata Filistealaista, piti hänen saaman hänen tyttärensä waimoksensa. 19. Saul uskoi, että Dawid tässä mitämaks tulisi lyödyksi. 20. Dawid meni sitte pois miehinensä, ja löi kaksisataa Filistealaista, jonkatähden Saulin täytyi täyttää lupauksensa. (1 Sam. 15—17.)

---

jo ennenkin näyttäneensä woimansa? 13. Ottiko hän ne aseet, jotka Saul hänelle antoi? 14. Millä aseilla meni hän urosta wastaan? 15. Millä tawalla woitti hän hänen? 16. Mitä waikutti tämä Filistealaisissa? 17. Saul ihastui toki tästä, niin että hän lupauksensa mukaan antoi Dawidille tyttärensä? 18. Mitä muuta tarjosi hän hänelle? 19. Minkätähden hän sen teki? 20. Kuinka tämä onnistui Dawidille?

29. Saulin wiha Dawidia wastaan sekä Saulin kuolema.

Tottelemattomuutensa jälkeen Jumalalle oli Saul raskas-mielinen, ja paha henki waiwasi häntä ajoittain. 2. Kuin Dawid soitti kantelettansa hänen edessänsä, tuli hän jotenkin paremmaksi. 3. Myöskin luuli hän Dawidin tahtowan tulla kuninkaaksi hänen siaansa. 4. Hän käski sentähden poikansa Jonathanin lyödä Dawidin kuoliaksi. 5. Tämä, joka eli hellässä ystäwyydessä Dawidin kanssa, waroitti sentähden häntä, wielä rukoili isäänsäkin hänen puolestansa. 6. Saul ei kuitenkaan leppynyt, waan heitti kerran keihäänsä Dawidin perään, niin häntä surmataksensa. 7. Wiimein antoi Saul Dawidin omassa huoneessa wäijytä häntä. 8. Hän wältti sen kuitenkin waimonsa awulla, ja pakeni ensin profeeta Samuelin ja sitte Gathin kuninkaan Akiksen tykö. 9. Tällä ajalla kuin Saul wainosi Dawidia, sattui hän kerran samaan luolaan, johon Dawid ennen oli tullut; silloin kehoittiwat Dawidin miehet häntä lyömään Saulin kuoliaksi. 10. Dawid ei kuitenkaan tahtonut satuttaa kättänsä kuninkaasen waan leikkasi ainoastaan liuskan hänen takistansa, jonka hän sitte näytti Sau-

---

29. Millä mielellä oli Saul tottelemattomuutensa jälkeen Jumalata wastaan? 2. Kuinka tyystytettiin hänen raskas-mielisyytensä? 3. Mistä hän Dawidia epäili? 4. Mitä käski hän Jonathanin sentähden tehdä? 5. Noudattiko hän myös isänsä waatimusta? 6. Tuliko Saul Jonathanin rukouksen kautta sowitetuksi Dawidin kanssa? 7. Wäijysikö Saul Dawidia? 8. Kuinka Dawid sen wältti? 9. Mikä tilaisuus olisi Dawidilla ollut, Saulin häntä wainotessa, häntä tappaaksensa? 10. Sen siaan että surmata Saulin, mitä teki

lille. 11. Kuin Saul sen näki, katui hän katkerasti itkein. 12. Samaan aikaan kuoli profeeta Samuel, kaiwattuna koko Israelilta. 13. Saul unohti pian taas sowintonsa Dawidin kanssa, ja lähti häntä wastaan. 14. Kuin Dawid silloin sai tietää, kussa Saulin leiri oli, meni hän sinne, ja, Saulin ja kaiken hänen sotawäkensä maatessa, astui hänen telttiinsä. 15. Ehkä hänen seuraajansa nyt taas kehoittiwat häntä tappamaan Saulia, otti hän kuitenkin ainoastaan keihään ja wesimaljan, jotka oliwat hänen päänsä kohdalla, ja meni leiristä häntä wahingoittamatta. 16. Aamulla Saulin herätessä, nousi Dawid lähellä olewan wuoren kukkulalle, ja näytti sekä hänelle että kansalle, mitä hän ottanut oli. 17. Silloin tunnusti Saul, että hän oli syntiä tehnyt ja tyhmästi itsensä käyttänyt, sanoen: "Siunattu ole sinä minun poikani Dawid! sinä teet ja toimitat, sinä taidat ja woit." 18. Koska Saul sitte tuli piiritetyksi Filistealaisilta, ja ei rohjennut syntinsä tähden kääntyä Herran puoleen, uskoi hän itsensä taikuriämmälle Endorissa. 19. Tämä antoi profeetaan Samuelin hahmossa ennustaa hänelle, että Israelin lapset piti lyötämän Filistealaisilta ja hänen poikansa hukkuman. 20. Koska nyt tappelu oli kadotettu ja Saul itse haawoitettu, käski hän aseensa kantajan pistämään hänen kuoli-

---

Dawid? 11. Mitä waikutti tämä Saulissa? 12. Mikä mainio mies kuoli Israelissa tähän aikaan? 13. Eikö Saul kaan sowinnossa Dawidin kanssa? 14. Kuhunka meni Dawid silloin? 15. Tekikö hän Saulille silloin mitään pahaa? 16. Mitä teki Dawid aamulla? 17. Mitä teki sitte Saul, hawaitessaan wäärät luulonsa Dawidista? 18. Seuraawassa sodassa Filistealaisia wastaan, keneenkä tykö kääntyi Saul epäilyksessänsä? 19. Minkä ilmoituksen sai hän silloin? 20. Kuin haawoi-

aksi, ettei hän lankeisi wihollistensa käsiin. 21. Kuin hän ei tahtonut sitä tehdä, lankesi Saul miekkansa päälle ja kuoli. 22. Hän oli hallinnut 20 ajastaikaa. (1 Sam. 18, 19, 21, 24, 26.)

30. Dawidin hallitus.

Dawid tuli sitte kuninkaaksi Israelissa. 2. Hän muutti kuningasistuimen Hebronista Jerusalemiin, walloitti Zionin linnan ja kutsui sen Dawidin kaupungiksi. 3. Herra oli hänen kanssansa, ja hänen waltansa kaswoi niin, että hänen waltakuntansa ulottui Egyptin rajoilta Eufratin suureen wirtaan asti. 4. Itse oli hän johdattajana monessa sodassa ja soti miehuullisesti kuin sankari. 5. Mutta kuin hänen piti sotiman Ammonin lapsia wastaan, lähetti hän Sotapäämiehensä Joabin Israelin sotajoukon kanssa heitä häwittämään, ja jäi itse jälelle Jerusalemiin. 6. Silloin tapahtui, että hän eräänä ehtoona näki huoneensa ylikerrasta ihanan waimon pesewän itseänsä. 7. Tästä syttyi hänehen himo omistaaksensa tätä waimoa. 8. Hän sai myös silloin tietää, että hänen nimensä oli Bathseba, naitu Uria nimiselle sotijalle. 9. Hän käski sitte kirjeessä, jonka Uria itse wei esiin, Sotapää-

tettiin tässä sodassa, mitä käski hän aseenkantajansa tehdä? 21. Kuin tämä ei totellut häntä, kuinka wältti hän langeta Filistealaisten waltaan? 22. Kuinka kauwan oli hän silloin hallinnut?

30. Kuka tuli Saulin sijaan? 2. Oliko Dawidilla sama pääkaupunki kuin Saulillakin? 3. Oliko Dawid onnellinen hallituksessansa? 4. Oliko Dawid itse johdattajana walloitus-sodissa? 5. Johdattiko hän myös itse sotaa Ammonitaita wastaan? 6. Mitä sattui hän näkemään tähän aikaan? 7. Mikä himo syttyi silloin Dawidiin? 8. Mikä esti häntä tätä haluansa woittamasta? 9. Minkä julman rikoksen teki Dawid silloin

miehensä lähettämään Urian tulisempaan sotaan ja antamaan hänen awutoinna hukkua. 10. Sitte otti hän Bathseban waimoksensa, ja hän synnytti hänelle pojan. 11. Herra lähetti sitte profeeta Nathanin Dawidia nuhtelemaan tästä rikoksestansa. 12. Hän antoi myös ilmoittaa hänelle, että sen pojan, jonka Bathseba hänelle synnyttänyt oli, ei pitänyt elämän. 13. Silloin katui Dawid ja kirjoitti katumuswirren, joka alkaa tällä rukouksella: "Jumala ole minulle armollinen sinun hywyydes tähden." 14. Dawid sommitteli myös monta muuta kaunista salmia ja ylistys-wirttä, jotka paitsi sitä äsken mainittua, löytywät siinä Salmi-kokoukessa, joka pyhässä Raamatussa kutsutaan Salttariksi. (2 Sam. 5, 8, 11, 12.)

31. Absalom.

Kuningas Dawidin monista lapsista oli Absalom erinomaisen kaunis. 2. Hän oli myös niin kunnianhimoinen, että hän, isänsä wielä eläissä, tahtoi anastaa kuninkaan wallan. 3. Sentähden koki hän houkutella puoleensa isältä Israelitain sydämet; 4. myös onnistui hän tässä niin hywin, että hän wiimein woitti Akitofelin, Dawidin neuwonantajan, puolellensa. 5. Näin pitkälle jouduttua, meni Absalom Hebroniin, wanhaan pääkaupunkiin, an-

---

saadaksensa hänen waimoksensa? 10. Kuinka käwi sitte Bathseban kanssa? 11. Millä tawalla ilmoitti Jumala Dawidille mielipahansa tästä rikoksesta? 12. Minkä rankaistuksen ilmoitti hänelle Nathan? 13. Kuinka osoitti Dawid katumuksensa? 14. Onko Dawid kirjoittanut myös muita wirsiä?

31. Kuka on mainittawin Dawidin pojista? 2. Mikä paha himo syttyi häneen? 3. Mitä teki aikeensa woittamiseksi? 4. Kuinka onnistuiwat hänen kunniahimoiset hankkeensa? 5. Aikomustansa täyttääksensä, ku-

tamaan woidella itsiänsä kuninkaaksi. 6. Isällensä sanoi hän silloin tahtowansa mennä sinne uhraamaan Herralle. 7. Kohta kuin Dawid sai tiedon tästä Absalomin kapinasta, meni hän jalkasin Jerusalemista Kidronin ojan ylitse öljymäen wuorelle, katkerasti itkein; 8. ja rukoillen Herraa tekemään sen uskollisuudestansa luopuneen Akitofelin neuwot hullunuudeksi. 9. Sillä wälin tuli Absalom Jerusalemiin. 10. Kuin hän täällä kutsui kokoon sotaneuwokunnan, neuwoi häntä se wiisas Akitofeli ajamaan Dawidia takaa ja lyömään hänen, ennenkuin hän taitaisi wahwistaa itseänsä; mutta se wanha Husai neuwoi häntä ei alkamaan sotaa, ennenkuin kansa oli kokoontunut. 11. Hän seurasi nyt Husain neuwoa. 12. Akitofel, nähdessään neuwonsa ylönkatsotuksi, meni pois ja hirtti itsensä. 13. Husai sitä wastaan ilmoitti asian Dawidille. 14. Dawid lähti kohta sen jälkeen matkaan sotajoukkonensa, ja meni Jordanin wirran ylitse. 15. Kuin werinen tappelu sitte nousi isän ja pojan wälillä, ei mennyt Dawid itse sotaan, sillä kansa rukoili häntä säästämään henkeänsä. 16. Hän käski myös sotapäämiehensä warowasti pitelemään poikaista Absalomia. 17. Kuin hänen kuitenkin täytyi paeta Dawidin mies-

---

hunka meni hän? 6. Kuinka salasi hän isältänsä oikean aikeensa? 7. Mitä teki Dawid, saatuansa kuulla Absalomin woitelemisesta kuninkaaksi? 8. Mitä rukoili hän silloin Herraa? 9. Mitä teki Absalom sillä wälillä? 10. Mitä erilaisia neuwoja sai hän, sotaneuwokuntaa pitäissään, Akitofelilta ja Husailta? 11. Kumpaako neuwoa hän seurasi? 12. Mitä teki sitte Akitofel? 13. Mitä teki sitä wastaan Husai? 14. Mitä teki Dawid sitte? 15. Menikö Dawid itse tappeluun Absalomia wastaan? 16. Mitä käski Dawid sotapäällikönsä tehdä? 17. Kuinka käwi lopullisesti Absalomin

ten edestä, ja tuli suuren, paksun tammen alle, tarttui hän kiini hiuksistansa tammeen; ja kuin hänen hewois-aasinsa juoksi hänen altansa, jäi hän taiwaan ja maan wäliin rippumaan. 18. Kuin sodanpäämies Joab sai tästä tiedon, otti hän kolme keihästä käteensä ja syösti net Absalomin sydämeen. 19. Sitte antoi hän heittää hänen kuoppaan, jonka hän peitti kiwillä. 20. Kuin Dawid sai tästä tiedon, tuli hän sydämestään murheelliseksi ja huusi: "O Absalom, minun poikani! o joska minä olisin kuollut sinun edestäs; o Absalom, minun poikani!" 21. Silloin tuottiin Dawid suurella ilolla jälleen Jerusalemiin. (2 Sam. 10, 14, 18.)

32. Dawidin ylpeys ja kuolema.

Dawid antoi, ylpeillen onnellisesta hallitukseestansa, lukea kaikki alamaisensa. 2. Hänen sotapäämiehensä Joab oli tätä wastaan, mutta kuningas pysyi lujasti päätöksessään. 3. Kansan luettua, katui kuitenkin Dawid sitä. 4. Herra lähetti myös profeeta Gaadin uuhtelemaan Dawidia. 5. Tämä sanoi hänelle, että hän rankaistukseksi sai walita seitsemän nälkä-wuotta, taikka kolmen kuukauden pakoa wihollisten edellä, taikka ruttotautia kolmena päiwänä. 6. Tästä tuskautui Dawid kowin ja sanoi: "Salli minun langeta Herran kä-

kanssa? 18. Mitä teki Joab, tiedon tästä saatuaan? 19. Kuhunka hän silloin heitettiin? 20. Millä mielellä kuulteli Dawid tätä sanomaa, ja mitä sanoi hän? 21. Kuinka loppui sitten tämä kapina?

32. Mihinkää hullunteen wieteltiin Dawid ylpeydeltänsä? 2. Eikö kukaan tainnut estää häntä siitä? 3. Eikö hän katuuutkaan? 4. Minkä rankaistustuomarin lähetti Jumala hänen tykönsä? 5. Minkä rankaistusten wälillä antoi Jumala hänen walita? 6. Mitä sa-

siin; sillä Hänen armonsa on suuri." 7. Silloin antoi Herra tulla ruttotaudin kolmeksi päiwäksi, jona aikana seitsemänkymmenen tuhatta ihmistä kuoli; mutta Jerusalemi säästettiin. 8. Kuin Dawid tuli wanhaksi, kehoitti profeeta Nathan häntä woitelemaan poikansa Salomonin seuraajaksensa. 9. Koska aika lähestyi, että hänen kuoleman piti, kutsui hän Salomonin tykönsä ja antoi hänelle monta hyödyttäwää opetusta. 10. Dawid oli, nukkuessaan wiimeiseen uneen, seitsemänkymmenen wuoden wanha, hallittuansa neljäkymmentä ajastaikaa. (2 Sam. 24; 1 Kun. 1, 2.)

33. Salomo.

Koska Salomo, Dawidin kuoltua, tuli kuninkaaksi, sanoi Herra hänelle unessa: "ano, mitä minä annan sinulle." 2. Salomo pyysi silloin Jumalalta wiisasta ja ymmärtäwäistä sydäntä. 3. Tämän sai hän myös, mutta wielä lisäksi rikkautta, kunniaa ja pitkän ijän. 4. Hallituksensa alussa antoi kaksi waimoa hänelle tilaisuuden näyttää wiisauttansa. 5. Nämät asuiwat yhdessä samassa huoneessa, ja toinen heistä oli wahingoissa tukahuttanut lapsensa. 6. Koska he aamulla riiteliwät lapsesta, sanoi Salomo: "Tuokaat minulle

---

noi silloin Dawid? 7. Kuinka ankarasti rankaisi Jumala sitte Dawidia? 8. Mihinkä säättämiseen hallitukseu perimyksestä antoi Dawid ennen kuolematansa taiwuttaa itseänsä? 9. Mitä teki hän Salomonin kanssa kuolinwuoteellansa? 10. Kuinka wanha oli Dawid, ja kuinka kauwan oli hän hallinnut koska hän kuoli?

33. Salomonin hallitukseen tultua, mitä tarjosi hänelle Jumala unessa? 2. Mitä pyysi hän silloin? 3. Täyttikö Jumala myös hänen rukouksensa? 4. Mitkä ihmiset antoiwat hänelle tilaisuuden näyttää wiisauttansa? 5. Mitä siis oli tapahtunut näille waimoille? 6. Kuin he sentähden Salomonin edessä riiteliwät lapses-

miekka, ja jakakaat eläwä lapsi kahtia." 7. Silloin sanoi toinen waimo: "Ah minun Herrani, antakaat hänelle se eläwä lapsi, ja älkäät tappako häntä!" Mutta toinen sanoi: "Ei minulle, eikä sinulle pidä annettaman, waan jaettakoon kahdeksi." 8. Salomo ymmärsi tästä huokiasti, kuka oikia äiti oli. 9. Salomo rakensi Herralle sen kuuluisan Jerusalemin temppelin. 10. Tämä kallis rakennus rakettiin seitsemänä wuonna. 11. Kuin hän itse wihki tämän temppelin, rukoili hän Jumalaa erinomattain siitä, että hän tahtoisi kuulla kaikki ne rukoukset, jotka siellä tulewat rukoiltuksi. 12. Tässä tilassa uhrasi hän myös kiitosuhriksi 22000 härkää ja 120000 lammasta, sekä antoi kestittää kansan neljätoista päiwää. (1 Kun. 3—10.)

34. Salomonin lankeemus ja Israelin waltakunnan jakaminen.

Salomo rikastui ja woimistui niin, että sanoma hänen wiisaudestansa, loistawaisuudestansa ja wallastansa leweni kaikkiin maakuntiin. 2. Wanhuudessaan rupesi hän rakastamaan ulkomaalaisia waimoja, jotka wietteliwät häntä epäjumalan palwelukseen. 3. Rankaistukseksi tästä tottelemattomuudestansa ja lankeemuksestansa ilmoitti hänelle Jumala, että waltakunta

ta, mitä tuomitsi hän? 7. Mitä sanoiwat waimot tästä tuomiosta? 8. Mitä ymmärsi Salomo tästä? 9. Minkä kuuluisan rakennuksen rakensi Salomo? 10. Kuinka pitkällä ajalla? 11. Mitä rukoili Salomo erinomattain temppelin wihkimisessä? 12. Mitä juhlia laitti hän tässä tilassa?

34. Tuliko myös Salomo muissa maissa kuuluisaksi? 2. Pysyikö hän wiisaudessa ja jumalanpelwossa kuolemaansa asti? 3. Minkä rankaistuksen ilmoitti hänelle

piti jaettaman, ja hänen poikansa saaman hallituksen ainoastaan kahden Israelin sukukunnan ylitse. 4. Herra nosti myös Salomonia wastaan monta wihollista. 5. Kuin Salomo kuoli, oli hän kuudenkymmenen wuoden wanha ja oli hallinnut neljäkymmentä ajastaikaa. 6. Hänen poikansa Rehabeam tuli hallitukseen hänen jälkeensä. 7. Waan kuin hän ei tahtonut täyttää kansan waatimuksia weron-maksujen wähentämisestä, pysyiwät ainoastaan Judan ja Benjamin sukukunnat hänelle uskollisina, ja ne muut kymmenen sukukunta luopuiwat hänestä. 8. Nämät kymmenen walitsiwat Jerobeamin, Nebatin pojan kuninkaaksensa. 9. Tästä ajasta jakani Jumalan kansa kahteen kuninkaan waltakuntaan: Judan ja Israelin. 10. Judan kuninkaat asuiwat Jerusalemissa, mutta Israelin kuninkaat ensin Jisreelissä, sitte Samariassa. (1 Kun. 11, 12.)

35. Profeeta Elia ja Baalin papit.

Judan waltakunnan kahdestakymmenestä kuninkaasta oli kuitenkin kahdeksan Jumalata pelkääwäistä. 2. Israelin waltakunnan yhdeksäntoista kuningasta oliwat kaikki jumalattomat. 3. Näistä on Akab merkillisin. 4. Puolisoltansa Isebelilta wieteltiin hän palwelemaan epäju-

Jumala tästä synnistä? 4. Wieläkö Jumala häntä muullakin tawalla rankasi? 5. Kuinka wanha oli hän kuolemallansa, ja kuinka kauwan oli hän hallinnut? 6. Kuka tuli hänen siaansa? 7. Pysyikö koko waltakunta hänelle uskollisena? 8. Kenenkä walitsiwat ne kymmenen luopuneitta sukukuntaa kuninkaaksi? 9. Kuinka monet ja mitkä waltakunnat syntyiwät tästä? 10. Mitkä oliwat kumpasenkin waltakunnan pääkaupungit?

35. Milliset oliwat Judan waltakunnan kuninkaat? 2. Milliset siis Israelin kuninkaat? 3. Kuka heistä on merkillisin? 4. Mihinkä wietteli häntä puolisonsa?

malaa Baalia. 5. Rankaistukseksi sentähden ei antanut Herra kolmena ja puolena wuotena kastetta eikä sadetta tulla maan päälle. 6. Kuin tästä syntyi aiwan kowa aika, sai myös profeeta Elia siitä kärsiä. 7. Herra elätti häntä kuitenkin ihmeellisesti, ensin Cheritin ojalla kaarnetten kautta, jotka toiwat hänelle lihaa ja leipää, ja sitte Zarpathin lesken kautta, sillä että hänen wähä jauho- ja öljy-waransa ei wähentynyt sillä aikaa kuin Elia oli hänen tykönänsä. 8. Sitte käski Herra Elian mennä kuningas Akabille saarnaamaan kääntymistä, että sadetta tulisi maan wirwoitukseksi. 9. Kuin hän nyt sen wuoksi tuli Akabin eteen, pyysi hän että kaikki kansa ja Baalin papit piti kokoon tuleman Karmelin wuorella. 10. Kuin kansa oli kokoon tullut, antoi profeeta tuoda esiin kaksi härkää polttouhriksi. 11. Toisen niistä piti Baalin papit uhraaman, ja toisen Elia, ja sillä aikaa, kuin Baalin papit piti jumalaansa awuksi huutaman tahtoi Elia sitä totista Jumalaa awuksensa huutaa; se Jumala, joka silloin oli tulella taiwaasta wastaawa, oli olewa totinen Jumala. 12. Kansa ymmärsi tämän oikein olewan. 13. Baalin papit ryhtyiwät työhön, mutta Baal ei antanut kuulla eikä nähdä itseänsä. 14. Sitte teurasti Elia härkänsä ja walmisti uhrin, sekä hol-

---

5. Minkä maanrasituksen lähetti Jumala tästä rankaistuksesi? 6. Tuliko myös Elia tästä kärsimään? 7. Millä ihmeellisellä tawalla elätti Herra häntä tällä ajalla? 8. Minkä käskyn antoi Jumala sitte Elialle? 9. Mistä kokouksesta pyysi Elia Akabia huolta pitämään? 10. Mitä teki Elia kokouksessa? 11. Mitä esitteli hän näillä härjillä, näyttäälsensä Herran olewan totisen Jumalan? 12. Suostuiko kansa tähän esitykseen? 13. Kuuliko siis Baal pappinsa huudon? 14. Millä

wasi altarin runsaalla wedellä. 15. Kaikki walmiina ollessa, sanoi Elia: "Herra, Abrahamin, Isaakin ja Jakobin Jumala, ilmoita tänäpänä, että Sinä olet Israelin Jumala." 16. Silloin käwi tuli Herralta, ja poltti uhrin, alttarin, kiwet ja mullan, sekä nieli weden. 17. Tämän tapahtuessa, lankesi kaikki kansa maahan, sanoen: "Herra on Jumala, Herra on Jumala." 18. Silloin sanoi Elia kansalle: "Ottakaat kiini Baalin profeettaat", ja he ottiwat heidän kiini Kisonin ojalla, ja tappoiwat heidän, lukuansa wiisikymmentä yhdeksättäsataa. 19. Senjälkeen kostutti wirwottawa sade maan. (1 Kun. 16—18.)

36. Nabothin wiinamäki.

Jisreelissä, liki Akabin howia, oli wiinamäki, kuuluwa Naboth nimiselle miehelle. 2. Tämän toiwoi kuningas saawansa, sillä hän tahtoi siitä tehdä puutarhan. 3. Kuningas tarjosi hänelle siitä täydesti niin paljon rahaa, minkä maksawa se oli. 4. Naboth ei kuitenkaan tahtonut jättää sitä, sillä hän oli sen perinnyt isältänsä. 5. Kuin kuningas tästä suuttui, rauhoitti kuninkatar häntä lupauksella, että hän pian oli hänelle toimittawa Nabothin wiinamäen. 6. Woittaaksensa tätä aikomustansa, antoi hän kahden wäärän todistajan syyt-

menestyksellä toimitti Elia uhrinsa? 15. Kuinka rukoili hän sitte Jumalata? 16. Tuliko hänen rukouksensa kuultuksi? 17. Millä ilmoitti kansa wakuutuksensa? 18. Mitä tehtiin sitte, Elian käskystä, Baalin papeille? 19. Loppuiko sitte maakunnan rasitus?

36. Mikä omaisuus Jisreelissä oli lähinnä kuninkaan howia? 2. Mikä toiwo oli kuninkaalla tästä wiinamäestä? 3. Tahtoiko hän siis sitä hinnatta? 4. Miks'ei Naboth tahtonut myydä sitä? 5. Kuin kuningas tästä suuttui, kuinka asetti Isebel hänen wihansa? 6. Millä tawalla täytti hän aikeensa?

tää Nabothia, että hän oli häwäissyt Jumalaa ja kuningasta, ja se rehellinen Naboth tuli sentähden kiwitetyksi. 7. Mutta juuri kuin Akab otti wiinamäen omistukseensa, ennusti profeeta Elia kuninkaalle: että "siinä paikassa, jossa koirat nuoleskelit Nabothin weren, pitää myös koirat sinun weres nuoleskeleman; ja että koirat pitää myös syömän Isebelin Jisreelin muurin tykönä." 8. Tämä käwi myös muutaman wuoden kuluttua toteen; sillä Akab kaatui sodassa, ja kuin hänen sotawaunuusa pestiin, nuoleskeliwat koirat hänen wertansa. 9. Isebel tuli taas syöstyksi ulos akkunasta, ja sekä tallatuksi että koirilta syödyksi. (1 Kun. 21, 22; 2 Kun. 9.)

37. Elian taiwaasen astuminen.

Palkitaksensa Elian uutteruutta, otti Herra hänen eläwänä taiwaasen. 2. Kuin aika lähestyi, että tämän piti tapahtuman, käski hän palweliansa Elisan eriämään hänestä; mutta hän ei tahtonut. 3. Sillä wälin tuliwat kaikista paikoista profeetain opetuslapsia Elisan tykö, kysyen jos hän tietäisi, että Herra sinä päiwänä oli ottawa Elian häneltä pois. 4. Elisa sanoi sen tietäwänsä, mutta käski heidän siitä ei mitään wirkkaamaan. 5. Koska wiisikymmentä miestä heistä meniwät Jordanin tykö ja jäiwät seisomaan heidän kohdal-

7. Koska Akab, Nabothin kuoletettua, otti hänen wiinamäkensä, mitä ennusti silloin profeeta Elia? 8. Kuinka toteutui tämä Akabissa? 9. Tapahtuiko niin Isebelille?

37. Kuinka palkitsi Jumala Elian toimen totisessa jumalanpalweluksessa? 2. Tahtoiko Elia tässä tilassa pitää palweliansa tykönänsä? 3. Oliko joilla kuilla usiammilla tietoa ennen Elian taiwaasen astumisesta? 4. Mitä wastasi Elisa näille profeetain opetuslapsille? 5. Minkä ihmeen teki Elia hameellansa Jordanin wedellä?

lansa, otti Elia hameensa ja löi sillä weteen, koska Jordani kohta jakoi itsensä, niin että he molemmat kuiwin jaloin käwiwät sen läpitse. 6. Ylitse tultuansa sanoi Elia palweliallensa: "Ano, mitä minun pitää sinulle tekemän, ennenkuin minä otetaan pois sinulta." 7. Elisa sanoi: "Tulkoon sinun henkesi minun ylitseni kahdenkertaisessa mitassa." 8. Elia wastasi: "Sinä olet anonut kowaa asiata; kuitenkin jos sinä näet minun, koska minä sinulta otetaan pois, niin se tapahtuu; muuton ei se tapahdu." 9. Heidän sitte ynnä käydessä, "tuliwat tuliset waunut tulisten hewosten kanssa, eroittaen heitä toinen toisestansa, ja niin meni Elia ilmassa ylös taiwaasen." 10. Kuin Elisa oli nähnyt Elian menon, otti hän hameen, joka häneltä puddonnut oli, ja löi sillä weteen ja sanoi: "Kussa on nyt Herra, Elian Jumala!" 11. Kohta jakoi Jordani itsensä, ja Elisa käwi sen läpitse. 12. Elian henki tuli myös Elisaan, niin että hän teki monta ihmettä. (2 Kun. 2.)

38. Muutamia Elisan ihmetöitä.

Yksi leski yhdestä profeetain opetuslapsista walitti Elisalle näin: 2. "Minun mieheni on kuollut, ja sinä tiedät, että hän pelkäsi Jumalaa: nyt tulee welkamies ja tahtoo ottaa molemmat minun poikani orjaksi. 3. Kuin Elisa kysyi tältä köy-

6. Mitä sanoi Elia sitte Elisalle? 7. Mitä anosi siis hän? 8. Mitä wastasi Elia tähän? 9. Mitä tapahtui senjälkeen? 10. Kuinka koetti sitte Elisa, jos hänen isäntänsä lupaus hänessä oli toteen käynyt? 11. Kuinka käwi tämän koetuksen kanssa? 12. Minkä woiman peri Elisa herraltansa?

38. Mikä hätääntynyt ihminen walitti Elisalle hätäänsä? 2. Millinen hänen hätänsä oli? 3. Elisan ky-

hältä waimolta, mitä hänellä oli huoneessansa, wastasi hän, että hänellä oli ainoastaan yksi öljy-astia. 4. "Mene siis", sanoi profeeta, "naapuri-waimoisi tykö ja lainaa heiltä kaikki heidän tyhjät astiansa." Sitte piti hänen sulkeman itsensä sisään poikinensa ja kaataman siitä öljystä kuin hänellä oli kaikkiin astioihin. 5. Kuin leski teki niin, ei lakannut öljy astiassa juoksemasta, ennenkuin kaikki astiat oliwat täytetyt. 6. Kuin hän myi sen, sai hän siitä niin paljon, että hän sillä ei ainoastaan taitanut maksaa welkansa, waan wielä elättää itsensä ja lapsensa. 7. Syrian kuninkaan sodanpäämies Naaman tuli myös tuntemaan Elisan ihmeitä tekewän woiman. 8. Ehkä hän oli Herraltansa suuresti kunnioitettu, ja siis woimallinen, oli hän kuitenkin pitalinen. 9. Yksi wähä Israelitain tyttö, joka oli palweluksessa Naaman emännällä, käski Naamanin lähteä profeeta Elisan tykö tullaksensa häneltä paratuksi. 10. Kuin hän nyt tuli sinne antoi Elisa sanoa hänelle, että jos hän pesisi itsensä seitsemän kertaa Jordanin wirrassa, niin olisi hän paranewa. 11. Ehkä Naaman alussa piti profeetan neuwon halpana, teki hän kuitenkin, palweliansa kehoituksesta, mitä Elisa oli käskenyt, ja pesi itsensä seitsemän kertaa Jordanissa, jonka jälkeen hän tuli ihan ter-

---

symykseen, mitä sanoi waimo löytywän huoneessansa? 4. Mitä käski profeeta hänen sentähden tehdä? 5. Mikä ihme tapahtui silloin tämän öljyastian kanssa? 6. Mihinkä maksuihin oli tämä näin saatu öljy ulottuwainen? 7. Kenessä nähtiin myös Elisan ihmettä-tekewä woima? 8. Mitä puuttui siis tältä woimalliselta mieheltä? 9. Kuinka sai siis Naaman tietoa Elisasta? 10. Mitä lääkityksiä määräsi Elisa hänen parantamiseksensa? 11. Käyttikö Naaman myös tätä halpaa lää-

weeksi. 12. Sitte palasi hän Elisan tykö, antamaan hänelle lahjoja. 13. Mutta Elisa ei ottanut mitäkään, waan sanoi ainoastaan: "mene rauhaan!" 14. Naamanin lähdettyä, juoksi Elisan palwelia Gehasi hänen peräsänsä saamaan jotakin Elisalta hyljätyistä lahjoista, sanoin Elisan hänen lähettäneen. 15. Kuin Elisa sitte kysyi palwelialtansa missä hän oli ollut, ei missään, wastasi hän, antoi Elisa, joka tarkoin tunsi asian, Naamanin pitaalin tulla palweliaan. (2 Kun. 4, 5.)

39. Profeeta Jona Niniwessä.

Josian hallitessa Judan waltakuntaa, koettiwat Assyrialaiset useat erät walloittaa Jerusalemia. 2. Tähän aikaan sai profeeta Jona käskyn Jumalalta mennä Assyrialaisten pääkaupunkiin Niniween saarnaamaan sen jumalattomille asukkaille parannusta. 3. Profeeta ei kuitenkaan totellut Herran käskyä, waan pakeni merelle. 4. Jumala nostatti sentähden raju-ilman, niin että laiwawäen täytyi heittää lastin mereen. 5. Kuin tämäkään ei tahtonut auttaa, heitettiin arpaa saadaksi tietää, kenenkä syy oli tähän onnettomuuteen. 6. Kuin nyt arpa lankesi Jonan päälle, tunnusti hän rikkoneensa Jumalan käskyn, ja käski heidän heittämään hänen mereen, että se ty-

kitystä? 12. Parattuansa kuinka palkitsi hän Elisaa? 13. Ottiko Elisa lahjat? 14. Minkä petoksen teki sen-jälkeen Elisan palwelia? 15. Kuin Gehasi kielsi rikoksensa, kuinka rankaisi Elisa häntä?

39. Mikä munkalais kansa koetti, Josian hallitessa, walloittaa Jerusalemia? 2. Minkä käskyn sai profeeta Jona tähän aikaan? 3. Oliko Jona kuuliainen Jumalan käskylle? 4. Mikä onnettomuus sattui sille laiwalle, jossa Jona oli? 5. Kuin ei mikään tahtonut auttaa, kuinka sitte tutkittiin, kenellä syy oli tähän kowaan onneen? 6. Arwan langettua Jonan päälle, mitä sanoi

wenisi. 7. Koska he, ensin turhaan koetel-
tuaan kaikkia keinoja pelastukseensa, wihdoin
heittiwät hänen mereen, tyyntyi myrsky heti.
8. Herra antoi kohta suuren kalan niellä
Jonaan. 9. Tämä kala piti hänen kolme
päiwää ja kolme yötä watsassansa. 10.
Kuin Jona tässä hädässänsä rukoili Her-
raa Jumalaa, kuuli Herra hänen rukouk-
sensa ja käski kalan oksentamaan hänen
terweenä maalle. 11. Sitte käski Juma-
la Jonaan toisen kerran menemään Ni-
niween ja saarnaamaan kansalle. 12. Jo-
na teki niin, ja sanoi, että heidän syn-
teinsä tähden piti koko kaupungin neljäs-
sä kymmenessä päiwässä hukkuman. 13.
Tämän kuultua, tekiwät he parannuksen ja
kääntyiwät Herran puoleen. 14. Kuin
Herra näki heidän wilpittömän katumuk-
sensa, poisti hän sen aiwotun rangaistuk-
sen, eikä antanutkaan Niniwen hukkua.
15. Tämä närkästytti Jonaa, että hänen
ennustuksensa ei käynyt toteen. 16. Hän
meni silloin kaupungista ja rakensi itsel-
lensä majan polttawan auringon suojaksi,
sieltä katsellaksensa, mitä kaupungille oli
tapahtuwa. 17. Silloin antoi Herra yh-
den kurbitsin (pensaan) kaswata, sen leh-
dillä warjoomaan ja wirwoittamaan häntä.
18. Jona toki ihastui tästä, mutta ilonsa
oli lyhyt, sillä Jumala antoi madon ku-

---

hän? 7. Mitä waikutti hänen mereen heittäminen? 8. Mitä tapahtui sitte Jonalle? 9. Kuinka kauwan oli Jona kalan watsassa? 10. Minkä ihmeen antoi Jumala sitte tapahtua Jonan kanssa? 11. Minkä uudistetun käskyn sai Jona sitte? 12. Minkä rangaistuksen ilmoitti silloin Jona Niniwiittalaisille? 13. Mitä waikutti tämä rangaistus-saarna heissä? 14. Tuliko siis Niniwe Jonan sanan jälkeen häwitetyksi? 15. Millä mielellä oli Jona tästä Jumalan armosta Niniwen asukkaita kohtaan? 16. Mitä teki sitte Jona? 17. Mitä teki Jumala hänen wirwoituksensa? 18. Oliko tämä hänen

luttaa kurbitsin. 19. Kuin nyt aurinko paisti Jonan päähän, tuli hän kärsimättömäksi ja toiwotti itsellensä kuolemata. 20. Silloin sanoi Jumala hänelle: Sinä waikeroitset pensaasta, jota et sinä istuttanut ole, enkö siis minä armahtaisi Niniwetä, joka on niin suuri kaupunki? (Prof. Jonan 1—4.)

40. Israelin ja Judan waltakuntain häwitys.

Kuin Israelin lapset luopuiwat Jumalasta, ja Herra nuhteli heitä profeetainsa kautta, eiwät he kuitenkaan totelleet, mutta waelsiwat wain pahaa tietänsä. 2. Sentähden antoi Jumala Assyrian kuninkaan Salmanassarin rynnätä Israelin kahdenkymmenenen kuninkaan Hosean päälle, heittää häntä wankiuteen ja wiedä kansan pois Assyriaan, kussa heidän täytyi asua hajallansa maan kaupungeissa. 3. Tämä tapahtui seitsemänsatakolmekymmentä wuotta ennen Kristuksen syntymää. 4. Sanherib, Salmanassarin poika, tahtoi myös häwittää Judan waltakunnan, ja saarti Jerusalemissa Hiskian, sen kolmannentoista kuninkaan Salomonista. 5. Kuin Hiskia pelkäsi Jumalaa, ei ollut Sanheribin yrityksellä menestystä. 6. Herran enkeli löi nimittäin yhtenä yönä satakahdeksankymmentäwiisi tuhatta Assy-

---

ilonsa kestäwäinen? 19. Mitä teki silloin Jona kärsimättömyydestä? 20. Kuinka nuhteli Jumala tätä hänen käytöstänsä?

40. Taisiwatko ne profeetat, jotka Jumala lähetti Israelin lasten tykö, saattaa heitä kääntymykseen? 2. Kuinka rankaisi siis Jumala heitä wiimein? 3. Koska tapahtui tämä wankius? 4. Mitä samankaltaista tahtoi Salmanassarin poika Sanherib tehdä Judan waltakunnalle? 5. Miks'ei se onnistunut? 6. Kuinka wa-

rialaista. 7. Judan waltakunta kesti sen jälkeen wähän enemmän kuin sata ajastaikaa. 8. Usiammat seuraawista kuninkaista oliwat jumalattomat; mutta niistä on erinomattain Manasse julmuudestansa mainittawin. 9. Herra antoi sentähden Assyrialaisten rynnätä hänen päällensä ja wiedä hänen kahleissa Babeliin. 10. Kuin hän kuitenkin hartaasti rukoili Jumalaa ja katui syntinsä, antoi Jumala hänen palata Jerusalemiin. 11. Koska hänen jälkeisensä yhtä hywin taas tekiwät syntiä, ja Judalaiset eiwät tahtoneet kuulla niitä profeetaita, joita Herra lähetti nuhtelemaan heitä, rankaisi Jumala myös tätä waltakuntaa, ja antoi sen Babylonian kuninkaan Nebukadnesarin waltaan. 12. Judan kuningas Jojakim tuli ensin woitetuksi, ja poikansa Jojakinin ynnä Judalaisten ylimysten kanssa wankina wiedyksi Babeliin. 13. Yhdeksän wuotta sen jälkeen tuli myös se wiimeinen Judaan kuningas Zedekia woitetuksi, hänen lapsensa murhatuiksi, ja hänen silmänsä puhkaistuiksi. 14. Salomonin komia temppeli poltettiin, kaupunki kiwiraunioksi muutettiin ja kaikki kansa wietiin wankiuteen Babeliin. 15. Tämä tapahtui 576 ajastaika ennen Kristuksen syntymää. 16. Wankius kesti 70 wuotta, jona aikana Jeru-

pahti silloin Jumala Judan waltakunnan? 7. Kuinka kauwan seisoi sitte Judan waltakunta? 8. Mikä seuraawista Judan kuningoista oli jumalattomin? 9. Kuinka rankaisi Jumala kuningasta Manassea pahuudestansa? 10. Minkätähden palasi hän kuitenkin Jerusalemiin? 11. Kuinka rankaisi Jumala myös wihdoin Judalaisia heidän kottelemattomuudestansa profeetaita kohtaan? 12. Mitkä oliwat ne Judan kuninkaat, joita tämä Jumalan rangaistus kohtasi? 13. Mikä oli wiimeisen Judan kuninkaan loppu? 14. Kuinka käwi siis Jerusalemin ja kansan kanssa? 15. Koska tapahtui tämä häwitys? 16. Kuinka kau'an kesti Babylonialainen wankius?

salemi oli autiona. (2 Kun. 17—25. Es. 37. 2 Aikak. 33, 36.)

41. Job.

Job niminen, hurskas ja Jumalata pelkääwäinen mies asui Usin maalla. 2. Hänellä oli seitsemän poikaa, kolme tytärtä ja sangen paljo karjaa. 3. Koska yhtenä päiwänä pyhät Enkelit tuliwat Herran eteen, tuli myös saatana heidän kanssansa. 4. Silloin kysyi Jumala saatanalta: "Oletkos ottanut waaria minun palweliastani Jobista, jonka wertaista hurskaudessa ja herranpelwossa ei löydy maan päällä?" 5. Saatana wastasi: "Job taitaa kyllä olla hurskas, niinkauwan kuin Jumala sallii hänelle niin paljo hywää; mutta kyllä hurskautensa loppuisi, jos Jumala ottaisi häneltä, mitä hänellä on." 6. Koetellaksensa nyt Jobia, salli Herra Saatanan hallita hänen huonettansa. 7. Kohta sen jälkeen sai Job neljä murehsanomaa: 8. ensimmäinen kertoi ryöwärien ottaneen hänen härkänsä ja aasinsa; toinen, tulen pudonneen taiwaasta ja polttaneen hänen lampaansa; kolmas, Kaldealaisten ryöstäneen kaikki hänen kamelinsa, ja neljäs, huoneen, jossa hänen poikansa ja tyttärensä oliwat, raju-ilmalta tulleen kumotuksi ja he kaikki kuoliaksi lyödyiksi. 9. Silloin rewäisi Job waatteensa, lankesi maahan, rukoili ja sanoi: "Herra antoi, Herra otti, Herran nimi olkoon kiitetty!"

---

41. Millinen oli Job, ja missä asui hän? 2. Oliko hänellä paljo lapsia ja karjaa? 3. Kuin Enkelit kerran tuliwat Jumalan eteen, mitä merkillistä tapahtui silloin? 4. Mitä kysyi Jumala silloin saatanalta? 5. Mitä wastasi saatana? 6. Minkä luwan antoi Jumala silloin saatanalle? 7. Mitä tapahtui Jobille kohta senjälkeen? 8. Sano, mitä kukin näistä neljästä sanansaattajasta kertoi? 9. Kuinka il-

10. Mutta tähän eiwät wielä waiwansa loppuneet: Herra koetteli wielä enemmän Jobia saatanan kautta, joka löi koko hänen ruumiinsa pahoilla paisumilla. 11. Hän kärsi kuitenkin kaikki alamaisuudella ja luottamuksella Jumalaan. 12. Kuin hänen waimonsa ja ystäwänsä tällä ajalla puhutteliwat häntä pilkaten, että hänellä nyt ei ollut mitään hyötyä Jumalan pelwostaan, antoi hän heille sellaisia wastauksia ja neuwoja, jotka kullekki ihmiselle owat seurattawat esikuwat kärsiwällisyydestä ja kuuliaisuudesta Jumalan tahdolle. 13. Yhden ainoan kerran, koska hänen waiwansa oliwat suurimmallansa, teki hän suuren synnin kirotessaan syntymäpäiwäänsä. 14. Silloin näytti Jumala hänelle hänen alhaisuutensa ja oman wiisautensa ja woimansa; 15. josta Job nöyränä osoitti wilpittömän katumuksen. 16. Jumala antoi sitte Jobille kahdenkertaisesti jälleen, mitä saatana oli häneltä ryöstänyt. 17. Job eli senjälkeen onnellisna ja tytywäisnä sataneljäkymmentä wuotta, niin että hän sai nähdä lapsensa ja lastensa lapset aina neljänteen polween. (Jobin kirja.)

42. Tobias.

Tobias, Nafthalin su'usta, oli yksi niistä Israeliittaista, jotka Salmanassa-

---

moitti Job silloin murheensa? 10. Pääsikö Job senjälkeen muista onnettomuuksista ja koetuksista? 11. Kuinka kärsi hän kaiken tämän? 12. Mitä keskenäisiä puheita oli Jobilla kärsimisessänsä, jotka sisältäwät hywiä opetuksia onnettomille ja sorretuille ihmisille? 13. Mihinkä tyhmyyteen teki Job silloin itsensä wikapääksi? 14. Mitä näytti Jumala sitte Jobille? 15. Mitä waikutti tämä Jobissa? 16. Saiko Job sitte Jumalalta siitä mitä hän kadottanut oli? 17. Kuinka kau'an ja missä tilassa eli Job senjälkeen?

42. Mistä suwusta oli Tobias, ja milliset elämänsä

rilta wietiin Niniwen wankituteen. 2. Hän pelkäsi Jumalata kaikesta sydämestänsä, ja opetti myös poikansa, nuoren Tobian, nuorundestansa Jumalata pelkäämään ja syntiä pakenemaan. 3. Jumala antoi hänen sentähden löytää armon Kuninkaan edessä, niin että hän wapaasti sai mennä, mihinkä waan halutti. 4. Salmanassarin kuoltua, peri hänen poikansa Sanherib hänen waltansa; hän wihasi Israeliittaita ja antoi surmata moniaita heistä. 5. Tässä wainossa rawitsi Tobias isoowaisia, waatetti alastomia ja hautasi mitä kuolleita hän tapasi. 6. Wanhundessaan tuli Tobias sokiaksi, mutta hän kantoi tämän onnettomunden kärsiwällisyydellä. 7. Kuin hän sitte luuli kuoleman jo häntä lähellä olewan, antoi hän pojallensa seuraawan hyödyllisen neuwon: "Minun poikani! kunnioita äitiäs, kaikkena elinaikanas; ja pidä Jumala aina silmäis edessä ja sydämesäs, ja karta ettes mihinkään syntiin mielisty, ja Jumalan käskyä wastaan tee. Kussas taidat, niin auta tarwitsewaa. Jos sinulla paljo on, niin anna runsaasti, jos sinulla wähä on, niin anna siitä wähästä hywällä mielellä. Älä anna ylpeyden hallita sydäntäsi tahi sanojasi, sillä se on kaiken kadotuksen alku. Jota et tahdo keneltäkään sinulle tehtää, katso ettes sitä myös toiselle tee. Kysy aina neuwoa wiisailta; ja kiitä aina Jumalata, ja rukoile, että hän sinun hallitsis, ja ettäs kaikissa töissäs seuraisit hä-

waiheet? 2. Millinen oli hän ja kuinka kaswatti hän poikaansa? 3. Minkä etuisuuden antoi Jumala hänelle sentähden? 4. Kuka ja millinen oli, Salmanassarin kuoltua, hänen jälkeisensä? 5. Sanheribin Israeliittaita wainotessa, mitä teki Tobias? 6. Mikä onnettomuus kohtasi häntä wanhundessaan? 7. Kuin hän luuli

nen sanansa." 8. Senjälkeen käski hän hänen matkata Rageksen kaupunkiin Medenissä; 9. siellä piti hänen yhdeltä mieheltä, nimeltä Gabel, welkoman kymmenen leiwiskää hopiata, jonka Tobias hänelle lainannut oli. 10. Nuori Tobias meni sentähden ulos, hakemaan itsellensä matka-kumpania. 11. Hän tapasi myös kohta yhden, joka oli matkawalmis; se oli Herran enkeli, jonka hywä Jumala oli tämän aikeen tähden lähettänyt. 12. Koska nyt yhdessä matkasiwat ja tuliwat tiettyyn kaupunkiin, neuwoi enkeli Tobiasta ottamaan majaa yhden sukulaisensa tykönä, nimeltä Raguel, ja naimaan hänen tyttärensä Saaran. 13. Tobias, joka oli kuullut, että Saara seitsemän kertaa oli ollut morsian, ja että kaikki hänen miehensä oliwat kuolleet, pelkäsi otta häntä waimoksensa. 14. Enkeli lohdutti silloin häntä sillä, että jos hän olisi hurskas ja siweä, piti hänen tulla onnelliseksi waimonsa kanssa. 15. Kuin Tobias Raguelilta pyysi hänen tytärtänsä Saaraa waimoksensa, peljästyi hän; 16. sillä hän pelkäsi Tobialle tapahtuwan, mitä Saaran entisillekin miehille tapahtunut oli. 17. Enkeli sanoi silloin hänelle: "Älä pelkää hänelle antaa tytärtäs, hän on hänelle aiwottu waimoksi; sillä hän pelkää Jumalata." 18. Kuin isä sen kuuli, an-

---

jo olewansa kuoleman lähinäisyydessä, mitkä hyödylliset neuwot antoi hän pojallensa? 8. Mihinkä matkaan käski hän sitte poikansa hankkiutua? 9. Mikä asia oli hänellä Medenissä toimitettawana? 10. Mitä haki sentähden nuori Tobias? 11. Löysikö hän silloin jonkun? 12. Matkalla tultuaan yhteen kaupunkiin, mitä käski Enkeli Tobian tehdä? 13. Miksi pelkäsi hän seurata Enkelin naima-ehdotusta? 14. Kuinka lohdutti silloin Enkeli häntä? 15. Mille mielelle tuli Raguel, Tobian pyytäessä hänen tytärtänsä? 16. Minkätähden? 17. Mitä sanoi silloin Enkeli? 18. Suostuiko hän sitte naimiseen?

toi hän suostumuksensa ja siunasi heitä molempia. 19. Tobias wietti sitte häitänsä Saaran kanssa rukouksessa ja Jumalan pelwossa. 20. Kuin nyt Raguel näki, että Tobialle ei tapahtunut mitään pahaa, antoi hän hänelle puolen tawarastansa, ja sääti, että, hänen kuolemansa jälkeen, myös toinen puoli oli annettawa Tobialle ja hänen waimollensa. 21. Enkelin kautta, joka matkasi Ragekseen, sai myös Tobias Gabelilta isänsä welkomisen. 22. Hän palasi senjälkeen Saaran kanssa Niniween. 23. Siellä eli sitte wanha Tobias wielä 42 ajastaikaa ja näki lastensa lapset. 24. Wanhempain kuoltua muutti nuori Tobias Medeniin waimonsa sukulaisten tykö, ja hoiti heitä wanhuudessansa. 25. Ja hän ja koko hänen sukunsa wiettiwät pyhää elämätä, ja oliwat otolliset niin Jumalalle kuin ihmisille. (Tobian kirja.)

43. Kolme jumalista miestä pelastetaan tulisesta pätsistä.

Judalaisten wankina ollessa Babyloniassa, antoi kuningas Nebukadnesar tehdä suuren kultaisen kuwan, käskein kaikkia lankeemaan maahan ja kumartamaan sitä. 2. Joka ei sitä tehnyt, piti kohta heitettämän tuliseen pätsiin. 3. Kuin nyt merkki

19. Kuinka häät sitte wietettiin? 20. Antoiko Raguel mitään tawaroita Tobialle? 21. Tuliko myös Tobian raha-laina welotuksi? 22. Pysäyikö Tobias sitte Medeniin? 23. Kauwanko wanha Tobias wielä sitten eli? 24. Jäikö nuori Tobias wanhempainsa kuoltua, Niniween? 25. Millinen oli sitte hänen ja hänen sukunsa elämä?

43. Tahtoiko Nebukadnesar Judalaisten wankiudessa ollessa pakoittaa heitä epäjumalan palwelukseen? 2. Minkä rangaistuksen sääti hän niille jotka eiwät käskyä totelleet? 3. Kuin nyt merkki annettiin, lankesiwatko kaikki

annettiin kaikkinaisilla soitto-kaluilla, lankesi kaikki kansa kuwan eteen, mutta kolme Judalaista, Sadrach, Mesach ja Abednego eiwät tahtoneet sitä tehdä. 4. Kuin kuningas sentähden kutsutti heitä eteensä, ja käski heidän tehdä, mitä hän käskenyt oli, sanoiwat he ei tahtowansa kumartaa kultaista kuwaa, waan ainoata totista Jumalata. 5. Silloin suuttui kuningas, ja antoi tehdä pätsin seitsemän kertaa kuumemmaksi. 6. Kuin sotamiehet sitte heittiwät nämät kolme miestä sidottuina pätsiin, oli tuli niin wäkewä, että net, jotka heittiwät heitä sisään, lankesiwat alas kuolleinna kuumuudesta. 7. Ne kolme miestä käweskeliwät kuitenkin wahingoittamatta ympäri pätsissä, ja Herran Enkeli torjui heistä liekin. 8. Ja he weisasiwat tulen keskellä totiselle Jumalalle ylistys-wirren. 9. Kuin kuningas tämän näki, hämmästyi hän, ja käski heidän tulla ulos pätsistä. 10. Ja tuli ei ollut heidän hinksiansakaan korwentanut eikä waatteitansa turmellut, ei myös wähintä kartuakaan heissä tuntunut. 11. Senjälkeen antoi kuningas käskyn, ettei yhdenkään pitänyt Sadrachin, Mesachin ja Abednegon Jumalata häwäisemän, sillä että toista Jumalaa ei löytynyt, joka niin woi auttaa, kuin tämä. (Dan. 3.)

---

kuwan eteen? 4. Kuin kuningas näille kolmelle Judalaiselle uudisti käskynsä, totteliwatko he sitä? 5. Mitä teki silloin kuningas? 6. Oliko pätsi paljonki kuuma miesten sinne heitettäessä? 7. Tuliwatko myös nämät Jumalaa pelkääwäiset miehet poltetuiksi? 8. Näyttiwätkö he millään tawalla itse pätsissä pelkäämättömyytensä Jumalata palwellessa? 9. Mitä waikutti tämä kuninkaassa? 10. Oliko siis tuli wahingoittanut heitä? 11. Tämän tapauksen johdosta, minkä käskyn antoi kuningas?

44. Susanna.

Babyloniassa asuwain Israeliittain joukossa oli Jojakim, rikas ja kunnioitettu mies, jonka waimon nimi oli Susanna. 2. Hän oli ihana ja Herraa pelkääwäinen; sillä hurskaat wanhemmat oliwat opettaneet häntä Jumalan lakia tuntemaan. 3. Jojakimin huoneessa ratkaistiin kansassa nousseet riidat; 4. siinä aikeessa tuli sinne joka päiwä kaksi tuomaria. 5. Koska näihin miehiin syttyi luwatoin taipumus Susannaan, päättiwät he kätkeytyä yrttitarhaan, johon Susanna iltapuolin tawallisesti tuli pesemään itsensä. 6. Hän tuli myös sinne muutamien piikainsa seurassa. 7. Kuin hänen täytyi lähettää nämät pois jossakussa asiassa, ja siis jäi yksinänsä, tuliwat tuomarit, tahtoen tehdä hänelle wäkiwaltaa. 8. Tästä peljästynynnä, rupesi hän suuresti huutamaan. 9. Kuin talonwäki tässä kokoontui yrttitarhaan, kantoiwat tuomarit hänen päällensä, että he oli tawanneet hänen awionrikoksessa. 10. Kuin hän sentähden kutsuttiin oikeuteen, tuomittiin hän tuomarien todistuksista kuolemaan. 11. Susanna rukoili itkein Jumalaa ilmi saattamaan wiattomuutensa. 12. Jumala kuuli myös hänen rukouksensa; sillä koska hän kuolemaan

---

44. Oliko Babyloniassa joku kunnioitettu Israelin mies, jonka waimo oli merkillinen? 2. Millinen hän oli? 3. Mitä asioita Jojakimin huoneessa ratkaistiin? 4. Kutka sinne sentähden joka päiwä tuliwat? 5. Kuin luwatoin halu heissä oli syttynyt Susannaan, missä lymyiwät he häntä tawataksensa? 6. Tuliko hän myös tapansa mukaan yrttitarhaan? 7. Kuin hänellä oli piiat muassansa, kuinka rohkeniwat tuomarit ilmautua? 8. Mitä teki hän silloin heistä päästäksensä? 9. Talonwäen tultua yrttitarhaan, mitä sanoiwat tuomarit? 10. Mikä tuomio langetettiin sentähden Susannasta? 11. Mille mielin tuli Susanna tästä? 12. Kuuliko myös

wietiin, herätti Jumala yhden nuoren miehen sydämen, nimeltä Daniel. 13. Tämä rupesi huutamaan korkialla äänellä: "Minä tahdon wiaton olla tähän wereen", ja waati uutta tutkintoa asiassa. 14. Kuin uudesti ruwettiin tutkimaan, ei sallinut hän tuomarien wastata samalla erällä, waan erittäin. 15. Hän kysyi sitte kumpaselta, minkä puun alla hän oli tawannut Susannan, johon toinen wastasi: lehmuksen alla, toinen taas: tammen alla. 16. Silloin ymmärsi kukin, Susannan olleen wäärin syytetyn, joukatähden hän wiattomaksi julistettiin, mutta tuomarit tapettiin. 17. Kaikki kansa ylisti silloin Jumalata, joka auttaa niitä, jotka wakawasti wiattomuudessa ja siweydessä häneen turwaawat. (Prof. Dan.)

45. Judan kansan elämän-waiheet Babylonian wankiuden jälkeen.

Noin seitsemänkymmenen wuoden paikoilla Judalaisten wietyä Babylonian wankiuteen, walloitti Persian kuningas Syrus (Kores) Babylonian. 2. Judalaiset, jotka silloin joutuiwat hänen waltaansa, saiwat luwan lähteä kotiin isäinsä maahan, ja uudesti rakentaa Jerusalemin temppelin. 3. Tässä tilassa saiwat he myös takaisin kaikki ne kalliit astiat, jotka Nebu-

Jumala häntä? 13. Mitä sanoi tämä Daniel? 14. Minkä keinon käytti Daniel, osoittaaksensa tuomarien wäärin todistaneen? 15. Millä kysymyksellä kietoi hän nämät weitikat? 16. Kuinka päättyi siis tämä asia? 17. Kuinka osoitti kansa ilonsa tästä?

45. Mikä kuningas walloitti Babylonian Judalaisten siellä wankiudessa ollessa? 2. Minkä luwan saiwat Judalaiset Syrukselta, jonka waltaan he myös silloin joutuiwat? 3. Annettiinko heille tässä tilassa mitään

kadnesar oli ottanut entisestä tempelistä. 4. Liki wiisikymmentä tuhatta henkeä Judan, Benjamin ja Lewin suwuista muuttiwat silloin takaisin Jerusalemiin. 5. Temppelin rakentamisesta estettiin he kuitenkin kuusitoista ajastaikaa Samaritaneilta. 6. Niin kutsuttiin nyt ne Israeliittaat, jotka Assyrian wankiuden jälkeen osittain oliwat maahan jääneet, osittain tulleet takaisin, ja sekoittaneet itsensä pakanain kanssa. 7. Tästä on se wiha luettawa, joka siitä lähtein oli Judalaisten ja näitten Samaritanein wälillä. 8. Näitten wihollisten täytyi kuitenkin wiimein antaa perää, erinomattain esimiehet Esra ja Nehemia Babyloniasta oliwat kotiin tuoneet usioita Judalaisia entisten wahwistuksesi, ja rakentaneet jälleen Jerusalemin muurit ja portit. 9. Nämät miehet järestiwät myös maakunnan hallituksen. 10. Tähän aikaan koottiin myös ne pyhät kirjoitukset, jotka Wanhaksi Testamentiksi kutsutaan meidän Bibliassamme. 11. Nämät kirjoitukset taittaan ja'ata Historiallisiin kirjoihin, Oppikirjoihin ja Profeetallisiin kirjoihin. 12. Historialliset kirjat owat: Wiisi Moseksen kirjaa, Josuan kirja, Tuomarein kirja, Ruthin kirja, kaksi Samuelin kirjaa, kaksi Kuningasten kirjaa, kaksi Aikakirjaa, Esran kirja, Nehemian

---

kalliita kaluja? 4. Kuinka monta ja mistä suwuista oliwat ne, jotka palasiwat Jerusalemiin? 5. Saiwatko he myös heti esteettä rakentaa temppelinsä? 6. Keitä Samaritaneiksi kutsuttiin? 7. Mimmoiseksi tuli heidän keskinäinen tilansa tästä? 8. Mikä pakoitti näitä wihollisia wihdoin antamaan perää? 9. Mitä muuta tekiwät Esra ja Nehemia? 10. Mikä kokous kirjoista toimitettiin samaan aikaan? 11. Kuinka nämät kirjat taitaan ja'ata? 12. Luettele ne historialliset kirjat?

kirja ja Esterin kirja. 13. Oppikirjat owat: Jobin kirja, Salttari, Salomonin sananlaskut, Salomonin Saarnaaja ja Salomonin Korkia-weisu. 14. Profeetalliset kirjat owat kirjoitetut profeetailta: Esaialta, Jeremialta, Hesekieliltä, Danielilta, Hosealta, Joelilta, Amokselta, Obadialta, Jonalta, Michalta, Nahumilta, Habakukilta, Zefanialta, Haggailta, Zacharialta ja Malachialta. 15. Paitsi näitä kirjoja löytyy Wanhassa Testamentissä muutamia niin kutsuttuja Epä-peräisiä- (Apokryfa,) kirjoja, jotka pidetään olewan ei jumalallisesta alku-perästä, mutta kuitenkin lukiansa mieltä ylentäwiä. 16. Nämät owat: Juditban kirja, Wiisauden kirja, Tobian kirja, Syrakin kirja, Barukin kirja, Makabeerein kirjat, kappaleet Esterin kirjasta, kappaleet Danielin kirjasta ja Manassen rukous.

17. Persian wallassa eliwät Judalaiset sitte noin kaksisataa ajastaikaa, hallitut ylimmäisiltä papeiltansa. 18. Senjälkeen walloitti Makedonian kuningas Aleksander suuri koko Persian waltakunnan, siis myös Judean (332 wuotta ennen Kristuksen syntymää). 19. Kuin hänen kuolemansa jälkeen ne walloitetut maat jaettiin hänen sotapäämiestensä wälillä, joutui Judea milloin Egyptin milloin Syrian waltaan. 20. Syrian kuninkain joukossa on erinomattain Antiochus siitä merkillinen, että hän

---

13. Nimittele opetus-kirjat? 14. Keiltä owat profeetalliset kirjat kirjoitetut? 15. Eikö useampia kirjoja löydy wanhassa Testamentissä? 16. Luettele mitkä kirjat owat epä-peräiset? 17. Kuinka kauwan Judalaiset oliwat Persialaisten wallassa? 18. Minkä kuninkaan waltaan joutui Judea sitte? 19. Aleksanderin kuoleman jälkeen, kuinka käwi Judean kanssa? 20. Kuka

tahtoi pakoittaa Judalaisia epäjumalia palwelemaan. 21. Sentähden saiwat he hänelta kärsiä mitä julmimpia hirmuisuuksia, wieläpä saastutti hän heidän temppelinsäki. 22. Elähytettynä totisen Jumalan palweluksen innosta, rupesi silloin pappi Mathatias poikinensa (167 wuotta ennen Kristusta) sen wihastuneen kansan johdattajaksi ja soti hirmuwaltaa poistaaksensa. 23. Hänen jälkeisensä kutsuttiin Makabeereiksi. 24. Niistä oli hänen likisin seuraajansa Makkabeus mainittawin; 25. sillä hän löi Antiochuksen ja hänen päämiehensä monissa tappeluissa, puhdisti Antiochukselta saastutetun temppelin ja pani Jumalan palweluksen entiseen woimaansa. 26. Judea hallittiin sitte yli sadan wuoden tältä Makkabealaiselta pappissuwulta Syrian yli-wallassa. 27. Koska Judalaisten senjälkeen usein täytyi Syrian wainoa wastaan pyytää apua Romalaisilta, pääsiwät nämät niin suureen waltaan, että tuliwat heidän herroiksensa, ja asettiwat maahan omat maaherransa. 28. Sellainen Romalainen maaherra, ehkä kuninkaan arwo-nimellä kunnioitettu, oli myös se Herodes, joka Jesuksen syntymäaikana hallitsi koko Kanaan maan. 29. Tämä maa (eli Palestina, joksika se myös kutsutaan) oli silloin jaettu neljään osaan, nimittäin: Judea, Samaria ja Galilea

---

Syrian kuninkaista on merkillisin? 21. Millä tawoin koki hän pakoittaa heitä siihen? 22. Kuka silloin nousi hänen hirmu-waltaansa hillitsemään? 23. Miksikä kutsuttiin hänen jälkeisensä? 24. Kuka Makkabeereistä oli mainittawin? 25. Miksi niin? 26. Kuinka kauwan kesti Makkabealaisten hallitus Syrian yli-wallan alla? 27. Mistä syystä saiwat Romalaiset jonkun wallan Judean ylitse? 28. Mikä Romalaisilta asetettu hallitsia hallitsi Kanaan maata Kristuksen syntymisessä? 29. Kuin-

länsi, ja Perea itä puolella Jordania. 30. Herodeksen kuoltua, jaettiin se hänen poikainsa wälillä. 31. Jesuksen kuoleman aikana oli Pontius Pilatus Romalainen maaherra Judeassa ja Samariassa. 32. Seitsemän kymmentä wuotta jälkeen Kristuksen syntymän nostiwat Judalaiset kapinan, päästäksensä Romalaisten wallasta. 33. Silloin tuli Jerusalem, Jesuksen ennustuksen mukaan, toisen kerran häwitetyksi Romalaisen Keisarin Wespasianuksen pojalta ja sodanpäällykseltä Titukselta. 34. Siitä ajasta lähtein owat Judalaiset eläneet hajallansa kaikissa maissa. (Esra, Nehemia ja Makabeerein kirjat.)

---

ka oli nyt Kanaa eli Palestina jaettu? 30. Jäikö koko Palestina yhden hallitus-miehen waltaan myös Herodeksen kuoleman jälkeen? 31. Kuka hallitsi Judea Jesuksen kuoleman aikaan? 32. Pysyiwätkö Judalaiset kauwan lewossa Jesuksen kuoleman jälkeen? 33. Mitä tapahtui silloin Jerusalemille? 34. Kuinka sitten on käynyt Judalaisten kanssa?

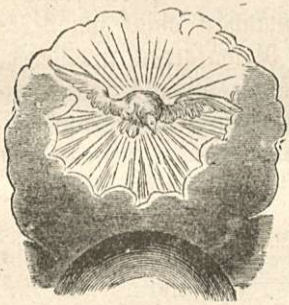

Uusi Testamentti.

1. Johannes Kastajan syntymä.

Kuningas Herodeksen aikana oli yksi pappi nimeltä Zacharias ja hänen emäntänsä Elisabeth, molemmat Aaronin papillisesta suwusta. 2. He oliwat hurskaat Jumalan edessä, waeltawaiset laittamattomasti Herran käskyissä ja säädyissä. 3. Ei heillä ollut lasta, ja kuin he jo molemmat oliwat ijälliset, ei heillä niistä toiwoakaan ollut. 4. Koska nyt Zacharias wuorollansa uhrasi Herran temppelissä, ilmestyi hänelle Herran enkeli Gabriel. 5. Tästä hämmästyi Zacharias. 6. Enkeli sanoi silloin hänelle: "älä pelkää Zacharias; sillä rukouksesi on kuultu, ja emäntäsi synnyttää sinulle pojan, ja sinun pitää nimittämän hänen Johanneksekksi. Ja hän tulee suureksi Herran edessä, ja täytetään pyhällä Hengellä ja kääntä Israelin lapset Herran heidän Jumalansa tykö. Ja hän käy edellä hänen edessänsä Eliaan hengellä ja woimalla, kääntäin ihmisten sydämet, toimittaaksensa Herralle walmistetun kansan." 7. Zacharias sanoi: "Mistä sen ymmärrän? sillä minä olen wanha, ja emäntäni on jo ijällinen." 8. Enkeli wastasi: "Sinä tulet kielettömäksi hamaan siihen päiwään asti, jona nämät tapahtuwat, ettes uskonut minun sanojani." 9. Mykkä oli hän myös templistä tullessansa. 10. Kuin Elisabethin synnyttämisen aika täytettiin, synnytti hän pojan. 11. Kuin hänen kyllällisensä ja ystäwänsä sen kuulit, iloitsiwat he hänen

1. Mitä merkillisiä ihmisiä eli kuningas Herodeksen aikana? 2. Millinen oli heidän elämänsä? 3. Puuttuiko mitään heidän kodollisessa onnessansa? 4. Mitä tapahtui Zacharialle temppelissä kerran uhratessaan? 5. Mille mielelle tuli Zacharias tästä? 6. Mitä sanoi silloin enkeli? 7. Oliko Zacharialla syy epäillä näitä enkelin sanoja? 8. Mitä wastasi enkeli silloin? 9. Mitä puuttui Zacharialta templistä tullessansa? 10. Täytettiinkö sitten enkelin ennustus? 11. Mitä pitiwät

kanssansa Herran suuresta laupiudesta 12. Koska he kahdeksantena päiwänä tuliwat lasta ympäri leikkaamaan, tahtoiwat he kutsua hänen isänsä nimeltä Zachariakseksi. 13. Silloin sanoi Elisabeth: ei suinkaan; waan hän pitää kutsuttaman Johannekseksi. 14. Niin he sanoiwat hänelle: ei ole ketään sinun sukukunnassas, jota kutsutaan sillä nimellä, ja he pyysiwät mykkänä olewan isän wiittaamaan, miksi hän tahtoi hänen nimitettää. 15. Hän otti silloin taulun ja kirjoitti: "Johannes on hänen nimensä." Ja samana hetkenä sai hän puheensa jälleen, niin että hän puhui kiittäin Jumalaa. 16. Tätä ihmetteliwät kaikki, jotka tämän kuuliwat, sanoen: "Minkäs luulet tästä lapsesta tulewan? sillä Herran käsi oli hänen kanssansa." 17. Ja Zacharias täytettiin pyhällä Hengellä, niin että hän ennusti ja weisasi Herralle ihanan ylistyswirren. (Luukkaan 1. Juhanneksen päiwä.)

2. Neitsy Marian ilmestys, y. m.

Kuudentena kuukautena, sen jälkeen kuin enkeli oli puhutellut Zachariasta, lähetettiin hän Jumalalta Galilean kaupunkiin, Nazaretiin neitseen tykö Dawidin huoneesta, nimeltä Maria. 2. Hän oli kihlattu miehelle, jonka nimi oli Josef, myös Dawidin huoneesta. 3. Kuin enkeli tuli sisälle hänen tykönsä, sanoi hän: "Terwe armoitettu! Herra on sinun kanssas; siunattu sinä waimoin seassa!" 4. Maria ihmetteli tätä terwehdystä. 5. Enkeli sanoi silloin: "Älä pelkää Maria, sillä sinä löysit armon Jumalan tykönä: katso, sinä synnytät pojan, ja sinun pitää kutsuman hänen nimensä Jesus: sillä hän on wapahtawa kansansa

Elisabethin kylälliset tästä? 12. Minkä nimen tahtoiwat he antaa lapselle ympärileikkauksessa? 13. Mitä sanoi silloin äiti? 14. Mitä he siihen sanoiwat? 15. Kuin he sentähden kääntyiwät isän puoleen, mitä merkillistä tapahtui hänelle silloin? 16. Mitä läsnäolewaiset siitä ajatteliwat? 17. Kuinka ilmoitti Zacharias suuren ilonsa siitä kuin hänelle tapahtunut oli?

2. Lähetettiinkö enkeli Gabriel wain Zachariaksen tykö? 2. Keneen oli Maria kihlattu? 3. Kuinka terwehti enkeli Mariata? 4. Mitä ajatteli Maria tästä terwehdyksestä? 5. Mitä sanoi enkeli silloin hänelle?

heidän synnistänsä." 6. Kuin Maria kysyi, kuinka tämä saattaisi tapahtua, wastasi enkeli: "Pyhä Henki tulee sinun päälles, ja Ylimmäisen woima warjoo sinun, sentähden myös se Pyhä, ku sinusta syntyy, pitää kutsuttaman Jumalan Pojaksi." 7. Sen ohessa ja wahwistaaksensa hänen uskoansa, muistutti hän hänelle, että Elisabeth hänen lankonsa, ehkä kylläki wanha, pian oli pojan synnyttäwä. 8. Silloin sanoin Maria: "Katso, Herran piika; tapahtukoon minulle sanas jälkeen." 9. Enkelin lähdettyä hänen tyköänsä, meni Maria terwehtimään lankoansa Elisabethia. 10. Hänen tulemisessansa täytettiin Elisabeth Pyhällä Hengellä. 11. Ja hän huusi: "Siunattu sinä waimoin seassa, ja siunattu sinun kohtus hedelmä! Ja autuas sinä, joka uskoit; sillä ne täytetään, jotka sinulle owat sanotut Herralta." 12. Ja Maria sanoi: "Minun sieluni suuresti ylistää Herraa; ja minun henkeni iloitsee Jumalassa Wapahtajassani, että hän katsoi piikansa nöyryyttä; tästedes pitää kaikki sukukunnat minua autuaaksi kutsuman." 13. Maria oli sitte Elisabethin tykönä kolme kuukautta, ja palasi sen jälkeen kotiinsa. 14. Kuin Josef hawaitsi Marian tilan, ei tahtonut hän häntä huutoon saattaa, että hän oli hurskas mies, waan aikoi salaisesti hänen hyljätä. 15. Hänen tätä ajatellessa, ilmestyi hänelle Herran enkeli unessa ja sanoi: "Josef, Dawidin poika, älä pelkää ottaa tykös Mariaa puolisoas; sillä se, ku hänessä on siinyt, on Pyhästä Hengestä." 16. Koska Josef unesta heräsi, niin hän teki kuin Herran enkeli hänen käski, ja otti Marian puolisonsa tykönsä. 17. Näin täytettiin mitä Herra profeeta Esaian kautta (7 luw. 14 w.) Jesuksen syntymästä ennustanut oli. (Luuk. 1. Math. 1.)

6. Kuin Maria tätä epäili, mitä sanoi enkeli? 7. Mistä muistutti hän häntä wielä, wakuuttaaksensa häntä? 8. Mitä sanoi siis Maria wiimein? 9. Kuhunka meni Maria kohta sen jälkeen? 10. Marian tulossa mitä tapahtui Elisabethille? 11. Mitä sanoi hän? 12. Millä tawoin ilmoitti Maria Jumalan hänelle asetetusta armosta? 13. Kuinka kauwan oli Maria Elisabethin tykönä? 14. Kuin Josef hawaitsi Marian tilan, mitä aikoi hän tehdä? 15. Minkä ilmestyksen sai hän silloin? 16. Totteliko Josef enkeliltä unessaan saatua käskyä? 17. Täytettiinkö tällä joku ennustus?

3. Jesuksen syntyminen.

Noin neljäntuhannen wuoden paikoilla mailman luomisesta, käski Romin keisari Augustus, että kaikki mailma (se on kaikki hänen alamaisensa) piti werolliseksi laskettaman. 2. Sentähden meniwät Josef ja Maria, niinkuin kuuluwaiset Dawidin sukuun, Dawidin kaupunkiin Bethlehemiin panettamaan itsiänsä werolle. 3. Niin tapahtui heidän siellä ollessansa, että Marian synnyttämisen päiwät täytettiin, ja hän synnytti pojan esikoisensa; 4. kapaloitsi hänen ja pani seimeen, sillä ei heillä ollut siaa majassa. 5. Muutamat paimenet, jotka Bethlehemin paikkakunnassa yöllä wartioitsiwat laumaansa, saiwat kohta Herran engeliltä tiedon siitä ilosta, joka Jesuksen syntymällä oli tulewa kaikelle kansalle. 6. Hän sanoi myös, että heidän piti löytämän lapsen kapaloittuna makaawan seimessä. 7. Kohta sen jälkeen kuultiin enkelin, suuren taiwaallisen sotawäen joukon kanssa, kiittäwän Jumalaa ja sanowan: "Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa, ja maassa rauha, ja ihmisille hywä tahto." 8. Paimenet puhuiwat sitte keskenänsä: "Käykäämme nyt Bethlehemiin katsomaan sitä, ku on tapahtunut, jonka Herra meille ilmoitti." 9. Sitte lähtiwät he kiiruhtain matkallensa, ja löysiwät Marian ja Josefin, niin myös lapsen, joka makasi seimessä. 10. Tämän nähtyänsä, julistiwat he kaikki, mitä heille tästä lapsesta oli lausuttu, ja kiittiwät Jumalaa. 11. Maria taas kätki kaikki sydämeensä, mitä tästä lapsesta sanottiin. 12. Kahdeksan päiwän ku-

---

3. Minkä käskyn antoi keisari Augustus noin neljäntenä tuhantena wuotena mailman luomisesta? 2. Kuhunka matkasiwat Josef ja Maria tätä käskyä noudattaaksensa? 3. Mitä tapahtui heidän siellä ollessa? 4. Tuliko mailman Wapahtaja synnyttyänsä hywin komeasti koristetuksi? 5. Kutka saiwat ensiksi tiedon Jesuksen syntymästä? 6. Minkä merkin antoi heille enkeli, tunteaksensa äsken syntynyttä Wapahtajaa? 7. Millä ylistysweisulla korotettiin Jesuksen syntymä? 8. Mitä päättiwät paimenet saadun ilmestyksen johdosta? 9. Oliko myös kaikki niin, kuin enkeli sanonut oli? 10. Puhuiwatko myös paimenet muille, mitä he tästä lapsesta kuulleet oliwat? 11. Mitä ajatteli Maria siitä, mitä hänen lapsestansa sanottiin? 12. Kahdeksan päiwän kuluttua, mitä tehtiin lapsen kanssa?

luttua ympäri leikattiin lapsi ja annettiin hänelle nimi Jesus, niinkuin enkeli oli määrännyt. (Luuk. 2. Uuden wuoden päiwä.)

4. Neitsy Marian kirkonkäyminen.

Jonkun ajan kuluttua lapsen syntymästä, meni Maria, noudattaen Moseksen lakia, Jerusalemin templiin, siellä uhraamaan ja kiittämään Jumalaa onnellisesta synnytyksestänsä. 2. Silloin tuli sinne Hengen waikutuksesta ijällinen mies nimeltä Simeon. 3. Hän oli saanut lupauksen pyhältä Hengeltä, ettei hänen pitänyt ennen kuoleman, kuin hän näkisi Herran Kristuksen. 4. Koska nyt Simeon näki lapsen Jesuksen templissä, otti hän hänen syliinsä ja sanoi: "Herra! nyt sinä lasket palwelias rauhaan menemään, sanas jälkeen; sillä minun silmäni owat nähneet sinun autuudes, jonka walmistit kaikkein kansain nähtäwäksi, walkeudeksi walistamaan pakanoita, ja kansas Israelin kunniaksi." 5. Josef ja Maria ihmetteliwät sitä, mitä Jesuksesta sanottiin. 6. Siellä oli myös Hanna profetissa Fanuelin tytär Asserin suwusta: hän oli päässnyt korkiaan ikään, mutta tuli aina templiin palwelemaan Jumalaa paastoissa ja rukouksissa yötä ja päiwää. 7. Hän tuli nyt, ja kunnioitti Herraa, ja puhui hänestä kaikille, jotka lunastusta Jerusalemissa odottiwat. 8. Kuin Josef ja Maria oliwat kaikki tehneet mitä Moseksen laki määräsi, palasiwat he Jerusalemista. (Luuk. 2. Kynttilän päiwä.)

5. Jesus opitaan tietäjiltä ja pakenee Egyptiin.

Koska Jesus oli syntynyt, Judan kuninkaan

---

4. Jonkun ajan Jesuksen syntymästä kuluttua, mitä teki Maria? 2. Kuka tuli silloin templiin? 3. Minkä lupauksen oli hän saanut Pyhältä Hengeltä? 4. Kuin hän nyt näki lapsen Jesuksen templissä, mitä sanoi hän? 5. Mitä ajatteliwat Josef ja Maria tästä? 6. Oliko myös joku profetissa tässä tilassa läsnä templissä? 7. Lewenikö uudissanoma hänen kauttansa maailman Wapahtajan syntymisestä? 8. Kauwanko Josef ja Maria oliwat wielä sitte Jerusalemissa?

5. Mitä munkalaisia tuli Jerusalemiin Jesuksen syn-

Herodeksen aikana, tuliwat tietäjät idästä Jerusalemiin. 2. He sanoiwat: "Kussa on se syntynyt Judalaisten kuningas? sillä me näjimme hänen tähtensä idässä, ja tulimme häntä kumartain rukoilemaan." 3. Koska Herodes sen kuuli, hämmästyi hän, kutsutti kokoon kaikki ylimmäiset papit ja kirjanoppineet; 4. ja kyseli heiltä, kussa Kristus ennustusten jälkeen piti syntymän. 5. He sanoiwat hänelle: "Bethlehemissä Judan maalla", niinkuin Micha (Luku 5 w. 2—4) siitä ennustanut on. 6. Sitte kutsui Herodes salaa tietäjät tykönsä, tutkisteli heiltä, millä ajalla he oliwat tähden nähneet, ja käski heidän mennä Bethlehemiin ja siellä wisusti kysyä lapsesta, sekä sitte ilmoittaa hänelle siitä. 7. Sen jälkeen lähtiwät he Bethlehemiin, ja katso, tähti käwi jälleen heidän edellänsä, siksi kuin se seisahti sen paikan päälle, jossa lapsi oli. 8. Kuin he sentähden meniwät huoneesen ja löysiwät lapsen äitinsä Marian kanssa, lankesiwat he maahan, rukoiliwat häntä ja lahjoittiwat hänelle kultaa, pyhää sawua ja mirhamia. 9. Ja Jumala kielsi heitä unessa Herodeksen tykö palajamasta, ja he meniwät toista tietä omalle maallensa. 10. Mutta koska he oliwat menneet pois, ilmestyi Herran enkeli Josefille unessa, sanoen: "pakene äidin ja lapsen Jesuksen kanssa Egyptiin, ja ole siellä siihen asti kuin minä sinulle sanon." 11. Syy tähän oli, että koska Herodes näki itsensä tietäjiltä petetyksi, tahtoi hän hukuttaa Jesuksen, ja antoi sentähden käskyn, että kaikki kahta wuotta nuoremmat poikalapset piti Bethlehemissä ja kaikissa sen äärissä tapettaman; 12. sillä hän luuli, että se äsken syntynyt Judan kuningas, joka ei tainnut olla

---

tymän johdosta? 2. Mitä kysyiwät he sinne tultuaan? 3. Mille mielelle tuli Herodes tämän kuultua? 4. Mitä kysyi hän sentähden ylimmäisiltä-papeilta ja kirjanoppineilta? 5. Mitä wastasiwat he? 6. Minkä salaisen käskyn antoi hän sitte tietäjille? 7. Koska he sitte meniwät Bethlehemiin, kuinka löysiwät he huoneen, jossa lapsi oli? 8. Kuin he löysiwät lapsen ja hänen äitinsä, minkä kunnian-osoituksen näyttiwät he lapselle? 9. Palasiwatko he sitte Herodeksen tykö? 10. Minkä ilmestyksen sai Josef sen jälkeen? 11. Minkätähden tahtoi Herodes hukuttaa Bethlehemin lapset? 12. Minkä wuoksi

kahta wuotta wanhempi, wälttämättä piti löytymän niitten joukossa. 13. Seuraawana wuonna kuoli Herodes kauheasta kiwusta. 14. Kohta senjälkeen ilmestyi taas Herran enkeli Josefille Egyptissä, sanoen: "Nouse ja ota lapsi äitinensä, ja mene Israelin maalle; sillä ne owat kuolleet, jotka lapsen henkeä wäijyiwät." 15. Josef teki niinkuin enkeli käski, ja palasi Galilean Nazaretiin, kussa Jesus kaswatettiin. (Math. 2.) (Loppiaisna.)

6. Jesus kahdentoista wuotisena templissä.

Jesuksen wanhemmat waelsiwat joka wuosi pääsiäisjuhlalle Jerusalemiin. 2. Kuin Jesus oli kahdentoista wuoden wanha, ottiwat he, sinne mennessään, hänen kanssansa. 3. Kuin juhlapäiwät oliwat kuluneet ja he palasiwat kotiin, jäi Jesus Jerusalemiin, jota wanhemmat ei huomainneet. 4. Kuin he kaipasiwat häntä, luuliwat he hänen menneen jonkun lankoinsa ja tuttawainsa seurassa. 5. Kuin ei he kuitenkaan löytäneet häntä, palasiwat he Jerusalemiin etsein häntä siellä. 6. Kolmen päiwän perästä löysiwät he hänen templissä istuwan opettajain keskellä, kuultelewan heitä ja kyselewän heiltä; 7. ja kaikki, jotka hänen kuuliwat, ihmetteliwät hänen ymmärrystänsä ja wastauksiansa. 8. Koska nyt äiti sai nähdä hänen, sanoi hän: "Poikani! miksis meille näin teit! katso, isäs ja minä olemme murehtien etsineet sinua." 9. Mutta Jesus wastasi: "Mitä te minua etseitte? Ettekö tienneet, että minun pitää oleman niissä, jotka Isäni owat?" 10. He eiwät kuitenkaan ymmärtäneet, mitä

---

piti hänen pakeneman? 13. Elikö Herodes kauwan senjälkeen? 14. Saiko Josef wielä jonkun uuden ilmestyksen? 15. Kuhunka meni sentähden Josef lapsen kanssa?

6. Mihinkä waelsiwat Jesuksen wanhemmat joka Pääsiäisjuhlana? 2. Millä ijällä seurasi Jesus heitä sinne ensi kerran? 3. Kuin he palasiwat, seurasiko hän heitä? 4. Mitä luuliwat he, koska he häntä kaipasiwat? 5. Kuin ei he häntä löytäneet, mihinkä meniwät he? 6. Missä löysiwät he hänen wiimein? 7. Näyttikö hän itsensä siellä jossaki oiwa kuntoiseksi? 8. Kuin äiti näki hänen, mitä sanoi hän hänelle? 9. Mitä Jesus siihen wastasi? 10. Ymmärsiwätkö he hänen tarkoitustansa?

hän tällä tarkoitti. 11. Sitte meni hän heidän kanssansa Nazaretiin, ja oli heille alamainen. 12. Ja Jesus menestyi wiisaudessa, ijässä ja armossa Jumalan ja ihmisten edessä. (Luuk. 3.) (1 Sunnuntai Loppiaisesta.)

7. Johannes kastajan todistus Jesuksesta sekä Hänen kasteensa.

Kuin Jesus oli lähes kolmenkymmenen wuoden wanha, ilmestyi Johannes Judean korwessa, saarnasi parannusta ja kasti. 2. Itse eli hän sangen kohtuullisesti, ja hänellä oli waate kamelin karwoista ja wyöllänsä hihnainen wyö. 3. Hänen tykönsä meniwät Jerusalemin asukkaat ja koko Judan maa, ja he kastettiin häneltä Jordanissa, ja tunnustiwat syntinsä. 4. Tässä tilassa nuhteli hän ankarasti heidän syntiänsä, ja kehoitti heitä parannukseen. 5. Kuin kansa rupesi uskomaan, että Johannes oli Kristus, sanoi hän: "Minä kastan teitä wedellä; mutta se tulee minun jälkeeni, joka on minua wäkewämpi, jonka kenkäin rihmaa en ole kelwollinen päästämään. 6. Hän kastaa teitä Pyhällä Hengellä ja tulella." 7. Silloin tuli myös Jesus hänen tykönsä, häneltä kastettawaksi; mutta Johannes esteli häntä, sanoen: "Minä tarwitsen sinulta kastettaa." 8. Silloin sanoi Jesus: "Salli nyt: sillä näin meidän sopii kaikkea wanhurskautta täyttää"; ja hän sallei hänen. 9. Koska Jesus oli kastettu ja wedestä astunut ylös; "katso, taiwaat aukeniwat hänelle, ja hän näki Jumalan hengen tulewan alas, niinkuin kyhkyisen, ja tulewan hänen päällensä." 10. Ja ääni taiwaasta sanoi: "Tämä

11. Jäikö Jesus sitte Jerusalemiin? 12. Menestyikö hän pikaisesti jossakussa?

7. Millä ajalla alotti Johannes, Zacharian poika, opetuswirkansa? 2. Elikö hän yllellisesti? 3. Kutka tuliwat hänen tykönsä häneltä kastettawaksi? 4. Kuinka kohteli hän heitä silloin? 5. Koska kansa luuli hänen olewan Kristuksen, millä sanoilla saatti hän heitä erehdyksestänsä? 6. Millä sanoi hän, että Kristus oli kastawa ihmisiä? 7. Kuin myös Jesus tuli ja tahtoi häneltä kastettaa, mitä sanoi Johannes? 8. Millä sanoilla taiwutti Jesus hänen? 9. Kuin Jesus oli kastettu, mitä merkillistä tapahtui? 10. Mikä ääni kuultiin tai-

on se rakas poikani, johonka minä mielistyin." 11. Tästä tuli Johannes wakuutetuksi Jesuksen olewan mailman Wapahtajan; 12. sillä hänelle oli ilmoitettu, että se, jonka päälle hän näki Hengen tulewan ja pysywän, oli olewa Messias. 13. Kuin Johannes toisna päiwänä taas sai nähdä Jesuksen, todisti hän sentähden näin: "Katso Jumalan karitsa, joka poisottaa mailman synnit." (Math. 3. Mark. 1. Luuk. 3. Joh. 1.)

8. Jesus kiusataan perkeleeltä.

Wähän aikaa pyhän kasteensa jälkeen wietiin Jesus Hengeltä korpeen, jossa hän kiusattiin perkeleeltä. 2. Siellä neljäkymmentä wuorokautta paastottuansa, isosi hän, ja perkele tuli hänen tykönsä; 3. ja hän sanoi: "Jos sinä olet Jumalan poika, niin sano, että nämät kiwet leiwiksi tulewat." 4. Jesus wastasi: "Kirjoitettu on, ei ihminen elä ainoasti leiwästä, waan jokaisesta sanasta, ku Jumalan suusta lähtee." (5 Mos. 8: 3.) 5. Sitte wei perkele hänen kansansa Jerusalemiin, ja asetti hänen templin harjalle (se on pisti-aidalle ylimmäksi sen jyrkän temppeli-wuoren päälle), 6. ja sanoi: "Jos sinä olet Jumalan poika, niin laske itses täältä alas." 7. Silloin sanoi Jesus hänelle: "Kirjoitettu on: ei sinun pidä kiusaaman Herraa Jumalatas." (5 Mos. 6: 16.) 8. Wiimein wei perkele hänen korkialle wuorelle, ja osotti hänelle kaiken mailman kunnian, 9. ja sanoi: "Tämän kaiken sinulle annan, jos lankeet maahan ja rukoilet minua." 10. Silloin sanoi Jesus: "Herraa Jumalatas pitää sinun kumartaman, ja häntä ainoaa palweleman." (5 Mos. 6: 13.) 11. Silloin

---

waasta? 11. Mistä tuli Johannes tämän kautta wakuutetuksi? 12. Kuinka taisi hän olla niin warma siitä? 13. Ilmoittiko hän sitä muillekin?

8. Elikö Jesus kohta kasteensa jälkeen jossakussa yksinäisyydessä? 2. Paastottuansa siellä neljäkymmentä wuorokautta, mitä tapahtui? 3. Millä sanoilla kiusasi silloin perkele häntä? 4. Mitä wastasi Jesus? 5. Mihinkä wei perkele hänen sitte? 6. Millä tawoin kiusasi hän häntä silloin? 7. Minkä wastauksen sai hän siihen? 8. Mihinkä wei hänen perkele kolmannen kerran? 9. Mitä käski hän nyt Jesuksen tehdä? 10. Millä wastauksella ajoi Jesus silloin hänen pois? 11. Kuin perkele sentäh-

jätti hänen perkele, ja enkelit tuliwat ja palweliwat häntä. (Math. 4, Mark. 1, Luukk. 4.) (1 Sunnuntai Paastossa.)

9. Jesus walitsee opetuslapsia ja alkaa opetuswirkaansa.

Päiwää kasteensa jälkeen, walitsi Jesus ensimmäisen opetuslapsensa Andreaksen. 2. Tämä oli ennen ollut Johanneksen opetuslapsi, mutta seurasi nyt Jesusta, Johanneksen todistuksen johdosta. 3. Kuin Andreas tapasi weljensä Simonin, sanoi hän hänelle: "me löysimme Messiaan", ja wei hänen Jesuksen tykö. 4. Koska Jesus sai nähdä hänen, sanoi hän: "Sinä olet Simon Jonaan poika. Minun opetuslapsenani olet sinä kutsuttawa Kephas (Pietari) se on "kallio." 5. Sitte löysi hän yhden miehen nimeltä Filippus. Hänelle sanoi hän: "seuraa minua." 6. Ja Filippus kohtasi yhden ystäwän nimeltä Natanael, joka myös tuli Jesuksen opetuslapseksi. 7. Kaikista opetuslapsistansa walitsi Jesus kaksitoistakymmentä, jotka hän apostoleiksi nimitti: nämät oliwat: Simon Pietari ja hänen weljensä Andreas, Jakob wanhempi ja hänen weljensä Johannes (Zebedeuksen pojat), Filippus, Bartolomeus eli Natanael, Matheus ja hänen weljensä Tuomas, Jakob nuorempi, Judas Lebbeus eli Taddeus, Simon Zelotes ja Judas Iskariot. 8. Siihen aikaan rupesi Jesus hengen woimassa opettamaan kansaa ja saarnaamaan Ewankeljumia Jumalan waltakunnasta, 9. sanoen: "aika on täytetty, ja Jumalan waltakunta on lähestynyt; tehkäät parannus ja

---

den jätti hänen, kutka tuliwat sen siaan Jesuksen tykö?

9. Kuka oli ensimäinen Jesuksen opetuslapsista? 2. Kenenkä opetuslapsi oli Andreas ennen ollut? 3. Toiko Andreas jonkun toisen Jesuksen tykö? 4. Millä sanoilla otti Jesus wastaan Simeonia? 5. Kuka oli kolmas, jota Jesus käski tulla opetuslapseksensa? 6. Kehoittiko Filippus ketään myös tulemaan Jesuksen opetuslapseksi? 7. Kutka oliwat Jesuksen walitut opetuslapset eli ne kaksitoista Apostolia? 8. Mitä rupesi Jesus tekemään samaan aikaan kuin hän walitsi opetuslapsensa? 9. Minkä kehoituksen antoi Jesus sanankuuliwillensa, tul-

uskokaat Ewankeljumia." (Math. 4, Mark. 1—3, Luukk. 4—6, 10. Joh. 1.)

10. Jesus ilmoittaa Samariassa olewansa sen luwatun Wapahtajan.

Jonkun ajan opetus-wirkaansa Judeassa harjoitettua, meni Jesus takaisin Galileaan, pois Fariseusten kateudesta ja wainosta. 2. Hän meni silloin Samarian läpitse, ja tuli Sikarin kaupunkiin. 3. Wäsynynnä waellukseſta istui hän kaupungin ulkopuolella lähteen wiereen, joka kutsuttiin Jakobin lähteeksi. 4. Silloin tuli yksi Samarian waimo wettä ammentamaan. 5. Hänelle sanoi Jesus: "Anna minun juodakseni." 6. Hän wastasi: "Kuinka sinä anot minulta juoda, joka olet Judalainen, ja minä olen Samarialainen?" 7. Sillä ei Judalaiset pitänyt yhtään kanssakäymistä Samarialaisten kanssa. 8. Silloin sanoi Jesus hänelle: "Jos tietäisit Jumalan lahjan, ja kuka se on, joka sinulle sanoo: anna minun juodakseni; niin sinä anoisit häneltä, ja hän antaisi sinulle eläwää wettä." 9. Waimo sanoi: "Herra anna minulle sitä wettä." 10. Jesus sanoi hänelle: "mene, kutsu miehes, ja tule tänne." 11. Waimo wastasi: "ei minulla ole miestä." 12. Jesus sanoi: "oikein sanoit: ei minulla ole miestä; sillä wiisi miestä on sinulla ollut, ja se joka sinulla nyt on, ei ole sinun miehes; sen oikein sanoit." 13. Silloin hawaitsi waimo puhuwansa profeetan kanssa. 14. Jesus ilmoitti itsensä silloin hänelle ja

---

laksensa osallisiksi siitä häneltä ilmoitetusta Jumalan waltakunnasta?

10. Kuin Jesus jonkun ajan oli opettanut Judeassa, minkätähden palasi hän Galileaan? 2. Minkä maakunnan läpitse matkusti hän silloin? 3. Mihinkä istui hän siellä lewätäksensä? 4. Mitä tapahtui silloin? 5. Mitä pyysi Jesus tältä waimolta? 6. Mitä wastasi hän? 7. Kuinka taisi hän niin wastata? 8. Mitä sanoi silloin Jesus, ilmoittaaksensa hänelle, kuka hän oli? 9. Mitä wastasi waimo siihen? 10. Mitä käski Jesus hänen sitte tekemään? 11. Tekikö waimo niin? 12. Mitä sanoi Jesus tästä wastauksesta? 13. Mitä hawaitsi waimo tästä Jesuksen kaikkitietäwäisyydestä? 14. Mitä il-

sanoi olewansa sen luwatun Messian. 15. Waimo jätti silloin wesi-astiansa, meni kaupunkiin ja puhui kansalle mitä tapahtunut oli. 16. He tuliwat silloin hänen tykönsä, ja rukoiliwat häntä wiipymään tykönänsä. 17. Hän wiipyi myös siellä kaksi päiwää. 18. Monet Samarialaiset uskoiwat silloin hänen ja sanoiwat waimolle: "Emme nyt enää usko sinun puhees tähden; sillä me itse olemme kuulleet, ja tiedämme hänen totisesti olewan Kristuksen, mailman Wapahtajan." (Joh. 4.)

11. Lesken poika Nain'issa.

Ja tapahtui, että, koska Jesus meni kaupunkiin, jonka nimi on Nain, seurasi häntä monta hänen opetuslastansa ja paljo wäkeä; ja kuin hän lähestyi kaupungin porttia, kannettiin siellä kuollut ulos, äitinsä ainoa poika, ja se oli leski, ja paljo kaupungin kansaa käwi hänen kanssansa. 2. Koska Herra hänen näki, armahti hän häntä, ja sanoi hänelle: "älä itke." 3. Hän meni sitte essin ja rupesi paariin, ja kantajat seisahtiwat. 4. Sitte sanoi hän: "nuorukainen! minä sanon sinulle, nouse ylös." 5. Kohta nousi kuollut istualle ja rupesi puhumaan. 6. Silloin tuli pelko kaikkiin, niin että he kunnioittiwat Jumalaa, sanoen: "Suuri profeeta on noussut joukkoomme, ja Jumala on kansaansa etsinyt." 7. Ja tämä sanoma kuului hänestä kaikkeen Judeaan, ja kaiken sen lähimaakunnan ympäri. (Luukk. 7.) (16 Sunnuntai Kolminaisuuden päiwästä.)

---

moitti sitte Jesus hänelle? 15. Mitä teki waimo sitte? 16. Mitä tekiwät kaupunkilaiset, waimon puheen kuultuansa? 17. Pysäyikö hän myös Sikariin? 18. Kuinka ilmoittiwat Samaritanit wakuutuksensa Jesuksesta?

11. Koska Jesus opetuslastensa ja suuren wäkijoukon kanssa tuli Nain kaupungin portille, mitä tapahtui? 2. Kuin Jesus näki sen kuolleen nuorukaisen äidin, mitä teki hän hänen kanssansa? 3. Mitä teki hän paarien kanssa? 4. Mitä sanoi hän kuolleelle? 5. Mikä waikutus oli tällä? 6. Mitä sanoi se läsnä olewa kansa tästä? 7. Tuliko tämä ihmetyö yleisemmin tutuksi?

12. Jesus parantaa sairaan Betesdan lammikolla.

Kuin Judalaisten juhla lähestyi ja Jesus meni ylös Jerusalemiin, tuli hän myös yhdelle lammikolle, joka Betesdaksi kutsuttiin. 2. Siellä oli wiisi wajaa, joissa makasi suuri joukko sairaita, sokeita, ontuwia, halwatuita; 3. jotka odottiwat weden liikuttamista; sillä enkeli tuli alas määrätyllä ajalla lammikkoon ja sekoitti weden. 4. Joka nyt ensimäisenä weteen astui, koska se sekoitettu oli, se parani, ehkä missä ikänä taudissa hän oli. 5. Niin siellä oli mies, joka kahdeksan neljättäkymmentä ajastaikaa oli sairastanut, ja koki ensimäisenä tulla alas lammikkoon. 6. Koska Jesus hänen näki, ja tunsi hänen jo kauwan siellä maanneen, sanoi hän hänelle: "tahdotkos tulla terweeksi?" 7. Sairas wastasi: "Herra! ei ole minulla ketään, joka minun wiepi lammikkohon, koska wesi on sekoitettu; sillä ennenkuin minä tulen, on jo toinen edelläni siihen astunut." 8. Silloin sanoi Jesus hänelle: "nouse, ota wuotees, ja käy." 9. Ja kohta parani mies, otti wuoteensa ja käwi. 10. Kuin Jesus sitte löysi hänen templissä, sanoi hän hänelle: "Katso, sinä olet parattu; älä enää tee syntiä, ettei sinulle tapahtuis jotain pahempaa." (Joh. 5.)

13. Jesus parantaa sairaan, jolla oli kuiwettunut käsi.

Koska Jesus sabbattina meni yhteen Synagogaan, ja opetti, oli siellä mies, jolla oli kuiwettunut käsi. 2. Silloin kysyiwät Farise-

---

12. Mihinkä sairashuoneen-laitokseen tuli Jesus mennessänsä Jerusalemiin? 2. Millinen tämä laitos oli? 3. Minkätähden makasiwat sairaat siellä? 4. Mitä waikutti tällainen liikutus wedessä? 5. Kuin Jesus sinne tuli, minkä sairaan tapasi hän? 6. Mitä kysyi Jesus häneltä? 7. Mitä wastasi sairas? 8. Minkä käskyn antoi hänelle Jesus? 9. Mitä tapahtui silloin? 10. Kuin Jesus sitte tapasi hänen templissä, mitä sanoi hän hänelle?

13. Koska ja kussa tapasi Jesus miehen, jolla oli kuiwettunut käsi? 2. Koska Fariseukset näkiwät, että

ukset ja kirjanoppineet häneltä: sopiiko sabbattina ketään parantaa? 3. Sen tekiwät he saadaksensa syytä kantaa hänen päällensä; sillä Moseksen lain sanain mukaan oli se kielletty. 4. Jesus wastasi heitä: "kuka on teistä ihminen, jolla olis yksi lammas, ja jos se sabbattina putoisi kaiwoon, eikö hän tarttuisi siihen ja wetäisi ylös? Kuinka paljon jalompi on ihminen kuin lammas? Sentähden sopii kyllä sabbittina hywää tehdä." 5. Sitte sanoi hän sairaalle: "nouse ja tule esiin." 6. Sitte kysyi hän wielä kerran: "sopiiko sabbattina hywää tehdä, tahi pahaa tehdä? henkeä wapahtaa, taikka tappaa? 7. Silloin waikeniwat Fariseukset ja Jesus surkutteli heidän sydämensä kowuutta. 8. Miehelle sanoi hän: "Ojenna käses!" 9. Hän ojensi, ja se käsi tuli terweeksi niinkuin toinenkin. 10. Tämä närkästytti kowin Fariseuksia ja kirjanoppineita, ja he neuwotteliwat, kuinka he Jesuksen hukuttaisiwat 11. Kuin Jesus sen huomasi, meni hän pois sieltä. (Math. 12. Mark. 3. Luukk. 6.)

14. Jesus antaa sokiana syntyneelle näkönsä.

Kuin Jesus kerran meni templistä ja näki miehen, joka oli sokiana syntynyt, kysyiwät häneltä hänen opetuslapsensa, jos tämä tahi hänen wanhempansa oliwat syntiä tehneet, koska hän oli sokiana syntynyt. 2. Jesus wastasi: "Ei tämä syntiä tehnyt, eikä hänen wanhempansa; mutta se tapahtui, että Jumalan työt hänessä ilmoitettaisiin." 3. Tämän sanottuansa, sylki hän maahan, ja teki loan syljestä, jolla hän woiteli sokian silmät, 4. ja

---

Jesus mieli parantaa hänen, mitä kysyiwät he Jeukselta? 3. Minkätähden he tätä kysyiwät? 4. Mitä wastasi heitä Jesus? 5. Mitä sanoi hän sitte sairaalle? 6. Mitä kysyi hän Fariseuksilta sitte? 7. Wastasiwatko Fariseukset mitään siihen? 8. Mitä sanoi hän sairaalle? 9. Waikuttiko tämä mitään hänen parannukseksensa? 10. Mille mielelle Fariseukset tästä tuliwat? 11. Oliko Jesus siellä kauwan?

14. Koska Jesus käydessänsä templistä näki yhden sokiana syntyneen, mitä kysyiwät opetuslapset häneltä? 2. Mitä wastasi Jesus? 3. Mitä teki hän sitte sokian parantamiseksi? 4. Minkä käskyn antoi hän sitte soki-

sanoi hänelle: "Mene ja pese itses Siloan lammikossa." 5. Hän meni ja pesi itsensä ja tuli näkewänä takaisin. 6. Ne, jotka hänen ennen oliwat nähneet, eiwät enää tunteneet häntä, waan weiwät hänen Fariseusten tykö, joille hänen täytyi puhua, kuinka hän oli näkönsä saanut. 7. Koska sokian wanhemmilta kysyttiin, jos hän totisesti oli sokiana syntynyt, wastasiwat he: "kyllä niin on." 8. Kuin kuitenkin ihmetyö oli sabbatina tehty, sanoiwat Judalaiset, Jesuksen sentähden ei olewan Jumalasta. 9. He kutsuiwat myös toisen kerran tykönsä miehen, joka oli sokiana ollut, ja sanoiwat hänelle: "Anna Jumalalle kunnia; me tiedämme sen ihmisen syntiseksi." 10. Mies wastasi: "Jos hän on syntinen, sitä en tiedä; waan sen ainoasti tiedän, että minä, joka sokia olin, nyt näen. Ellei hän olisi Jumalasta, ei hän taitaisi mitään tehdä; sillä me tiedämme, ettei Jumala kuule syntisiä; waan joka on Jumalan palwelia ja tekee hänen tahtonsa, sitä hän kuulee." 11. Siitä suuttuiwat Judalaiset niin, että he ajoiwat hänen ulos. (Joh. 9.)

15. Johannes kastajan kaulan-leikkaus.

Siihen aikaan, koska Jesus teki usiampia ihmetöitänsä, tuli Johannes kastajan kaula leikatuksi. 2. Galilea ja Perea hallittiin silloin kuningas Herodekselta, liikanimeltä Antipas, joka piti Johanneksen suuressa arwossa, kuuli ja seurasi hänen neuwojansa mielellänsä. 3. Kuin kuitenkin Herodes oli ottanut puolisoksensa weljensä Filippuksen emännän, Herodiaan, oli hän Johannekselta tullut nuhdeltuksi

---

alle? 5. Mitä tapahtui hänen pestessänsä? 6. Hänen tuttawansa, jotka ei nyt tunteneet häntä, mihinkä weiwät he hänen? 7. Millä tawalla todistiwat myös sokian wanhemmat ihmetyön? 8. Minkätähden moittiwat siis Judalaiset Jesusta? 9. Mitä sanoiwat he sokialle miehelle Jesuksesta? 10. Kuinka näytti mies tämän wääräksi? 11. Mitä tekiwät he silloin miehelle?

15. Mitä tapahtui Johannes kastajalle siihen aikaan? 2. Kuka hallitsi silloin sitä maakuntaa, jossa Johannes oleksi? 3. Mistä synnistä nuhteli Johannes Herodesta?

tästä yhdistyksestä. 4. Tästä suuttui Herodias niin Johannekseen, että hän waati kuningasta panemaan Johannekseen wankiuteen; 5. jaa, hän wäijyi hänen henkeänsä, ja olisi pakoittanut kuninkaan tappamaan häntä, ellei hän olisi peljännyt kansaa. 6. Wiimein ilmaantui sowelias tila, koska Herodes wietti syntymäpäiwäänsä ja antoi suuren juhla-atrian. 7. Herodiaan tytär tuli silloin sisälle ja hyppäsi kuninkaan edessä, joka niin kelpasi Herodekselle ja hänen kanssansa atrioitsewille, että kuningas sanoi hänelle: "Ano minulta mitäs tahdot, ja minä annan sinulle waikka puolen waltakuntaani." 8. Kuin hän nyt meni ulos ja kysyi äitiltänsä, mitä hän anoisi, wastasi äiti: "Johannes kastajan päätä." 9. Tytär kiiruhti nyt kuninkaan tykö ja sanoi: "Minä tahdon, ettäs minulle heti kohta annat Johannes kastajan pään wadissa." 10. Kuningas tuli sangen murheelliseksi, mutta ei tainnut rikkoa lupaustansa. 11. Hän käski sentähden murhaajan kohta tuomaan Johanneksen pään. 12. Tämä meni ja katkasi Johanneksen pään tornissa, ja toi sen wadissa ja antoi sen Herodiaan tyttärelle, joka antoi sen äitillensä. 13. Koska Johanneksen opetuslapset sen kuuliwat, tuliwat he, ottiwat hänen ruumiinsa ja hautasiwat sen. (Math. 14. Mark. 6.)

16. Jesuksen wertaus neljänlaisesta wilja-pellosta.

Kuin Jesus yhtenä päiwänä meni Kapernaumista, jossa hän asui, istui hän Genesaretin meren rannalla yhteen haahteen ja puhui tykönsä kokoontuneelle kansalle wertauksilla, ja

---

4. Wihoissaan tästä, mitä waati Herodias kuningasta tekemään? 5. Tahtoiko hän pakoittaa Herodesta wielä jotaki pahempakin tekemään? 6. Mikä sowelias tila ilmaantui wiimein hänen pahan tarkoituksensa toimittamiseksi? 7. Kuinka taisi tästä syy syntyä Johanneksen kuolettamiseen? 8. Kuin hän nyt kysyi äitiltänsä, mitä käski äiti hänen anoa? 9. Tekikö hän niin? 10. Mille mielelle tuli kuningas tästä? 11. Minkä käskyn antoi hän sentähden? 12. Mitä teki silloin murhaaja? 13. Keiltä Johannes sitte haudattiin?

16. Koska ja kussa puhui Jesus wertauksen erilaatui-

sanoi muun seassa: "Kylwäjä meni ulos siementänsä kylwämään. 2. Ja hänen kylwäissänsä lankesi muutama siemen tien oheen: 3. se tallattiin ja syötiin taiwaan linnuilta. 4. Muutama lankesi kiwistöhön, ja oraalle päästyä, se kuiwettui, ettei ollut märkyyttä. Muutama lankesi orjantappuroihin, ja orjantappurat ynnä nousiwat ja tukahuttiwat sen. Mutta muutama lankesi hywään maahan, ja kuin se nousi, teki se satakertaisen hedelmän." 5. Kuin opetuslapset kysyiwät häneltä, mikä tämä wertaus olisi, sanoi hän: "Siemen on Jumalan sana. 6. Ne joissa siemen lankesi tien oheen, owat ne, jotka sanan kuulewat; sitte tulee perkele, ja ottaa sanan heidän sydämistänsä, ettei he uskoisi ja wapaiksi tulisi. 7. Ne, joissa se lankesi kiwistöhön, owat ne, jotka kuulewat sanan, ottawat sen ilolla wastaan ja uskowat hetkeksi, mutta eiwät anna sen juurtua itsessänsä, waan koska waiwa eli wainot sanan tähden tulewat, lankeewat pois. 8. Ne, joissa se lankesi orjantappuroihin, owat ne, jotka kuulewat sanan, mutta menewät pois ja antawat sen tukahutetuksi tulla surulta, rikkaudelta ja elämän hekumalta, eiwätkä kanna hedelmää. 9. Ne taas, joissa se lankesi hywään maahan, owat ne, jotka, koska he sanan kuulewat, kätkewät sen hywään ja toimelliseen sydämeen ja kantawat paljon hedelmää." (Math. 13. Mark. 4. Luuk. 8.)

17. Jesuksen wertaus ohdakkeista nisuin seassa.

Jesus pani senjälkeen toisen wertauksen heidän eteensä, sanoen: "Taiwaan waltakunta on

---

sista wilja-pelloista? 2. Millaiseksi kuwasi hän ensimäisen maaladun? 3. Kuinka käwi sen tähän kylwetyn siemenen kanssa? 4. Sano myös, mimmoiseksi hän kuwaili kunkin näistä muista wiljapellon laaduista, ja kuinka niihin kylwetty siemen menestyi? 5. Kuin opetuslapset pyysiwät häntä selittämään tämän wertauksen, mitä sanoi hän siemenen merkitsewän? 6. Mitkä sanankuuliat wertasi hän tien oheen? 7. Mitkä wertasi hän kiwistöhön? 8. Mitkä wertasi hän orjantappuroihin? 9. Mitkä wertasi hän hywään maahan?

17. Mihinkä toiseen wertaukseen wertasi Jesus tai-

ihmisen wertainen, joka kylwi hywän siemenen peltoonsa. 2. Mutta ihmisten maatessa, tuli hänen wihollisensa ja kylwi ohdakkeita nisuin sekaan ja meni pois. 3. Koska nyt oras rupesi kaswamaan ja hedelmän kantoi, näkyiwät myös ohdakkeet." 4. Silloin tuliwat perheen isännän palweliat hänen tykönsä, sanoen: "Herra! etkös hywää siementä kylwännyt peltoos? kusta siis sille on ohdakkeet?" 5. Hän wastasi heitä: "Wihamies sen teki." 6. Silloin sanoiwat palweliat hänelle: "Tahdotkos, että menemme ja kokoomme ne?" 7. Hän wastasi: "En, ettette ohdakkeita kootessanne myös tempaisi ynnä heidän kanssansa nisuja pois, siis antakaat molemmat kaswaa elon aikaan; 8. silloin tahdon minä sanoa elomiehille: "Kootkaat ensin ohdakkeet, ja sitokaat heitä lyhteisin poltettaa; mutta nisut kootkaat minun aittaani." 9. Koska Jesus, puhuttuansa tämän wertauksen, palasi kotiin ja opetuslapset seurasiwat häntä, pyysiwät he häntä selittämään heille tämän wertauksen. 10. Jesus sanoi silloin: "Joka kylwää hywän siemenen, se on ihmisen Poika. Pelto on mailma. 11. Hywä siemen on waltakunnan lapset: ohdakkeet owat pahan lapset. 12. Wihollinen, joka ne kylwi, on perkele. 13. Elon aika on mailman loppu. Elomiehet owat enkelit. 14. Niinkuin ohdakkeet haetaan kokoon, ja tulella poltetaan, niin on myös tämän mailman lopulla. Ihmisen Poika lähettää enkelinsä, ja he kokoowat hänen waltakunnastansa kaikki pahat ihmiset, ja heittäwät heidän tuliseen pätsiin; siellä on olewa itku ja hammasten kiristys. 15. Wanhurskaat kiil-

---

waan waltakunnan. 2. Tuliko se kylwetty hywä siemen jollaan tawalla pahetuksi? 3. Mitä siis tapahtui nisuin kaswatessa? 4. Mitä sanoiwat isännän palweliat siitä? 5. Mitä wastasi isäntä? 6. Mitä kysyi silloin palwelia? 7. Mitä hän siihen wastasi? 8. Mitä sanoi hän tekewän ohdakkein kanssa? 9. Mitä pyysiwät opetuslapset Jesukselta kotimatkalla. 10. Minkä selityksen antoi hän peltomiehestä ja pellosta? 11. Mikä on siemen? mitkä ohdakkeet? 12. Kuka kylwää ohdakkeet? 13. Koska ja kuilta elo niitetään? 14. Mitä on mailman lopulla pahoille tapahtuwa? 15. Mitä silloin hywille ta-

täwät silloin niinkuin aurinko Isänsä waltakunnassa. 16. Jolla on korwat kuulla, se kuulkoon." (Math. 13.)

18. Jesuksen wertaus tuhlaaja pojasta.

Jesuksen tykö tuliwat kaikenlaiset publikanit ja syntiset, kuulemaan häntä; josta Fariseukset ja kirjanoppineet napisiwat, sanoen: "Tämä ottaa wastaan syntisiä ja syö heidän kanssansa." 2. Silloin sanoi hän: "yhdellä miehellä oli kaksi poikaa. Nuorempi heistä waati perintö-osansa, isän wielä eläissä. Silloin jakoi isä tawaran heidän wälillänsä. 3. Ei kauwan sen jälkeen otti nuorempi hänelle annetun osan tawarasta, meni wieraasen maahan ja tuhlasi siellä ennen pitkää kaikki mitä hänellä oli. 4. Kuin hän sentähden rupesi puutetta kärsimään, meni hän palwelukseen yhdelle kauppamiehelle, joka hänen lähetti yhteen maataloistansa kaitsemaan sikojansa. 5. Siellä nälkää kärsiessänsä, muistui mieleensä, kuinka isänsä palkollisilla oli leipää kyllä. 6. Sentähden päätti hän palata isänsä tykö. 7. Kuin nyt isä wielä kaukana näki hänen tulewan, armahti hän häntä, ja juosten lankesi hänen kaulaansa, ja suuteli häntä. 8. Mutta poika sanoi: "Isä! minä olen syntiä tehnyt taiwasta wastaan ja sinun edessäs, enkä ole mahdollinen tästedes pojaksesi kutsuttaa." 9. Isä sanoi silloin palwelioillensa: "pukekaat hänen yllensä parhaat waatteet; antakaat sormus hänen käteensä ja kengät hänen jalkoihinsa; tappakaat se syötetty wasikka, ja syökäämme ja riemuitkaamme; sillä tämä poikani oli kuollut, ja wirkosi jälleen, hän oli kadonnut, ja on taas löy-

---

pahtuu? 16. Millä kehoitukselle lopetti Jesus tämän selityksen?

18. Mistä syystä esitteli Jesus wertauksen tuhlaaja pojasta? 2. Kuinka alotti siis Jesus tämän wertauksen? 3. Kuinka tuli siis tämä tuhlaaja pojaksi? 4. Koska hän oli perintönsä tuhlannut, mihinkä palwelukseen joutui hän? 5. Mitä muistui siellä mieleensä? 6. Mitä päätti hän sentähden? 7. Kotiin tullessansa kuinka otti isä häntä wastaan? 8. Kuinka ilmoitti poika katumuksensa? 9. Mitä teki isä iloissaan pojan kotiin tulosta?

detty." 10. Kuin nyt wanhempi poika, joka oli pellolla ollut, palasi kotiin, tiedusteli hän syytä tähän yhteiseen iloon, ja sen tietää saatua, wihastui hän, eikä tahtonut mennä sisälle. 11. Hänen isänsä meni sentähden ulos ja käski hänen tulla sisälle. 12. Hän sanoi silloin isällensä: "Katso, niin monta wuotta minä palwelen sinua, enkä ole koskaan käskyäs käynyt yli, etkä ole minulle wohlaakaan antanut, riemuitakseni ystäwäini kanssa; mutta kuin tämä poikasi tuli, joka tawaransa rikoksissa on tuhlannut, tapoit sinä hänelle sen syötetyn wasikan." 13. Silloin wastasi isä häntä: "Poikani! sinä olet aina tykönäni, ja kaikki mitä minun on, se on sinun; waan pitihän meidän nyt riemuitseman ja iloitseman; sillä tämä weljes oli kuollut ja wirkosi jälleen; hän oli kadonnut, ja on taas löydetty." 14. Sellainen on myös Jumalan isällinen sydämenlaatu syntistä kohtaan, joka itsensä kääntää ja parantaa." (Luuk. 15.)

19. Jesuksen kirkastaminen.

Kuin Jesus kerran otti Pietarin, Jakobin ja Johanneksen erinänsä kanssansa korkialle wuorelle ja rukoili, kirkastettiin hän heidän edessänsä, ja hänen kaswonsa paistiwat niinkuin aurinko, ja hänen waatteensa tuliwat walkeiksi niinkuin walkeus. 2. Heille näwyit myös Moses ja Elias, puhuen hänen kanssansa hänen poismenostansa. 3. Silloin sanoi Pietari Jesukselle: "Herra! meidän on tässä hywä olla; jos tahdot, niin teemme tähän kolme majaa, sinulle yhden, ja Mosekselle yhden, ja Elialle yhden." 4. Hänen wielä pu-

10. Kuin wanhempi kotona olewa poika tuli kotiin pellolta, mitä piti hän näistä juhlallisuuksista? 11. Oliko isä ilosta nuoremman poikansa kotiin tulosta muuttanut sydänlaatunsa wanhempaa kohtaan? 12. Kuinka ilmoitti hän kuitenkin isälle närkästyksensä? 13. Mitä wastasi isä? 14. Kuinka saattaa tämä wertaus sowitettaa wastauksesi Farisesten moitteesen?

19. Kuin Jesus kerran Pietarin, Jakobin ja Johanneksen kanssa rukoili korkialla wuorella, mitä merkillistä tapahtui? 2. Kutka jo kauwan sitte kuolleet näwyit heille? 3. Mitä sanoi silloin Pietari? 4. Mitä silloin

huissansa, ympäri warjosi heitä paistawa pilwi, ja ääni pilwestä sanoi: "Tämä on se rakas poikani, johonka minä mielistyin; kuulkaat häntä!" 5. Kuin opetuslapset sen kuuliwat, lankesiwat he kaswoillensa ja peljästyiwät sangen kowin. 6. Jesus meni silloin heidän tykönsä, rupesi heihin ja sanoi: "nouskaat, älkäätkä peljätkö!" 7. Koska he sitte silmänsä nostiwat, ei he ketään nähneet, waan Jesuksen yksinänsä. (Math. 17, Mark. 9, Luuk. 9.)

20. Jesus herättää kuolleen Lazaruksen.

Jesuksen waeltaissa meni hän myös Betanian kylään, joka ynnä Betfagen kanssa on, Jerusalemista lukein, toisella puolella Öljymäen. 2. Yksi waimo, Marta nimeltä, otti hänen siellä huoneesensa. 3. Hänellä oli sisar, nimeltänsä Maria, joka istui Jesuksen jalkain juureen ja kuulteli hänen puhettansa. 4. Kuin Marta silloin askaroitsi kotohuolissa, tuli hän Jesuksen tykö ja sanoi: "Herra! etkös tottele, että sisareni jätti minun yksinäni askaroitsemaan? sano siis hänelle, että hän minua auttais." 5. Jesus wastasi: "Marta, Marta, paljon sinä suret ja pyrit; mutta yksi on tarpeellinen: Maria on hywän osan walinnut, jota ei häneltä pidä otettaman pois." 6. Martalla ja Marialla oli myös weli, nimeltä Lazarus. 7. Kuin hän jonkun ajan senjälkeen sairastui, lähettiwät sisaret Jesukselle tämän sanan: "Herra! katso, se sairastaa, jotas rakastat." 8. Koska Jesus sen kuuli, sanoi hän: "Ei tämä tauti ole kuolemaksi, waan Jumalan kunniaksi, että Juma-

---

tapahtui? 5. Mitä waikutti tämä opetuslapsissa? 6. Mitä teki silloin Jesus heidän kanssansa? 7. Kestikö näky wielä heidän noustuansakin?

20. Mihinkä kylään meni Jesus waeltaissansa? 2. Koska Jesus tuli Betaniaan, mikä waimo otti hänen huoneesensa? 3. Mitä teki Martan sisar Maria? 4. Kuin Martan sentähden yksinänsä täytyi kototoimissa hyöriä, mitä sanoi hän Jesukselle? 5. Mitä wastasi Jesus? 6. Oliko näillä sisarilla joku weli? 7. Koska tämä senjälkeen sairastui, mitä tekiwät sisaret? 8. Mitä

lan Poika sen kautta kunnioitettaisiin." 9. Kaksi päiwää senjälkeen sanoi Jesus opetuslapsillensa: "Menkäämme jälleen Judeaan; ystäwämme Lazarus makaa; mutta minä menen häntä unesta herättämään." 10. Jesuksen tullessa Betaniaan, oli Lazarus jo neljä päiwää maannut haudassa. 11. Koska Marta kuuli Jesuksen tulewan, juoksi hän häntä wastaan ja sanoi: "Herra! jos sinä olisit täällä ollut, niin ei olisi weljeni kuollut; mutta minä tiedän Jumalan sinulle kaikki antawan, mitäs häneltä anot." 12. Jesus sanoi hänelle: "Weljes on nousewa ylös." 13. Marta wastasi: "Minä tiedän hänen nousewan wiimeisenä päiwänä." 14. Jesus sanoi hänelle: "Minä olen ylösnousemus ja elämä; joka uskoo minun päälleni, hän elää, ehkä hän olis kuollut. Uskotkos sen?" 15. Hän wastasi: "Niin, Herra! minä uskon sinun Kristukseksi, Jumalan Pojaksi, joka oli tulewa mailmaan." 16. Sitte meni Jesus Marian ja joukon sinne tulleiden Judalaisten kanssa Lazaruksen haudalle. 17. Siellä käski hän wierittää pois kiwen, joka haudan päälle pantu oli, senjälken nosti hän silmänsä ylös, rukoili isäänsä ja huusi suurella äänellä: "Lazarus, tule ulos." 18. Hän, joka kuollut oli, tuli silloin ulos, sidottuna käsistä ja jaloista kääriliinalla, ja päänsä ympäri hikiliinalla. 19. Jesus sanoi silloin heille: "päästäkäät häntä ja antakaat hänen mennä." 20. Monta Judalaista, jotka läsnä oliwat ja näkiwät, mitä Jesus teki, uskoi hänen päällensä; toiset taas meniwät Farisesten tykö, ja sanoiwat, mitä tapahtunut oli.

---

sanoi Jesus sen kuulla saatuaan? 9. Mitä sanoi Jesus kaksi päiwää senjälkeen opetuslapsillensa? 10. Kuin Jesus tuli jälleen Betaniaan, kuinka kauwan oli Lazarus jo kuolunna ollut? 11. Koska Marta tuli Jesusta wastaan hänen tullessansa, mitä sanoi hän hänelle? 12. Kuinka lohdutti silloin Jesus häntä? 13. Kuinka selitti hän nämät sanat? 14. Mitä sanoi sentähden Jesus? 15. Mitä wastasi Jesus siihen? 16. Mihinkä meni Jesus sitte? 17. Mitä teki hän sitte siellä? 18. Mitä waikutti tämä käsky? 19. Mitä käski silloin Jesus? 20. Mitä waikutti tämä läsnä olewissa Judalaisissa?

21. Siitä päiwästä pitiwät he neuwoa, kuollettaaksensa Jesusta. (Luuk. 10. Joh. 11.)

21. Jesuksen ennustus kärsimisestänsä sekä tulostansa Jerusalemiin.

Judalaisten pääsiäisen lähestyissä ja Jesuksen mennessä Galileasta Jerusalemiin, sanoi hän tiellä opetuslapsillensa: "Katso, me menemme Jerusalemiin, ja kaikki pitää täytettämän, jotka Profeetailta Ihmisen Pojasta owat kirjoitetut; sillä hän annetaan pakanain käsiin, ja pilkataan, ja häwäistään, ja sylietään. Ja kuin he owat hänen ruoskineet, tappawat he hänen, ja kolmantena päiwänä on hän nousewa ylös." 2. He eiwät silloin ymmärtäneet mitä hän sanoi. 3. Koska he sitten lähestyiwät Jerusalemia ja tuliwat Betfagen kylään, lähetti Jesus kaksi opetuslastansa ja sanoi heille: "Menkäät kylään, joka on edessänne; ja te löydätte kohta aasintamman sidottuna, ja warsan hänen kanssansa; päästäkäät ne, ja tuokaat minulle. Ja jos joku teille jotaki sanoo, niin sanokaat: Herra niitä tarwitsee." 4. Niin opetuslapset meniwät ja tekiwät, niinkuin Jesus heille käskenyt oli. 5. He talutti-wat aasintamman ja warsan Jesuksen tykö, paniwat waatteensa niitten päälle, ja istuttiwat Jesuksen niitten päälle. 6. Kuin Jesus näin matkasi, hajotti moni kansasta waatteensa tielle, ja toiset karsiwat oksia puista ja hajottiwat tielle. 7. Kansa, joka edellä käwi ja seurasi, huusi, sanoen: "Hosianna Dawidin pojalle! siunattu olkoon se, joka tulee Herran

---

21. Kuin Fariseukset saiwat tästä tiedon, mitä neuwotteliwat he?

21. Jesuksen wiimeisen kerran mennessä pääsiäisjuhlaa wiettämään Jerusalemissa, mitä sanoi hän opetuslapsillensa tulewasta kärsimisestänsä? 2. Ymmärsiwätkö myös opetuslapsensa tätä hänen puhettaysa? 3. Koska hän wiimein tuli lähelle Jerusalemia, Betfagen kylään, mitä käski hän kahta opetuslapsistansa tekemään? 4. Tekiwätkö he myös niinkuin Jesus oli käskenyt? 5. Mitä tekiwät he aasintammalla ja sen warsalla? 6. Kuin Jesus niin matkasi, mitä teki kansa? 7.

nimeen! hosianna korkeudessa!" 8. Mutta muutamat Fariseuksista sanoiwat Jesukselle: "Mestari! nuhtele opetuslapsias." 9. Waan hän wastasi: "Jos nämät waikenewat, niin pitää kiwet huutaman." 10. Kuin Jesus tuli Jerusalemiin, nousi koko kaupunki, sanoen: "Kuka on tämä?" Kansa wastasi: "Tämä on Jesus, Profeeta Galilean Nazaretista." 11. Ja kuin Jesus tuli templiin, huusiwat myös lapset: "Hosianna Dawidin Pojalle." (Math. 16, 21. Mark. 11. Luukk. 18, 19. Joh. 12.)

22. Jesus myydään Judas Iskariotilta ja asettaa Pyhän Ehtoollisen.

Pääsiäis-juhlan alussa kokoontuiwat, Ylimmäiset papit, Kirjanoppineet ja kansan Wanhimmat Ylimmäisen-papin Kaifaksen saliin. 2. Siellä he neuwoa pitiwät, kuinka he Jesuksen kawaluudella kiinniottaisiwat ja tappaisiwat. 3. Sillä wälin lykkäsi saatana Jesuksen opetuslapsen, Judas Iskariotin mieleen, että hän meni pois ja neuwotteli Ylimmäisten pappein ja Wanhempain kanssa, kuinka hän oli Jesuksen jättäwä heidän käsiinsä. 4. Iloisina siitä lupasiwat he hänelle kolmekymmentä hopiapenninkiä. 5. Ja siitä hetkestä etsi hän soweliasta tilaa Jesusta pettääksensä. 6. Ensimäisenä makian leiwän päiwänä, koska pääsiäislammas uhrattiin, kysyiwät opetuslapset Jesukselta: "Kussas tahdot, että walmistamme sinulle pääsiäislampaan?" 7. Sil-

---

Mitä huusiwat edellä- ja jälestä-käwijät? 8. Mitä sanoi Farisealainen lahkokunta Jesukselle? 9. Mitä wastasi hän heitä? 10. Koska siis tästä suuresta liikkeestä kaupungissa kysyttiin, kuka Jesus oli, mitä wastasi kansa? 11. Minkä terwehyksen sai Jesus templiin tultuansa?

22. Kutka kokoon tuliwat wähä ennen pääsiäis-juhlaa ylimmäisen papin tykönä? 2. Mistä neuwotteliwat he? 3. Tuliko joku Jesuksen opetuslapsista heille awuksi? 4. Mitä piti hänelle annettaman opettajansa pettämisestä? 5. Mitä etsi hän sentähden? 6. Mitä kysyiwät opetuslapset Jesukselta ensi makian leiwän päiwänä? 7. Mi-

loin sanoi Jesus Pietarille ja Johannekselle: "Menkäät Jerusalemiin sen tykö kuin te tiedätte, ja sanokaat hänelle: Mestari antaa sanoa sinulle: Minun aikani on läsnä: kussa on wierasten huone, jossa minä syön pääsiäislampaan opetuslasteni kanssa?" 8. Opetuslapset tekiwät niinkuin hän oli heitä käskenyt, ja walmistiwat pääsiäislampaan. 9. Koska ehtoo tuli, istui Jesus pöytään opetuslastensa kanssa ja sanoi heille: "Minä olen halulla halannut syödä tätä pääsiäislammasta teidän kanssanne, ennenkuin kärsin; sillä minä sanon teille, etten minä suinkaan enään siitä syö, siihen asti kuin se täytetään Jumalan waltakunnassa." 10. Senjälken nousi hän ylös ja pesi opetuslastensa jalat. 11. Sen teki hän, antaaksensa heille esikuwan keskinäisestä rakkaudesta ja nöyryydestä. 12. Heidän sitte syödessä, asetti hän ehtoollisen; 13. hän otti nimittäin leiwän, kiitti, mursi ja antoi opetuslapsillensa ja sanoi: "Ottakaat ja syökäät, tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne ulosannetaan, se tehkäät te minun muistokseni." Samalla muotoo otti hän myös kalkin, kiitti ja antoi opetuslapsillensa ja sanoi: "Ottakaat ja juokaat tästä kaikki, tämä on sen Uuden Testamentin kalkki minun weressäni, joka teidän ja monen tähden uloswuodatetaan syntein anteeksi antamiseksi; niin usein kuin te sen teette, niin tehkäät se minun muistokseni." 14. Ja he joiwat siitä kaikki. (Math. 26, Mark. 14, Luukk. 22, 1 Korint. 11.)

23. Jesus ilmoittaa pettäjänsä ja puhun opetuslapsillensa.

Jesus tuli sitte murheelliseksi, todisti ja sanoi: "Totisesti sanon minä teille: yksi on teistä

---

tä wastasi Jesus? 8. Noudattiwatko he myös hänen käskyänsä? 9. Koska Jesus sitte ehtoolla istui pöytään opetuslastensa kanssa, mitä sanoi hän? 10. Mitä teki hän senjälkeen? 11. Minkätähden hän sen teki? 12. Mitä asetti Jesus atriitessaan? 13. Millä tawalla ja millä sanoilla asetti hän sen? 14. Ottiwatko kaikki opetuslapset osaa tähän?

23. Millinen oli Jesuksen mieli siitä lähtein, ja mitä

minun pettäwä." 2. Johannekselle, jota Jesus enin rakasti, ja joka pöydässä istui häntä lähin, wiittasi Simon Pietari, että hän kysyisi, kuka se olisi, josta hän puhui. 3. Kuin Johannes sentähden nojasi Jesuksen rintaa wastaan ja kysyi: "Herra! kuka se on?" wastasi Jesus: "Se on se, jolle kastetun palan annan." 4. Sitte kasti hän leiwän ja antoi sen Judas Iskariotille. 5. Samassa sanoi hän hänelle: "mitäs teet, tee pian." 6. Mutta ei yksikään atrioitsewista ymmärtänyt, mitä warten hän sen hänelle sanoi. 7. Koska Judas sen palan oli ottanut, meni hän kohta ulos, ja yö oli. 8. Hänen mentyänsä ulos, sanoi Jesus: "Nyt on Ihmisen Poika kirkastettu, ja Jumala on kirkastettu hänessä." 9. "Rakkaat lapsukaiset! niinkuin minä teitä rakastin, niin rakastakaat myös te toinen toistanne. Siitä pitää kaikkein tunteman teidän minun opetuslapsiksenі, jos keskenänne rakkauden pidätte." 10. Myös sanoi Jesus: "Kaikki te tänä yönä pahenette minuhun." 11. Silloin sanoi Simon Pietari: "Herra, jos wielä kaikki muut pahenisiwat, en kuitenkaan minä pahene." 12. Jesus sanoi hänelle: "Totisesti sanon minä sinulle: tänä yönä, ennenkuin kukko kahdesti laulaa, sinä kolmasti minun kiellät." 13. Pietari wastasi: "jos minun pitäisi kuoleman sinun kanssas, en minä ikänä sinua kiellä." 14. Saman sanoiwat myös toiset opetuslapset. 15. Monia muita mitä kauniimpia ja hyödyttäwimpiä opetuksia ja kehoituksia puhui Jesus samassa tilassa, jotka owat luettawat

---

sanoi hän opetuslapsillensa? 2. Mitä teki Pietari saadaksensa tietää, ketä hän tarkoitti? 3. Kuin Johannes kysyi häneltä sitä, mitä wastasi hän? 4. Kenelle antoi hän siis leiwän? 5. Mitä sanoi hän samassa Judakselle? 6. Ymmärsiwätkö toiset, mitä hän sillä tarkoitti? 7. Oliko Judas sitte wielä pitemmän ajan siellä? 8. Mitä sanoi sitte Jesus lähenewästä kuolemastansa? 9. Minkä kehoituksen keskinäiseen rakkauteen antoi hän heille? 10. Mitä ennusti Jesus heidän pelkuudestansa samana yönä? 11. Mitä wastasi Pietari siihen? 12. Mitä sanoi silloin Jesus hänelle? 13. Mitä wastasi Pietari tähän? 14. Mitä sanoiwat toiset opetuslapset? 15. Antoiko Jesus wielä muutakin opetusta opetuslapsillensa tässä tilassa?

Johanneksen Ewankeljumi-kirjan 13, 14, 15 ja 16 luʼuissa. (Math. 26, Mark. 14, Luukk. 22, Joh. 13—16.)

24. Jesus kärsii Getsemanessa.

Sitte meni Jesus tapansa mukaan, opetuslastensa kanssa Öljymäelle, siihen paikkaan, joka kutsutaan Getsemanekssi, kussa he meniwät yhteen yrttitarhaan. 2. Siellä kohtasi häntä kauhia sielun ahdistus. 3. Sitte erkani hän heistä lähes kiwen heiton, laski polwillensa ja rukoili: "Isäni! jos mahdollinen on, menköön pois minulta tämä kalkki; ei kuitenkaan niinkuin minä tahdon, waan niinkuin sinä." 4. Silloin enkeli taiwaasta ilmestyi hänelle, ja wahwisti häntä. 5. Taas joutui hän suureen ahdistukseen, ja hänen hikensä oli niinkuin weren pisarat, putoen maan päälle. 6. Rukouksesta sitte noustuaan sekä opetuslastensa tykö palattuaan, löysi hän heidän makaawan. 7. Silloin sanoi hän heille: "Minkätähden te makaatte? nouskaat ylös ja rukoilkaat, ettette kiusaukseen lankeisi; henki tosin on altis, mutta liha on heikko." 8. Taas meni hän pois, ja rukoili niinkuin ennenkin. 9. Koska hän sitte palasi, löysi hän taas heidän makaamasta. 10. Silloin sanoi hän: "Makaatteko wielä ja lepäätte? jo nyt kyllä on, katso, hetki on lähestynyt, ja Ihmisen Poika annetaan syntisten käsiin. Nouskaat, käykäämme; katso, se lähestyy, joka minun pettää." 11. Näitä hänen wielä puhuissansa, tuli Judas Iskariot tempeli-wartiolla ja joukolla Fariseusten ja pappein palwelioista, warustettuina aseilla, lyhtyillä ja tulisoitoilla.

---

24. Mihinkä meni Jesus opetuslapsinensa, tapansa mukaan, ehtoollisen jälkeen? 2. Mille mielin tuli hän täällä? 3. Kuin hän sitte erkani opetuslapsistansa kappalen matkaa, mitä rukoili hän? 4. Kuka wahwisti häntä silloin? 5. Todistiko mikään ulkonainen merkki hänen suuresta ahdistuksestansa? 6. Kuin hän rukoiltuaan palasi opetuslasten tykö, missä tilassa löysi hän heidän? 7. Mitä sanoi hän silloin? 8. Mitä teki hän sitten? 9. Kuin hän nyt tuli takaisin, oliko hänen entinen waroituksensa tehnyt jonkun waikutuksen? 10. Mitä sanoi hän nyt? 11. Kutka tuliwat, hänen wielä pu-

12. Näille oli Judas sanonut: "kenelle minä suuta annan, se on Jesus." 13. Koska he nyt tuliwat, astui Jesus edes ja sanoi: "Ketä te etsitte?" 14. He wastasiwat: "Jesusta Nazarenusta." 15. Jesus sanoi: "Minä olen." 16. Silloin astuiwat he takaperin ja lankesiwat maahan. 17. Mutta Judas astui kohta edes ja sanoi Jesukselle: "Terwe Rabbi!" ja antoi hänelle suuta. 18. Silloin sanoi Jesus hänelle: "Ystäwäni! mitä warten sinä tulit? suun antamisellako sinä Ihmisen Pojan petät?" 19. Silloin astuiwat he edes, laskiwat kätensä Jesuksen päälle ja kiinniottiwat hänen. 20. Silloin opetuslapset antoiwat hänen ylön ja pakeniwat. (Math. 26, Mark. 14, Luukk. 22, Joh. 18.)

25. Jesus kielletään Pietarilta.

Sitte wietiin Jesus ensin Hannaksen tykö, joka oli Kaifaksen appi, ja oli sinä wuotena Ylimmäinen pappi. 2. Simon Pietari ja toinen opetuslapsi seurasiwat silloin Jesusta. 3. Tämä jälemmäinen, joka oli tunnettu ylimmäiseltä papilta, meni sisälle saliin; mutta Pietari jäi ulos owen eteen. 4. Kuin se toinen opetuslapsi tahtoi wiedä Pietarin sisälle, sanoi owen-wartia: "Sinä myös olit Jesuksen kanssa Galileasta." 5. Pietari kielsi ja sanoi: "En minä tunne häntä, enkä tiedä, mitäs sanot." 6. Kuin hän senjälkeen meni porstuaan, lauloi kukko. 7. Koska Pietari

---

huissansa? 12. Minkä merkin oli Judas luwannut antaa seuraajillensa, josta heidän piti Jesuksen tunteman? 13. Kuin he nyt tuliwat, mikä kysyi Jesus? 14. Mitä wastasiwat he? 15. Mitä sanoi silloin Jesus? 16. Tämä Jesuksen wiattomuudestansa todistawa rohkeus, mitä waikutti se wihollisissansa? 17. Mitä teki Judas sitä wastaan? 18. Mitä sanoi Jesus silloin? 19. Mitä tekiwät he silloin Jesukselle? 20. Seurasiwatko opetuslapset silloin Jesusta?

25. Mihinkä wietiin Jesus senjälkeen? 2. Seurasiwatko edes muutamat hänen opetuslapsistansa häntä? 3. Meniwätkö nämät molemmat myös sisälle saliin? 4. Kuin se toinen opetuslapsi tahtoi wiedä Pietarin sisälle, mitä sanoi owen-wartia? 5. Mitä Pietari siihen wastasi? 6. Mitä tapahtui, koska hän sitte meni ulos porstuaan? 7. Hänen lämmitellessä itseänsä hiiliwal-

sitte seisoi ja lämmitteli itseänsä hiiliwalkian wieressä keskellä kartanoa, sanoi taas toinen waimo: "Tämä oli myös Jesus Nazarenuksen kanssa." 8. Silloin sanoiwat he hänelle: "Etkös ole myös tämän miehen opetuslapsista?" 9. Taas kielsi hän ja wannoi: "En ole." 10. Kohta senjälkeen tuli wielä toinen ja todisti, sanoen: "Totisesti olet sinä yksi heistä; sillä sinä olet Galilealainen, ja sinun puhees ilmoittaa sinun." 11. Silloin rupesi hän itseänsä sadattelemaan ja wannomaan: "En tunne sitä ihmistä, josta puhutte." 12. Samassa lauloi taas kukko. 13. Silloin käänsi itsensä Jesus ja katsoi Pietarin päälle. 14. Niin hän muisti Herran sanat, meni ulos ja itki katkerasti. (Math. 26, Mark. 14, Luukk. 22, Joh. 18.)

26. Jesus tutkitaan ja tuomitaan.

Koska Jesus aamulla seisoi oikeudessa Ylimmäisen papin Kaifaksen ja wanhinten edessä, tuotiin monta wäärää todistajaa esiin. 2. Heidän todistuksensa ei kuitenkaan olleet soweliaat. 3. Wiimein sanoi ylimmäinen pappi Jesukselle: "Minä wannotan sinua eläwän Jumalan kautta, ettäs sanot meille, jos sinä olet Kristus Jumalan poika." 4. Jesus sanoi hänelle: "Minä olen." 5. Silloin repäisi ylimmäinen pappi waatteensa ja sanoi: "Hän on pilkannut Jumalata, mitä me enän todistuksia tarwitsemme? Katso, nyt te kuulette hänen pilkkansa, mitä te luulette?" 6. He wastasiwat: "Hän on wikapää kuolemaan." 7. Sit-

---

kian wieressä kartanolla, mitä sanoi toinen waimo? 8. Mitä sanoiwat sentähden läsnä olewaiset Pietarille? 9. Mitä wastasi hän siihen? 10. Mistä syystä wäitti wielä toinen sitä samaa? 11. Kuinka teki silloin Pietari? 12. Kuin hän näin kolmasti oli Jesuksen kieltänyt, mitä tapahtui? 13. Mitä teki silloin Jesus? 14. Mitä waikutti tämä Jesuksen katsanto Pietarissa?

26. Jesusta tutkittaissa, mitä häpeällistä keinoa käytettiin hänen langettamiseksensa? 2. Woitettiinko tarkoitus tällä? 3. Mitä sanoi wiimein ylimmäinen pappi Jesukselle? 4 Mitä wastasi silloin Jesus? 5. Mitä sanoi ylimmäinen pappi tästä tunnustuksesta? 6. Mitä wastasiwat wanhimmat siihen? 7. Mitä tekiwät he

te häpäisiwät ja rääkkäsiwät he häntä. 8. Toissa päiwänä kokoontuiwat he taas ja weiwät hänen Romalaisen Maaherran Pilatuksen tykö. 9. Hän kysyi: "Mitä kannetta te tuotte tätä miestä wastaan?" 10. He wastasiwat: "Me löysimme hänen kansaa wiettelewän, kieltäwän Keisarille weroo antamasta ja sanowan hänensä olewan Kuninkaan Kristuksen." 11. Sitte kysyi Pilatus häneltä: "Oletkos sinä Judalaisten Kuningas?" 12. Hän wastasi häntä: "Ehkä minun waltakuntani ei ole tästä mailmasta, olen minä kuitenkin kuningas. Sitä warten olen minä syntynyt, ja sitä warten mailmaan tullut, että totuuden tunnustaisin." 13. Pilatus meni senjälkeen ulos Judalaisten tykö, jotka oliwat pysähtyneet ulkopuolla raatihuonetta, ja sanoi: "En minä löydä yhtään syytä hänessä." 14. He pysyiwät kuitenkin wäitöksessään, sanoen: "Hän kehoittaa kansan, opettain koko Judeassa, alotettuansa Galileasta hamaan tänne asti." 15. Saatuansa tietää Jesuksen olewan Galileasta ja siis Herodeksen läänistä, lähetti hän hänen Herodeksen tykö, joka silloin oli Jerusalemissa. 16. Tämä ihastui Jesuksen tulosta, sillä hän toiwoi häneltä jonkun ihmeen näkewänsä. 17. Kuin nyt Herodes kysyi Jesukselta moninaisista, ei hän mitään wastannut. 18. Sentähden lähetti Herodes hänen taas Pilatuksen tykö. 19. Sen jälkeen kutsutti Pilatus kokoon ylimmäiset papit, waltamiehet ja kansan, ja sanoi heille: "Koska en minä, eikä Herodeskaan löydä tässä ihmisessä yhtään rikosta, joista kannatte hänen päällensä; sentähden minä tahdon hänen rangaistuna päästää." 20.

---

sitte Jesukselle? 8. Kenenkä tykö weiwät he Jesuksen toissa päiwänä? 9. Mitä kysyi silloin Pilatus? 10. Mitä wastasiwat Judalaiset? 11. Mitä sanoi silloin Pilatus? 12. Mitä wastasi Jesus Pilatuksen kysymykseen? 13. Mitä sanoi Pilatus sitte ulkopuolla raatihuonetta kokoontuneille Judalaisille? 14. Myöntyiwätkö he siihen? 15. Kuin Pilatus kuuli Jesuksen olewan Galilealaisen, mitä teki hän hänen kanssansa? 16. Mitä piti Herodes tästä? 17. Tuliko tämä Herodeksen toiwo täytetyksi? 18. Mitä teki hän sentähden hänen kanssansa? 19. Mitä sanoi nyt Pilatus tahtowansa tehdä Jesukselle? 20. Mikä tapa oli Jerusalemissa pääsiäis-

Silloin oli tapana Jerusalemissa, että Maaherra juhlana päästi jongun wangin wallallensa. 21. Kuin nyt siellä oli yksi murhaaja wankina, nimeltä Barrabas, kysyi Pilatus Judalaisilta kumman he tahtoiwat häntä päästämään, Jesuksen taikka Barraban. 22. He huusiwat silloin yksimielisesti: "Hukkaa tämä, ja päästä meille Barrabas." 23. Kuin Pilatus wielä kysyi, mitä hänen piti tekemän Jesukselle, huusiwat he wielä kiiwaammin: "Ristiinnaulitse, ristiinnaulitse häntä." 24. Sitte antoi Pilatus ruoskita Jesuksen, ja pani orjantappuraisen kruunun hänen päähänsä. 25. Romalaiset sotamiehet rääkkäsiwät ja pilkkasiwat häntä myös monella tawoin. 26. Pilatus pyysi wielä sittekin wapauttaa Jesusta, mutta kansa sanoi: "Jos hänen päästät, niin et ole Keisarin ystäwä." 27. Koska hän näki, ettei mitään auttanut, otti hän wettä, pesi kätensä kansan edessä, ja sanoi: "Wiaton olen minä tämän wanhurskaan miehen wereen; katsokaat teitänne." 28. Kaikki kansa wastasi silloin: "Hänen werensä tulkoon meidän päällemme, ja meidän lastemme päälle!" 29. Silloin päästi Pilatus Barraban wallalleen, mutta Jesuksen jätti hän ristiinnaulittaa. 30. Koska pettäjä Judas näki Jesuksen kuolemaan tuomituksi, katui hän, ja wei takaisin ne kolmekymmentä hopiapenninkiä pappein päämiehille ja wanhimmille. 31. Sanoen: "Pahasti tein, että petin wiattoman weren!" 32. Kuin he eiwät ottaneet niitä wastaan, heitti hän net templiin, meni pois ja hirtti itsensä. (Math. 26, 27, Mark. 15, Luuk. 22, 23, Joh. 18, 19.)

---

juhlana? 21. Mitä kysyi Pilatus sentähden? 22. Minkä wastauksen sai hän siihen? 23. Mitä huusiwat he, että hänen piti tekemän Jesuksen kanssa? 24. Mitä antoi hän sitte tehdä Jesukselle? 25. Surkutteliwatko sotamiehet Jesusta? 26. Kuin Pilatus taas tahtoi Jesuksen päästää, mitä sanoi kansa? 27. Mitä teki ja sanoi hän silloin? 28. Mitä wastasi kansa tähän? 29. Minkä päätöksen langetti Pilatus wihdoin Jesuksesta ja Barrabasta? 30. Kuin Judas näki Jesuksen tuomituksi, mitä teki hän? 31. Mitä sanoi hän ylimmäisille papeille ja wanhimmille? 32. Koska eiwät ottaneet rahoja wastaan, mitä teki hän?

27. Jesus kuolee ristissä.

Jesus wietiin sitte sotamiehiltä siihen paikkaan, joka pääkallon paikaksi kutsutaan, Hebreaksi Golgatha. 2. Hän kantoi silloin itse ristinsä; mutta tiellä käsittiwät he yhden miehen, nimeltä Simon Kyrenius: hänen pakottiwat he sitä kantamaan. 3. Kuin nyt joukko waimoja, jotka häntä seurasiwat, itkiwät ja surkutteliwat häntä, sanoi hän: "Jerusalemin tyttäret! älkäät minua itkekö, waan itkekäät itse teitänne ja teidän lapsianne!" 4. (Tällä tarkoitti hän Jerusalemin tulewaa kauhiaa häwitystä.) 5. Hän ristiinnaulittiin sitte kahden pahantekiän keskellä, jotka hänen kanssansa wietiin kuoletettawiksi. 6. Ja Jesus rukoili: "Isä anna heille anteeksi; sillä ei he tiedä mitä he tekewät." 7. Jesuksen ristin päälle oli Pilatus antanut panna tämän päällekirjoituksen: "Jesus Nazarenus, Judalaisten kuningas." 8. Tästä suuttui moni Judalaisista, ja koitti saada sen muutetuksi. 9. Pilatus wastasi: "Mitä minä kirjoitin, sen minä kirjoitin." 10. Monta Judalaisista pilkkasiwat Jesusta, sanoen: muita on hän auttanut, mutta ei woi itseänsä auttaa. Jos sinä olet Kristus, Judalaisten kuningas, niin auta nyt itseäs." 11. Myös toinen ristiin ripustetuista pahantekiöistä pilkkasi häntä ja sanoi: "Jos sinä olet Kristus, niin auta itses ja meitä." 12. Mutta toinen wastasi ja nuhteli häntä, sanoen: "Etkö sinäkään Jumalaa pelkää, ettäs olet yhdessä kadotuksessa? Ja tosin me olemme syystä siinä; sillä me saamme töittemme ansion jälkeen; mutta ei

---

27. Mihinkä wiettiin Jesus sitte? 2. Kuka kantoi hänen ristinsä? 3. Mitä sanoi hän häntä seuraawille itkewille waimoille? 4. Mitä tarkoitti hän sillä? 5. Ristiinnaulittiinko myös muita Jesuksen kanssa? 6. Minkä sopiwaisuuden osoituksen wihollisiansa kohtaan näytti Jesus tässä tilassa? 7. Minkä päällekirjoituksen antoi Pilatus panna Jesuksen ristin päälle? 8. Oliko tämä kirjoitus Judalaisten mieleen? 9. Mutta minkä wastauksen antoi Pilatus heille? 10. Mitä sanoiwat muutamat Judalaiset Jesusta pilkataksensa? 11. Häwäsikö myös toinen ryöwäreistä häntä? 12. Suostuiko

tämä mitään pahaa tehnyt." 13. Sitte sanoi hän Jesukselle: "Herra, muista minua, koskas tulet waltakuntaas." 14. Jesus wastasi häntä: "Totisesti minä sanon sinulle: tänäpänä olet sinä kanssani paradisissa." 15. Jesuksen ristillä seisoi hänen äitinsä, ynnä muita tuttuja waimoja. 16. Koska Jesus näki äitinsä ja opetuslapsen Johanneksen, jota hän rakasti, seisowan hänen wieressänsä, sanoi hän äitillensä: "Waimo! katso poikaas." 17. Sitte sanoi hän opetuslapselle: "katso äitiäs." 18. Siitä hetkestä otti Johannes hänen tykönsä. 19. Kuudennesta hetkestä (k. 12 päiwällä) tuli pimeys kaiken maan päälle, hamaan yhdeksänteen hetkeen asti (kello 3 j. p. p.) 20. Yhdeksännellä hetkellä huusi Jesus: "Jumalani! Jumalani! miksis minun ylön annoit?" 21. Sitte sanoi hän: "Minä janoon!" 22. Kohta juoksi yksi heistä, otti sienen, täytti sen etikalla, ja pani isoppia ympärille, ja pani sen Jesuksen suun eteen. 23. Koska Jesus oli etikkata juonut, sanoi hän: "Se on täytetty." 24. Sitte huusi hän korkialla äänellä: "Isä! minä annan henkeni käsiis." 25. Kuin hän sen sanonut oli, kallisti hän päänsä ja ylönantoi henkensä. 26. Ja katso, templin esiwaate repesi kahtia, ylhäältä hamaan alas, ja maa järisi, ja kalliot halkesiwat. 27. Monta pyhäin ruumista, jotka maanneet oliwat, läksiwät haudoista hänen ylösnousemisensa jälkeen, ja tuliwat Jerusalemiin, jossa he ilmestyiwät monelle. 28. Koska ne, jotka Jesusta wartioitsiwat, näkiwät maan järinän ja mitä siellä tapahtui, peljästyiwät he suuresti,

---

myös toinen siihen? 13. Mitä pyysi sama ryöwäri Jesukselta? 14. Mitä wastasi Jesus häntä? 15. Seisoiko ketään Jesuksen omaisista hänen ristillänsä? 16. Mitä sanoi hän sentähden äidille? 17. Ja Johannekselle? 18. Mitä teki sentähden Johannes? 19. Mitä tapahtui sitte kuudennella hetkellä? 20. Mitä huusi Jesus yhdeksännellä hetkellä? 21. Mitä sanoi hän wielä? 22. Saiko hän jotakin juodaksensa? 23. Kuin Jesus oli ottanut etikan, mitä sanoi hän? 24. Mitä huusi hän senjälkeen? 25. Kuinka käwi sitten hänen kanssansa? 26. Mitä ihmeteltäwää tapahtui silloin? 27. Kestiwätkö ihmeet wielä Jesuksen kuoltuakin? 28. Mitä sanoiwat wartiat näistä kammottawista tapauksista?

ja sanoiwat: "Totisesti oli tämä hurskas mies ja Jumalan Poika." (Math. 27, Mark. 15, Luukk. 23, Joh. 19.)

28. Jesuksen hautaaminen.

Kuin se oli walmistuspäiwä Judalaisten pääsiäis-juhlalle, eiwät he tahtoneet antaa ristiinnaulituita rippua kauwemmin ristissä. 2. Sotamiehet käskettiin sentähden rikkomaan heidän luunsa ja ottamaan ne alas. 3. Koska he nyt tuliwat Jesuksen tykö, näkiwät he hänen jo kuolleeksi. 4. He eiwät sentähden rikkoneet hänen luitansa, waan yksi heistä otti keihään ja pisti sen hänen kylkeensä, josta heti wuoti weri ja wesi. 5. Sillä wälin oli yksi raatiherra, nimeltä Josef Arimatiasta, joka ei suostunut Jesuksen kuolemaan, saanut Pilatukselta luwan ottaa alas ja haudata Jesuksen ruumiin. 6. Tämä ja toinen korkeessa arwossa pidetty Judalainen, Nikodemus, ottiwat nyt alas Jesuksen ruumiin, ja kääreiwät sen puhtaisin liinawaatteisin hywän hajullisten yrttein kanssa, niinkuin Judalaisten tapa oli haudata. 7. Lähellä sitä paikkaa, jossa Jesus ristiinnaulittiin, oli yrttitarha, ja siinä uusi hauta, joka oli kalliohon hakattu. 8. Siihen he paniwat Jesuksen, wierittiwät kiwen haudan owelle ja meniwät pois. 9. Kohta walmistuspäiwän jälkeen, kokoontuiwat ylimmäiset papit ja Fariseukset Pilatuksen tykö, sanoen: "Me muistamme sen wietteliän sanoneen eläissänsä: kolmen päiwän perästä minä nousen ylös. Käske siis warjella hautaa kolmanteen päiwään asti; 10. ettei hänen opetuslapsensa tulisi yöllä, ja warastaisi häntä, ja sanoisi kansalle: Hän nousi ylös kuolleista; ja niin jälkimäinen willitys tulee pahemmaksi,

---

28. Tahtoiwatko he antaa ristiinnaulitut kauwan olla ristissä yleiseksi katselemiseksi? 2. Mitä käskettiin siis, pikaisesti heitä kuolettaaksensa? 3. Tarwittiinko tätä tehdä myös Jesuksen kanssa? 4. Rikottiinko siis hänen luunsa? 5. Kuka oli sillä wälin saanut luwan haudata Jesuksen? 6. Mitä tekiwät sentähden hän ja Nikodemus? 7. Oliko pitkä matka haudalle? 8. Jesuksen siihen pantua, kuinka sulkiwat he haudan? 9. Mitä tekiwät sitte ylimmäiset papit ja Fariseukset? 10. Min-

kuin ensimmäinen." 11. Silloin sanoi Pilatus heille: "Teillä on wartiat, menkäät ja wartioitkaat, niinkuin parahittain tiedätte." 12. He meniwät pois, ja wahwistiwat haudan wartialla, ja lukitsiwat kiwen sinetillänsä. (Math. 27, Mark. 15, Luukk. 23, Joh. 19.)

29. Jesuksen ylösnousemus kuolleista.

Sabbatin (Lauwantai) lopulle ehdittyä, meniwät warhain seuraawana aamuna Maria Magdalena ja hänen kanssansa muutamia muita waimoja katsomaan hautaa. 2. Ja katso, suuri maanjäristys tapahtui; sillä Herran enkeli astui alas taiwaasta, wieritti kiwen haudan owelta ja istui sen päälle. 3. Hänen kaswonsa oli niinkuin pitkäisen tuli, ja hänen waatteensa oliwat walkiat niinkuin lumi. 4. Wartiat hämmästyiwät ja tuliwat niinkuin kuolleiksi. 5. Waimoille sanoi enkeli: "Älkäät peljätkö! minä tiedän teidän etsiwän ristiinnaulittua Jesusta. Ei hän ole täällä; sillä hän nousi ylös, niinkuin sanoi. Tulkaat ja katsokaat siaa, kuhunka hän oli pantu. Menkäät pian ja sanokaat hänen opetuslapsillensa, että hän nousi kuolleista." 6. Koska he näkiwät, ettei Jesus haudassa ollut, meniwät he sieltä pelwolla ja suurella ilolla, kiiruhtaen pois ilmoittamaan sitä hänen opetuslapsillensa. 7. Heidän mennessänsä, katso, tuli Jesus heitä wastaan ja terwehti heitä. 8. Niin he tuliwat ja rupesiwat hänen jalkoihinsa, ja kumartain rukoiliwat häntä. 9. Silloin sanoi Jesus heille: "Älkäät peljätkö; menkäät ja ilmoittakaat weljilleni, että he mene-

---

kätähden arweliwat he tämän tarpeellisekſi? 11. Suostuiko Pilatus heidän pyyntöönsä? 12. Kuinka warjeliwat he siis hautaa?

29. Meniko kukaan Jesuksen haudalle aamuna sabbatin jälkeen? 2. Mitä kummallista siellä silloin tapahtui? 3. Millinen oli sen haudalla istuwan enkelin muoto? 4 Mille mielille tuliwat wartiat tästä ihmeestä? 5. Mitä sanoi enkeli waimoille? 6. Noudattiwatko he myös enkelin käskyä? 7. Mennessänsä haudalta, kenen kohtasiwat he? 8. Minkä kunnian-osoituksen näyttiwät he silloin hänelle? 9. Mitä sanoi Jesus silloin heille?

wät Galileaan; siellä saawat he minun nähdä." (Math. 28, Mark. 16, Luukk. 24, Joh. 20.)

30. Jesus ilmoittaa itsensä opetuslapsillensa ylösnousemisensa päiwänä.

Jesuksen ylösnousemisen päiwänä meni kaksi hänen opetuslastansa Emauksen kylään, joka oli parin hetken matkan päässä Jerusalemista. 2. Heidän puhuissansa kaikista, mitä tapahtunut oli, lähestyi Jesus heitä, ja matkusti heidän kanssansa; 3. mutta heidän silmänsä pidettiin, ettei he häntä tunteneet. 4. Silloin sanoi hän heille: "mitkä puheet ne owat, joita keskenänne pidätte käydessänne, ja olette murheelliset?" 5. Niin toinen heistä, Kleofas nimeltä, sanoi hänelle: "Oletkos ainoa muukalainen Jerusalemissa, joka et tiedä, mitä siellä näinä päiwinä tapahtui, nimittäin Jesuksen Nazarenuksen kanssa, joka oli wäkewä profeeta töissä ja sanoissa, Jumalan ja kaiken kansan edessä: Kuinka ylimmäiset pappimme ja päämiehemme antoiwat hänen kuoleman kadotukseen, ja ristiinnaulitsiwat hänen? 6. Me luulimme hänen siksi, jonka Israelin piti lunastaman, ja nyt on jo kolmas päiwä, sitte kuin nämät tapahtuiwat. 7. Muutamat waimot meistä owat myös meitä peljättäneet, jotka warahin aamulla oliwat haudalla, ja kuin ei he löytäneet hänen ruumistansa, tuliwat he ja sanoiwat nähneensä enkeleinki näyn, jotka sanoiwat hänen eläwän. Muutamat sanowat myös itse hänen nähneensä." 8. "O, te tompelit ja hitaat sydämestä uskomaan niitä kaikkia, joita profeetat owat puhuneet. Eikö Kristuksen pitänyt näitä kärsimän ja sitte kunniahansa käymän sisälle?" 9. Sitte rupesi hän selittämään heille, mitä Raamattu hänestä

30. Millä matkalla näki kaksi opetuslasta Jesuksen ylösnousemisen päiwänä? 2. Mistä puhuiwat he, hänen heitä lähestyissä? 3. Tunsiwatko he hänen? 4. Mitä kysyi hän heiltä? 5. Mitä wastasi silloin Kleofas? 6. Mitä sanoi Kleofas heidän luulleen hänestä? 7. Mikä oli se, joka nyt oli peljättänyt heitä? 8. Kuinka soimasi Jesus silloin heitä? 9. Millä tawalla

oli ilmoittanut. 10. Koska he sitte tuliwat Emaukſen kylään, teetteli hän tahtowansa edemmäksi käydä; 11. mutta he waatiwat häntä, sanoen: "Ole meidän kansamme; sillä ehtoo joutuu, ja päiwä on laskenut." 12. Hän meni sitten sisälle heidän kansſansa. 13. Istuessaan sitte heidän kansſansa pöydässä, otti hän leiwän, kiitti, mursi ja antoi heille; silloin aukeniwat heidän silmänsä, ja he tunsiwat hänen. 14. Samassa katosi hän heidän näkywistänsä. 15. He nousiwat sitte kohta, palasiwat Jerusalemiin ja puhuiwat kokoontuneille opetuslapsille, mitä he kuulleet ja nähneet oliwat. 16. Samana ehtoona, opetuslasten wielä koossa ollessa, tuli Jesus ja seisoi heidän keskellänsä ja sanoi: "Rauha olkoon teille!" 17. Sitte osotti hän heille läwistetyt kätensä ja kylkensä. 18. Silloin iloitsiwat opetuslapset, että he näkiwät Herran. (Mark. 16, Luuk. 24, Joh. 20.)

31. Jesuksen taiwaasen astuminen.

Neljäkymmentä päiwää ylösnousemisensa jälkeen, näytteli Jesus itsensä opetuslapsillensa; 2. ja puhui heille Jumalan waltakunnasta. 3. Ennen taiwaasen astumistansa kutsui hän heitä kokoon, ja kielsi heitä lähtemästä Jerusalemista, ennenkuin lupaus Pyhän Hengen wuodatuksesta heidän päällensä oli täytetty. 4. Sitte wei hän heidän kansſansa wuorelle. 5. Siellä puhui hän heille heidän tulewasta wirastansa ja "käski heidän mennä ulos kaik-

selitti hän heille asian oikean laidan? 10. Kuin he Emausta lähestyiwät, mitä teetteli Jesus? 11. Tekikö Jesus mitä pyysiwät? 12. Eroiwatko he silloin hänestä? 13. Mitä teki hän, josta he hänen tunsiwat? 14. Oliko hän sitte kauwan heidän tykönänsä? 15. Mitä tekiwät opetuslapset sitte kohta? 16. Ilmoittiko myös Jesus itsensä opetuslapsillensa yhteisesti? 17. Mitä näytti hän heille silloin? 18. Mille mielelle tuliwat opetuslapset siitä?

31. Kauwanko Jesus oli näkywäisessä muodossa maan päällä kuolleista noustuansa? 2. Mistä puhui hän opetuslapsille, kuin hän wälistä näytteli itsensä heille? 3. Kuinka kauwan käski hän heidän wiipyä Jerusalemissa? 4. Kuhunka wei hän heidän wiimein? 5. Mistä puhui hän siellä heille, ja millä sanoilla käski hän

keen mailmaan ja opettaa kaikkea kansaa ja kastaa heitä Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. 6. Sitte otettiin hän heidän nähdensä ylös pilweltä. 7. Kuin he katseliwat taiwaasen hänen mennessänsä, katso, heidän tykönänsä seisoi kaksi miestä walkeissa waatteissa. 8. Jotka sanoiwat: "Galilean miehet, mitä seisotte ja katsotte taiwaasen? Tämä Jesus, joka teiltä otettiin taiwaasen, on niin tulewa, kuin hänen taiwaasen menewänkin näjitte." 9. Sitte palasiwat opetuslapset Jerusalemiin, ja oliwat yksimielisesti pysywäiset rukouksissa ja anomisessa, kiittäin ja ylistäin Jumalata. (Mark. 16, Luukk. 24, Apostolein Teot 1.)

32. Pyhän Hengen wuodattaminen Apostolien päälle.

Helluntai-päiwänä, se on, wiidentenäkymmentenä päiwänä pääsiäisestä, eli yhdeksäntenä päiwänä Jesuksen taiwaasen astumisesta, oliwat kaikki opetuslapset koossa. 2. Äkisti kuului silloin humaus taiwaasta, niinkuin suuri tuulispää olisi tullut, ja täytti koko huoneen, kussa he olit istumassa, ja heille näwyit wiileskellyt kielet, niinkuin tuliset, ja istui kunki heidän päällensä. 3. Silloin täytettiin kaikki Pyhällä Hengellä, ja rupesiwat puhumaan muilla kielillä, sen jälkeen kuin Henki antoi heidän puhua. 4. Pietari nousi silloin ja puhui kansalle, 5. ja rupesi Profeetain raamatuista ja siitä kuin nyt tapahtunut oli, näyttämään heille, että Jesus oli Messias, että hän oli nousnut kuolleista, astunut ylös taiwaasen, ja että hän nyt, lupauksensa jälkeen, oli wuodattanut Pyhän Henkensä Apos-

---

heidän toimittamaan Kasteen Sakramentin? 6. Mitä sitte tapahtui? 7. Heidän taiwaasen katsellessansa, kuka seisoiwat heidän kohdallansa? 8. Mitä sanoiwat he? 9. Mitä tekiwät opetuslapset sitten?

32. Minä päiwänä wuodatettiin Pyhä Henki Apostolien päälle? 2. Mitä merkillistä tapahtui silloin? 3. Mikä ihmetyö nähtiin silloin opetuslapsissa tapahtuneen? 4. Kuka erinomattain puhui kansalle? 5. Mitä

tolien päälle. 6. Kuin he sen kuuliwat, tunsiwat he piston sydämessään, uskoiwat Jesuksen päälle ja antoiwat itsensä kastaa; 7. ja sinä päiwänä eneni Jesuksen tunnustajain luku lähes kolmella tuhannella sielulla. (Ap. T. 2.)

33. Kristillisyyden ensi lewittäminen.

Opetuslapset kärsiwät opetuswirkaansa toimittaessa paljon wainoa sekä Judalaisilta että Pakanoilta. 2. Heitä heitettiin wankiksiin, ruoskittiin ja waiwattiin nyt yhdellä, nyt toisella tawalla. 3. Mutta he iloitsiwat, että he oliwat mahdolliset kärsimään wainoa Jesuksen nimen tähden. 4. He tuliwat siitä waan ahkerammiksi opettamaan ja saarnaamaan Ewankeljumia Jesuksesta Kristuksesta. 5. Mainittawin tässä työssä oli heistä Pietari, sitten Johannes. 6. Ei Apostolit ainoastansa, waan monet muutki oliwat niin Jesuksen oppiin rakastuneet, että he mieluisemmin antoiwat kuolettaa itsensä, kuin kieltää tätä oppia. 7. Heitä kutsuttiin Martyyreiksi eli weritodistajiksi. 8. Ensimmäinen näistä Martyreistä oli Stefanus. 9. Että hän rohkeesti niin sanoissa kuin töissä puolusti Jesuksen pyhää oppia, tuli hän siltä raiwolta kansalta wääriu syytetyksi ja kiwitetyksi. 10. Kuollessaan huusi hän: "Herra Jesu! ota minun henkeni! Herra, älä lue heille tätä syntiä!" (Ap. T. 6, 7. Toisna Joulupäiwänä.) 11. Toimeliain Stefanusta kiwitellessä, oli yksi nuori Fariseus, nimeltä Saulus. 12. Ei hän edes siihen tytynyt, että hakea ylös ja wainota kaikkia Jerusalemissa asuwia Kristityitä, waan hän toimitti wielä itsellensä kirjankin ylimmäiseltä papilta saada hakea ja wankita heitä Damas-

---

todisti hän kansalle? 6. Kuin he sen kuuliwat, mitä tekiwät he? 7. Eneniko tämä uusi Kristillinen seurakunta silloin joksensakin?

33. Huokiako oli Apostoleilla lewittää Kristillisyyttä (Kristuksen oppia)? 2. Millä tawoin heitä waiwattiin? 3. Kuinka kärsiwät he nämät kärsimiset? 4. Wäheniko heidän ahkeruutensa tästä? 5. Kuka heistä on mainittawin? 6. Oliko myös muita siinä uudessa seurakunnassa pysywäisiä uskonsa tunnustuksessa? 7. Miksikä ne kutsuttiin, jotka tunnustuksensa tähden kärsiwät kuoleman? 8. Kuka oli ensimäinen Martyyri? 9. Millä tawoin hän kuoletettiin? 10. Mitä sanoi hän kuollessansa? 11. Kuka oli toimellisin Stefanin murhassa? 12. Kuinka pitkälle meni

kussa Syriassa, kuhunka osa heitä oli paennut. 13. Tiellä sinne, ei kaukana Damaskusta, leimahti äkisti walkeus taiwaasta ympäri häntä, ja ääni sanoi: "Saul, Saul, miksis wainoot minua?" 14. Kuin Saul nyt kysyi: "Kukas olet, Herra", sanoi Herra: "minä olen Jesus, jotas wainoot; työläs on sinun potkia tutkainta wastaan." 15. Wielä käski Herra hänen odottamaan hänen tahtoansa Damaskussa. 16. Kuin Saulus sitte nousi, ei hän enää nähnyt, waan talutettiin kaupunkiin. 17. Kolmantena päiwänä lähetti Herra opetuslapsen, nimeltä Ananias, parantamaan häntä sokeudestaan. 18. Koska hän nyt sai näkönsä takaisin, täytettiin hän Pyhällä Hengellä, kastettiin ja kutsuttiin Paawaliksi. 19. Tämä Paawali tuli sitte Herran Apostoliksi; 20. ja oli toimeliain Kristuksen oppia lewittämään ei ainoastaan Judalaisille, mutta myös muiden maiden pakanallisille asujamille. 21. Kristillisiä seurakuntia perusti hän etäisissä maissa, niinkuin Romissa, Korintossa, Galatiassa, Efesossa, Filippissä, Kolossissa ja Tessalonissa. 22. Kaikille näille seurakunnille kirjoitti hän matkoillansa lähetyskirjoja eli Epistolia (wielä kaksiki Korintilaisille ja Tessalonikalaisille.) 23. Nämät kirjat sekä Ewankelistain ja Apostolein kirjoitukset koottiin kohta heidän kuoltuansa yhteen kirjaan, joka kutsutaan Uudeksi Testamentiksi. 24. Juuri tämä kirja on Kristillisen uskomme perustus. 25. Uudessa Testamentissä owat seuraawat osat: ne neljä Ewankeljumia (kertomuksia Jesuksen maallisesta elämästä), Matheukselta, Markukselta (Pietarin opetuslapsi), Luukkaalta (Paawalin opetuslapsi) ja Johannekselta; Apostolein Teot (Luukkaalta); Paawalin Epistolat sanotuille seurakunnille, sekä kaksi Timoteukselle, yksi Titukselle ja yksi Filemonille; Epistola Hebrealaisille (ratkaisematta keltä Apostolilta); kaksi Epistolaa Pietarilta, kolme Johan-

---

hän wainossaan Kristityitä wastaan? 13. Kuin hän tässä wainon-kiiwaudessa meni Damaskuun, mitä tapahtui hänelle tiellä? 14. Kuin Saul kysäsi keltä hän huuttiin, minkä wastauksen sai hän? 15. Mitä käski Herra häntä sitten? 16. Mikä muutos tapahtui Saulissa tällä ajalla? 17. Kuka tuli sitte antamaan hänelle näkönsä jälleen? 18. Mitä tapahtui hänelle kohta sitten? 19. Miksikä tuli tämä Paawali sen jälkeen? 20. Mitä waikutti Paawali Kristillisyyden lewittämiseksi? 21. Nimittele muutamia Paawalilta perustettuja seurakuntia? 22. Tunnetkos muutamia Paawalin kirjoituksista? 23. Mihinkä kirjaan nämät Epistolat koottiin? 24. Onko Uusi Testamentti meille mistäkään arwosta? 25. Luettele Uuden Testamentin kirjat?

nekselta, yksi Jakopilta ja yksi Judalta; sekä Johannekseen Ilmestys.

34. Yhteydestä Wanhan ja Uuden Testamentin wälillä.

Uskon-oppi (se on, se tapa, jolla Jumalaa palwellaan, hänen armonsa ja autuuden woittamiseksi) on Wanhassa ja Uudessa Testamentissä ollut erilainen. 2. Wanhassa Testamentissä pitiwät Israelitat Mooseksen lain täyttämisen autuutensa asiassa suuri-arwoisena asiana, mutta totisesti hurskaat heistä paniwat kuitenkin autuutensa toiwon erinomattain uskoon siitä luwatusta Messiaksesta eli Wapahtajasta. 3. Heidän uhrinsa owat siis enemmän pidettäwät esikuwana Wapahtajan sowintokuolemasta, kuin itse waikuttamana synnin sowinnosta Jumalan edessä. 4. Uudessa Testamentissä, sittenkuin se luwattu Wapahtaja, Jumalan ainoa poika, tuli mailmaan ja kuolemassansa toi esiin ijankaikkisesti kelpaawan sowinto-uhrin synneistä, on sillä perustus laskettu kaikkeen autuuteemme. 5. Tähän nähden sanotaan myös Jeesuksen "Ei kauristen eikä wasikkain weren kautta, waan oman werensä kautta menneen pyhään, ja ijankaikkisen lunastuksen löytäneen." 6. Tämä ja muut sellaiset puheenparret owat siis, wertaamalla Israelitain sowinto-uhria, huokiasti selitettäwät.

---

34. Oliko uskon-oppi Wanhassa ja Uudessa Testamentissä samanlainen? 2. Mihinkä perustettiin Wanhassa Testamentissä autuuden toiwo? 3. Minänä owat siis Israelitain uhrit pidettäwinä? 4. Kuinka saatamme Uudessa Testamentissä ollawakutetut siitä, että wahwa perustus on pantu autuuteemme? 5. Sano joku paikka Bibliasta, kussa Jeesuksen kuolema werrataan sowinto-uhriksi? 6. Kuinka owat siis tainkaltaiset Pyhä raamatun puheenparret selitettäwät?

~~31 C. VII. 69.~~

Raamatunhist.

Åkerblom

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA
120 102 0555